

Δασούπολη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' ΔΑΣΟΥΠΟΛΗΣ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018 • ΤΕΥΧΟΣ 20 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

«Βυθισμένο πλοίο» Στυλιανός Τηλαύνης Β11
1ο Βραβείο Φωτογραφικής Εταιρείας Κύπρου
(κατηγορία έγχρωμο - μονόχρωμο τοπίο)

Η μαγεία της ζωής!

Μαγεία. Μια έννοια που από μικροί συνδέουμε μόνο με τα παραμύθια. Τι κι αν ο άνθρωπος όμως μπορεί να ζει μαγικά; Ξέρω ότι σου είπαν χιλιάδες φορές πως η ζωή είναι ωραία. Επίσης γνωρίζω ότι εσύ έχεις αντίθετη γνώμη. Ναι, συμφωνώ μαζί σου! Η ζωή δεν περιλαμβάνει μόνο θετικά συναισθήματα. Είναι όμως το πιο πολύτιμο δώρο! Όπως είπε και ο Oscar Wilde: «το να ζεις είναι το πιο σπάνιο πράγμα στον κόσμο. Οι περισσότεροι άνθρωποι απλά υπάρχουν».

Οι μικρές, καθημερινές, μαθητικές χαρές αποτελούν την απόδειξη ότι ο κόσμος, όσο και αν σε διαλύσει, όσο και αν σε κόψει σε άπειρα κομμάτια, είναι πανέμορφος. Οι μικρές χαρές σου θυμίζουν καθημερινά ότι είσαι μέρος αυτού του μαγικού κόσμου. Μέσα στα δώδεκα σχολικά χρόνια πληγώνεσαι πολλές φορές, μα και χαίρεσαι άλλες τόσες! Γιατί, αυτά τα δύο πάνε πάντα μαζί, συυφαίνονται.

Το πρωινό περπάτημα πάνω στη μαγική γέφυρα της Δασούπολης, οι περιπέτειες που έζησες με άλλους Δασουπολίτες τα διαλείμματα, τα πειράγματα και τα κρυφά γέλια την ώρα της κενής, η ελευθερία του λόγου, ο έρωτας, ακόμα κι εκείνο το δειλό χαμόγελο την ώρα της κοινής συγκέντρωσης. Η μαθητική ζωή είναι το λουλούδι που ανθίζει μέσα στην άχαρη ρωγμή της τσιμεντένιας τάξης. Έτσι απλά, αλλά κόντρα σε όλες τις προβλέψεις! Ένα ταξίδι σε αχαρτογράφητα νερά, ένα παιχνίδι χωρίς οδηγίες χρήσης, μια δύσκολη αλλά εξαιρετικά ενδιαφέρουσα διαδρομή. Η σχολική ζωή είναι τόσο μοναδική στα αλήθεια, αλλά τόσο σύντομη.

Και μετά, τι; Μια μικρή λάμψη θα βρίσκεται πάντα στο τέλος του δρόμου και πάντα μια καινούρια μέρα θα ξεκινά το πρωί. Μια ακόμα ευκαιρία για σένα να καταπολεμήσεις τους φόβους και να κυνηγήσεις τα όνειρά σου. Δύσκολο να αφήνεις πίσω παλιά τραύματα,

Συνέχεια στη σελ. 11

Πολιτιστική Κληρονομιά Θησαυρός Ανεκτίμητης Αξίας

Σε μία εποχή έντονων πολιτικών μετασχηματισμών και φυγόκεντρων, οπισθοδρομικών τάσεων, αποτελεί επιτακτικότερη ανάγκη από ποτέ ο επαναπροσδιορισμός της πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών και η δημιουργία ενός νέου «αφηγήματος» για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕΕ στα αρχικά της στάδια αφορούσε αποκλειστικά και μόνο την οικονομία και την ανάπτυξη των κρατών μελών της. Πλέον όμως η ΕΕ έχει αποκτήσει ποικίλους ρόλους διαμορφώνοντας τομείς της ζωής μας, όπως οι κλιματικές αλλαγές, η προστασία του περιβάλλοντος, η σφάλεια, η άμυνα, καθώς και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. **Ο τελευταίος αυτός στόχος αποτελεί πρωταρχικό καθήκον της ΕΕ η οποία έχει πλέον συνειδητοποιήσει πως μόνο μέσω της διαφύλαξης της πολιτιστικής ετερότητας και πολυμορφίας θα πραγματοποιηθεί το εγχείρημα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.**

Από την αρχή της ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα το

1952 μέχρι και σήμερα έχουν περάσει σχεδόν επτά δεκαετίες. Αυτά τα σχεδόν εβδομήντα χρόνια διανύθηκαν ως η μακρύτερη περίοδος ειρήνης στην ευρωπαϊκή ιστορία, (αν δεν λάβουμε υπόψη τη βίαιη διάλυση της πρώην Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας το 1992, και βέβαια, την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο). Υψίστης σημασίας για την επιτυχία του εγχειρήματος της οικονομικής ενοποίησης και του απώτερου στόχου της διαφύλαξης της ειρήνης, υπήρξε η ανάδειξη και σφυρηλάτηση των κοινών ευρωπαϊκών πολιτισμικών δεσμών. Όλο και περισσότερο γίνεται αντιληπτό ότι μόνο μέσω της διατήρησης και της ενίσχυσης της πολιτισμικής κληρονομιάς μπορεί να επιτευχθεί το όραμα της πνευματικής ολοκλήρωσης των λαών της Ευρώπης που αποτελεί προϋπόθεση για οποιαδήποτε άλλη ουσιαστική ολοκλήρωση στο πολιτικό, νομικό, κοινωνικό, αμυντικό και αμυντικό πεδίο.

Συνέχεια στη σελ. 2

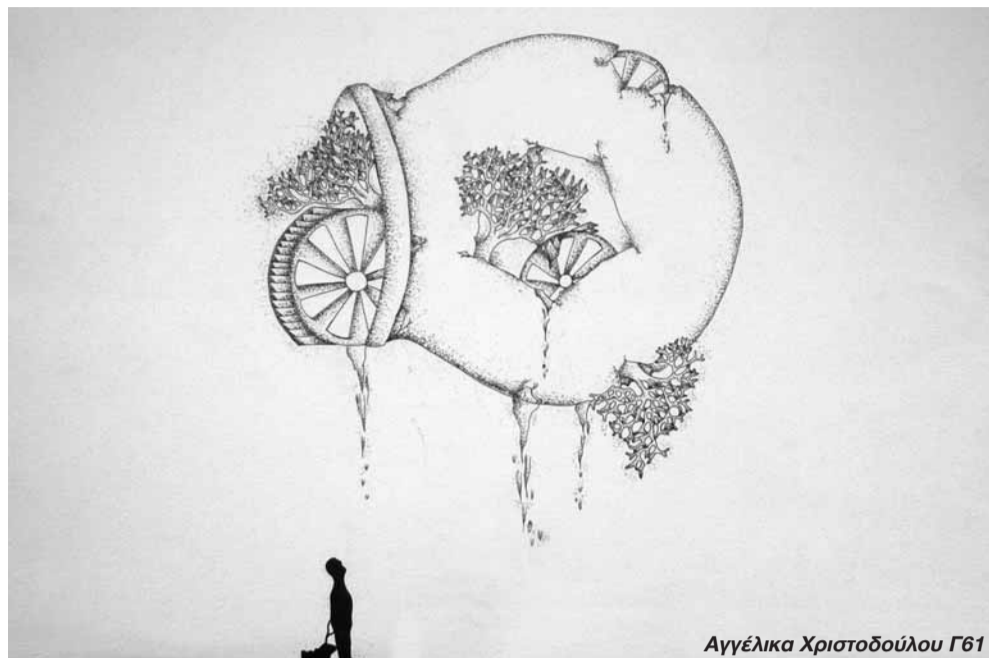
Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ώρα μηδέν

Έντιμε κύριε Υπουργέ Παιδείας,

— Έλω και εγώ να εκφράσω την άποψή μου για το θέμα των μεταρρυθμίσεων στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα. Μήπως η εκπαίδευσή μας χρειάζεται επιπλέον αλλαγές, προκειμένου να φτάσει σε παγκοσμίως ανταγωνιστικό επίπεδο; Το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει πληγεί σε μεγάλο βαθμό και επιβάλλεται να δράσουμε άμεσα, εάν όντως το οραματιζόμαστε χωρίς σοβαρές δυσλειτουργίες. Η παιδεία στην Κύπρο έχει περάσει από τη μέθοδο του βούρδουλα και της βίτσας στην απόλυτη ανεκτικότητα και παθητικότητα του δασκάλου, όμως ποτέ δεν τα βάλαμε κάτω.

Αρχικά, θα ήθελα να αναφερθώ στον ανεπιτυχή εκπαιδευτικό σχεδιασμό του υφιστάμενου συστήματος, καθώς και στον ανεπαρκή εξοπλισμό πολλών κυπριακών σχολείων. Σαφώς και τα τελευταία χρόνια παρατηρήσαμε βήματα προόδου σχετικά με την τεχνολογία στις τάξεις. Η τεχνολογία όμως δεν είναι πανάκεια! Πρέπει να συνδέεται με έναν νέο τρόπο διδασκαλίας, πιο χαλαρωτικό και πρακτικό, έτσι ώστε το ενδιαφέρον να παραμένει αμείωτο. Η αυτενέργεια του μαθητή πρέπει, επίσης, να ενδυναμωθεί: οφείλει να γνωρίζει τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας του κάθε μαθήματος, για να στοχοθετήσει και να οργανωθεί καταλλήλως. **Ο ρόλος του καθηγητή στη διαδικασία αυτή; Συντονιστής, μέντορας και παρακινητής, σύμβουλος για τη δημιουργική αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης και όχι αυθεντία! Αυτός είναι ο ιδανικός εκπαιδευτικός που τόσο ανάγκη έχει η παιδεία αυτού του τόπου.**

Πώς όμως ο Κύριος μαθητής να προλάβει να δημιουργήσει, όταν πνίγεται στα σχολικά μαθήματα, στα φροντιστήρια και τα επιμορ-

φωτικά; Δυστυχώς, σήμερα, πολλοί μαθητές έχουμε χάσει τον πόθο μας για μάθηση και ο βαθμός είναι η κυριότερη επιδίωξή μας.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να κάνω μια σύντομη αναφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα της Φιλανδίας, το οποίο με εντυπωσίασε: σχολεία με καθαρούς τοίχους, εύθυμους δασκάλους, μαθητές διψασμένους για γνώση. Τα παιδιά φτάνουν στο σπίτι χωρίς πολλή κατ'οίκον εργασία, ενώ η δολιφοφθόρα σε ένα διαγώνισμα θεωρείται αδιανόητη. Επιπλέον, κάθε εκπαιδευτικός έχει τη δική του αίθουσα, την οποία και οργανώνει με άριστο τρόπο, φιλοξενώντας τους μαθητές του σαν οικοδεσπότες. Πριν την πρόσληψή τους εξετάζονται ως προς τις μεταδοτικές και επικοινωνιακές δεξιότητές τους. Όπως τόνισε και ο Διευθυντής ενός φιλανδικού σχολείου, ο κύριος Βαατάειεν:

«Προτιμώ έναν ευτυχισμένο οδοκαθαριστή από έναν νευρωτικό ακαδημαϊκό».

Πολλά από τα στοιχεία του φιλανδικού συστήματος θα μπορούσαν να βρουν την εφαρμογή τους και εδώ, αφού ληφθούν πρώτα υπόψη τα εθνικά μας δεδομένα. Πάνω από όλα να κρατάμε στη σκέψη μας ότι χωρίς τον διάλογο και την ομοψυχία δεν θα καταφέρουμε τίποτα. Αφού θέλουμε να εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο μέλλον για τη νέα γενιά, είναι ανάγκη, εάν όχι υποχρέωση μας, να κάνουμε αλλαγές με καλοπροαίρετη διάθεση.

Ευελπιστώ ότι οι απόψεις και οι εισηγήσεις μου θα εισακουστούν για ένα πιο αποτελεσματικό εκπαιδευτικό σύστημα, άρα και ένα πιο ελπιδοφόρο, γενικά, μέλλον.

Με σεβασμό,

Ανθούλα Ιορδάνου A22

— Θα ήθελα να συνεισφέρω και εγώ στο θέμα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης με κάποιες παρατηρήσεις μου. Τα καινούρια αναλυτικά προγράμματα όχι μόνο δεν έχουν αφήσει τους μαθητές ευχαριστημένους, αλλά πολλοί νιώθουν αδικημένοι. Προσωπικά πιστεύω πως υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης.

Καταρχάς, δεν γίνεται να λαμβάνονται αποφάσεις στο θέμα της εκπαίδευσης μόνο από τους ενήλικες, αλλά πρέπει να συμβάλλουν και οι μαθητές, αφού αυτούς αφορά πρωτίστως. Η δική τους γνώμη πρέπει να καθίσταται γνωστή και σεβαστή μέσα από την κατοχύρωση του δικαιώμα-

τός τους να ψηφίζουν για εκπαιδευτικά θέματα. Η δεύτερη εισήγησή μου είναι να γίνει μια προσπάθεια να γεφυρωθεί το χάσμα των γενεών. Δηλαδή, οι ενήλικες να αντιληφθούν τι περνούν οι έφηβοι. Πιστεύω ότι μόνο έτσι θα μπορέσουν να πάρουν σωστές αποφάσεις σε σχέση με την εκπαίδευση. Τώρα δεν αντιλαμβάνονται τις δυσκολίες και τα προβλήματα των εφήβων, αφού την εφηβεία την έζησαν πριν πολλά χρόνια και κάτω από άλλες συνθήκες. Η γεφύρωση προϋποθέτει ουσιαστικό διάλογο και κατανόηση. Η τρίτη εισήγησή μου αφορά την προσφορά περισσότερων επιλεγόμενων μαθημάτων. Θεωρώ ότι οι επιλογές που έχω ως μαθητής της Α' Λυκείου για τη Β' Λυκείου είναι περιορισμέ-

νες, αφού πολλά μαθήματα, όπως η γεωγραφία και οι περιβαλλοντικές σπουδές, δεν προσφέρονται. Και όμως πολλά άτομα έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τα μαθήματα αυτά! Τέλος, εισηγούμαι οι μαθησιακές ανάγκες να καλύπτονται εντός του σχολικού χρόνου. Η ανάγκη για απογευματινά φροντιστήρια αποτελεί μάλιστα, καθώς είναι πολυέξοδη και χρονοβόρα.

Θα ήθελα να πιστεύω αφενός πως σας έπεισα για την αναγκαιότητα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και αφετέρου πως είστε πρόθυμοι να πράξετε ό,τι πιο δίκαιο και ορθό για τους μαθητές.

Με εκτίμηση,

Μάνος Βασιλειάδης A22

— Η παιδεία στην Κύπρο αντιμετωπίζει πολλά και σοβαρά προβλήματα, καθώς νοσεί σε πολλούς τομείς. Όπως έχει τονίσει γνωστός πολιτικός: «είναι η ώρα να καθορίσουμε επιτέλους το όραμα που θέλουμε να πετύχουμε για την πατρίδα μας».

Το πρώτο ζήτημα το οποίο αξίζει να τονισθεί αφορά το εκπαιδευτικό προσωπικών σχολείων. Η καλή γνώση του αντικείμενου πρέπει να συνδυάζεται με την ικανότητα μετάδοσης αυτής της γνώσης και μια ολοκληρωμένη και ισορροπημένη προσωπικότητα. Οι καθηγητές αποτελούν

παραδείγματα προς μίμηση και ωφέλιμο θα ήταν να στοχεύουν στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και όχι στην παροχή στεγνών, χρησιμοθηρικών πληροφοριών. Ρόλος του σχολείου, επίσης, είναι να διαμορφώσει υψηλές συνειδήσεις. Πώς, όμως; Με ποιον τρόπο θα αξιοποιούνται δημιουργικά οι δυνατότητες των μαθητών; **Όπως όλοι γνωρίζουμε, η διαφοροποιημένη διδασκαλία που προσβέβει το Υπουργείο Παιδείας είναι στις πλείστες περιπτώσεις όνειρο θερινής νυκτός λόγω έλλειψης χρόνου και υπερβολικής ύλης. Η δε αυθεντική αξιολόγηση των**

μαθητών φαντάζει σαν ανέκδοτο στα πλαίσια του υφιστάμενου συστήματος. Υπάρχει σωτηρία;

Η λύση έχει να κάνει με τη μείωση της διδαχθείσας ύλης και την αύξηση του χρόνου εμπέδωσής της μετά τη λήξη των μαθημάτων, αλλά εντός των σχολικών πλαισίων. Πολύ απλά, οι μαθητές πρέπει να σχολάνουν αργότερα, αφού ψυχαγωγηθούν και διευρύνουν τους ορίζοντές τους μέσα από πληθώρα αθλητικών προγραμμάτων, καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων ή δημιουργικής γραφής. Αν το σχολείο μονοπωλεί το απόγευμα με

— Ένας σημαντικός τομέας στον οποίο εντοπίζονται προβλήματα είναι ο προγραμματισμός των διαγωνισμάτων. Σε πρόσφατη, παγκύπρια έρευνα στη βάση ερωτηματολογίων, ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών απάντησε ότι θα έπρεπε τα διαγωνίσματα να προγραμματίζονται καλύτερα, έτσι ώστε οι μαθητές να έχουν τον απαραίτητο χρόνο για μελέτη και προετοιμασία. **Όταν οι μαθητές έχουν τρία ή τέσσερα διαγωνίσματα προγραμματισμένα για την ίδια βδομάδα, δεν έχουν αρκετό χρόνο, για να εμπедώσουν την ύλη. Αυτό τους προκαλεί πανικό και άγχος χειροτερεύοντας έτσι περισσότερο την επίδοσή τους.**

Από την ίδια έρευνα προέκυψε ότι οι μαθητές προτιμούν τον θεσμό του ολοήμερου σχολείου, καθώς η παραμονή τους εκεί μέχρι το απόγευμα θα τους δίνει την ευκαιρία να ολοκληρώσουν τη σχολική τους εργασία, καθώς και να απολαμβάνουν αθλητικές και άλλες ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Με αυτόν τον τρόπο, όταν επιστρέφουν στο σπίτι τους, χωρίς καν την τσάντα τους, θα μπορούν να ξεκουράζονται ουσιαστικά.

Η τρίτη εισήγησή μου σχετίζεται άμεσα με τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Υπάρχει η ανάγκη για εξοικείωση των μαθητών με όσο το δυνατόν περισσότερα επαγγέλματα, έτσι ώστε να διευκολυνθούν στην επιλογή της επαγγελματικής τους κατεύθυνσης. Αυτή η εξοικείωση μπορεί να γίνει με επισκέψεις μαθητών σε επαγγελματικούς χώρους εργασίας και με συχνές παρακολουθήσεις διαλέξεων εμπειρογνομόνων.

Αυτές ήταν μόνο μερικές από τις εισήγησεις που θα μπορούσαν να εξεταστούν και να υλοποιηθούν. Είμαι βέβαιος ότι με συλλογική προσπάθεια μαθητών και καθηγητών, καθώς και του Υπουργείου Παιδείας μπορούμε να προσβλέψουμε σύντομα σε ένα καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα.

Με εκτίμηση,

Στέφανος Φάουστμαν A22

δημιουργικές δραστηριότητες, δεν θα υπάρχει χρόνος για τα φροντιστήρια που κατασπαράζουν τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών. Στη Φιλανδία, που ως γνωστό διαθέτει το καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα στον κόσμο, η λέξη «φροντιστήριο» είναι άγνωστη και οι μαθητές δεν είναι γεμάτοι άγχος και κούραση. Οι νέοι είναι το μέλλον αυτού του τόπου και η παιδεία επιτελεί σημαντικότατο ρόλο στη μόρφωση και καλλιέργειά τους.

Με σεβασμό,

Ιωάννα Χαράλαμους A22

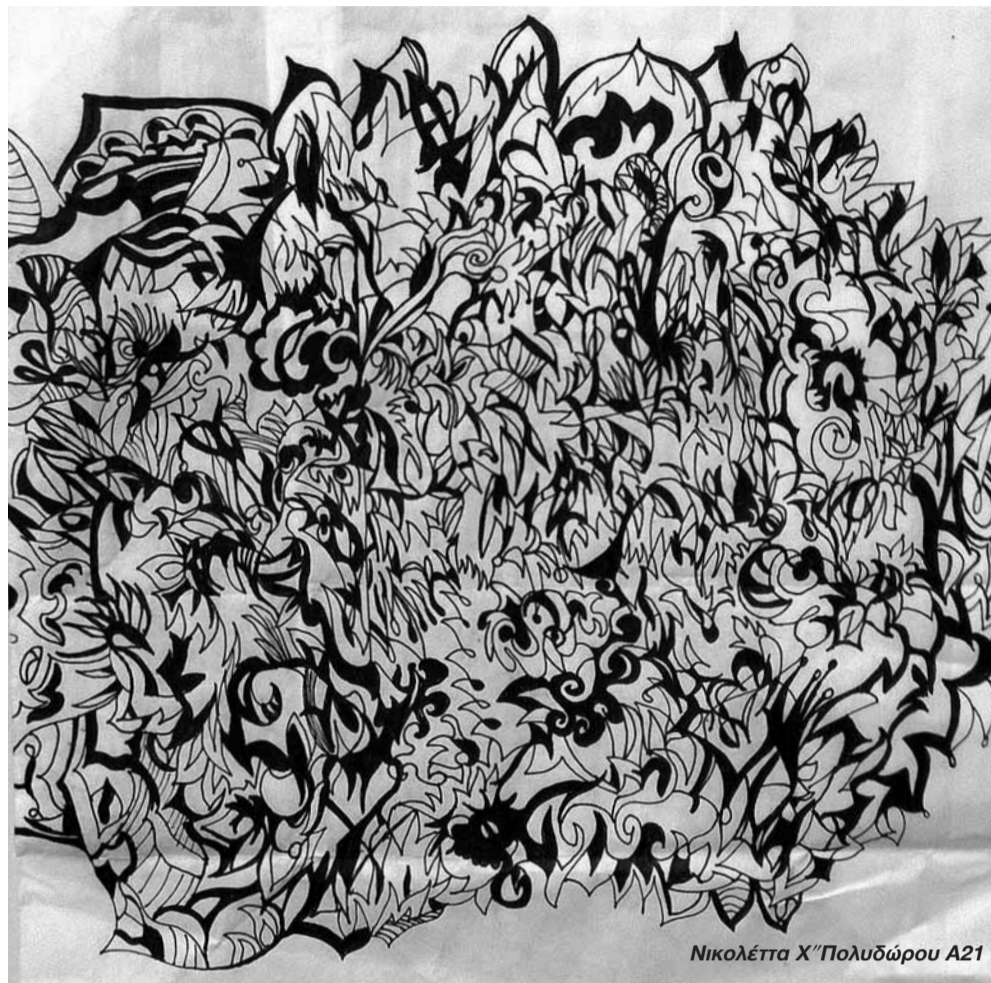
PISA: Η εμπειρία από την αποτυχία μπορεί να γίνει ο δρόμος προς την επιτυχία;

Με αφορμή τη φετινή, τρίτη συμμετοχή της Κύπρου στο Πρόγραμμα PISA (2012, 2015, 2018) θα θέλαμε να παρουσιάσουμε μερικές από τις σκέψεις μας σχετικά με το θέμα αυτό. Το **Διεθνές Πρόγραμμα PISA για την Αξιολόγηση των Μαθητών** (Programme for International Student Assessment) διεξάγεται κάθε τρία χρόνια (από το 2000 έως σήμερα) υπό την οργάνωση της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης του ΟΟΣΑ (Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη.) Στοχεύει στην αξιολόγηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των 15χρονων μαθητών, με στόχο να διαφανεί η ετοιμότητά τους για την έξοδο στην αγορά εργασίας. Ταυτόχρονα, αξιολογείται και η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών που συμμετέχουν.

Σε αυτήν την έρευνα οι μαθητές εξετάζονται στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και την επιστήμη. Τα αποτελέσματα της χώρας μας ήταν άκρως απογοητευτικά τις δύο προηγούμενες φορές, κατατάσσοντάς την στις κατώτερες θέσεις παγκοσμίως. Όλα αυτά τα αποκαρδιωτικά αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι πρέπει να γίνουν κάποιες μεταρρυθμίσεις σε σχέση με τα νέα αναλυτικά προγράμματα, ούτως ώστε η Κύπρος να αναδεικνύεται ανάμεσα στις πρώτες χώρες, όχι μόνο στην PISA, αλλά και σε άλλους παγκόσμιους διαγωνισμούς.

Αντιλαμβανόμαστε ότι το Υπουργείο Παιδείας τα τελευταία χρόνια προσπάθησε να ενσωματώσει στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα τον τρόπο λειτουργίας των εκπαιδευτικών συστημάτων χωρών με υψηλό ποσοστό επιτυχίας, όπως της Φιλανδίας ή της Νορβηγίας. Κι όμως! Οι υφιστάμενες αλλαγές δεν βελτίωσαν τη ζωή, τα μαθήματα και το άγχος της μαθητικής πλειοψηφίας. Γιατί;

Ένας λόγος είναι η άρνηση του Υπουργείου να αλλάξει το σχολικό ωράριο, ώστε τα μαθήματα να αρχίζουν αργότερα: τόσο οι μαθητές όσο και οι καθηγητές θα αποδίδουν καλύτερα, διότι θα ξυπνούν πιο αργά. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι το μυαλό δεν αποδίδει στο μέγιστο τόσο νωρίς το πρωί. Επίσης, πρέπει να μειωθεί η πίεση που εξασκείται πάνω στους μαθητές. Καθημερινά, επιστρέφοντας από το σχολείο έχουν να

“Καθαρή κριτική σκέψη, ετοιμότητα, ευελιξία και αυτενέργεια. Επίσης, υψηλή κοινωνική συνείδηση και φιλοπατρία, γιατί χωρίς τις τελευταίες αξίες, οι μαθητές, ακόμη και να μπορούν να ανταποκριθούν στις ερωτήσεις της PISA, απλά δεν έχουν κίνητρο να ασχοληθούν με αυτές!”

πάνε στα φροντιστήρια τους ή σε άλλες εξωσχολικές δραστηριότητες με αποτέλεσμα να έρχονται αργά σπíti. Διάλειμμα για ξεκούραση δεν υπάρχει! Μετά από το φροντιστήριο οι μαθητές πρέπει να ετοιμα-

στούν για τα επτά διαφορετικά μαθήματα της επόμενης μέρας. Σχεδόν καθημερινά έχουν και διαγωνίσματα, οπότε οφείλουν να μελετήσουν σκληρά και γι' αυτά. Η πίεση πάνω στους μαθητές είναι εξοντωτική, τό-

σο σωματικά όσο και ψυχολογικά. Ο διαγωνισμός της PISA καθώς είναι ανώνυμος, σε κάποιες περιπτώσεις αντιμετωπίζεται ως παιχνίδι καλάρωσης και δεν λαμβάνεται σοβαρά υπόψη!

Ποια είναι η ιδανική λύση; Να καταργηθούν τα απογευματινά φροντιστήρια με την εμπέδωση και τη μελέτη να λαμβάνει χώρο εντός των σχολικών πλαισίων. Μια άλλη βελτίωση του σχολικού συστήματος θα ήταν η αναβάθμιση του ρόλου της τεχνολογίας. Γιατί να μην φέρνει ο κάθε μαθητής τον δικό του φορητό υπολογιστή στην τάξη και να τον χρησιμοποιεί στον εντοπισμό πληροφοριών; Τα πετυχημένα στην PISA εκπαιδευτικά συστήματα έχουν ενστερνιστεί την τεχνολογία στην καθημερινή σχολική ζωή. Με αυτόν τον τρόπο προάγουν την κριτική σκέψη των μαθητών, που καλλιεργείται ακριβώς μέσα από τη σύγκριση και την αξιολόγηση των πληροφοριών που συλλέγονται εύκολα στις έγκυρες, μαθησιακές πλατφόρμες.

Αν, λοιπόν, η υψηλή κριτική σκέψη είναι βασικό κριτήριο επιτυχίας στον εγγραμματισμό τόσο στην κατανόηση κειμένου, όσο και στα άλλα δύο εξεταζόμενα θέματα, τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες, τα Κυπριώπουλα πατώνουμε! Αποστηθίζουμε τόσες πολλές πληροφορίες που δεν μας μένει χρόνος ή κουράγιο να τις εξετάσουμε κριτικά! Επίσης, αντλούμε τις πληροφορίες από ένα ή το πολύ δύο σχολικά εγχειρίδια, η συγγραφή των οποίων συνδέεται με την ιδεολογία της εκάστοτε κυβέρνησης.

Καθαρή κριτική σκέψη, ετοιμότητα, ευελιξία και αυτενέργεια. Επίσης, υψηλή κοινωνική συνείδηση και φιλοπατρία, γιατί χωρίς τις τελευταίες αξίες, οι μαθητές, ακόμη και να μπορούν να ανταποκριθούν στις ερωτήσεις της PISA, απλά δεν έχουν κίνητρο να ασχοληθούν με αυτές!

Κλείνοντας, ευχόμαστε η κυπριακή εκπαίδευση να κάνει στροφή προς το καλύτερο και μάλιστα σύντομα, διότι είναι απογοητευτικό να βλέπουμε την πατρίδα μας στις τελευταίες θέσεις της PISA και τους μαθητές ερείπια από το υπερβολικό άγχος και την κούραση.

Μενέλαος Κωνσταντίνου Α22
Αλέξανδρος Πικρίδης Α22
Ιάσωνας Σπύρου Α22

Μια μέρα στη ζωή δύο Νορβηγών Μαθητών

• **Γεια σας, παιδιά. Ποιο είναι το πρόγραμμα των σχολείων σας;**

Σιμόν: Πηγαίνω σε ιδιωτικό σχολείο. Ξεκινούμε στις 8 και τελειώνουμε στις 12, εκτός από τις Παρασκευές που τελειώνουμε στις 1:30 μμ.

William: Πηγαίνω σε δημόσιο σχολείο. Η κάθε μέρα αποτελείται από επτά περιόδους των 45 λεπτών η κάθε μία. Υπάρχουν δύο μεγάλα διαλείμματα, ένα των 10 λεπτών και ένα των 40 λεπτών. Ανάμεσα σε κάθε περίοδο υπάρχει πεντάλεπτη ξεκούραση.

• **Μετά το σχολείο έχετε άλλες δραστηριότητες;**

Σιμόν: Έχουμε ομάδες (homework club), για να μελετούμε τα μαθήματα του σχολείου μας.

William: Εμείς δεν έχουμε δραστηριότητες για μελέτη. Ασχολούμαστε μόνο με εξωσχολικές δραστηριότητες, όπως με μουσική και αθλητισμό.

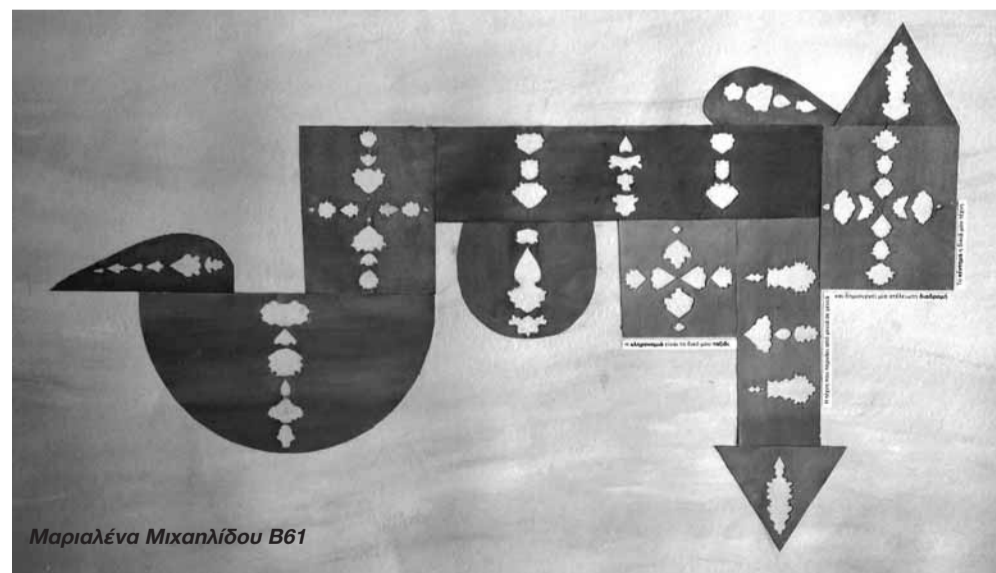
• **Έχετε πολλά μαθήματα για το σπίτι; Πόση ώρα αφιερώνετε στη μελέτη σας;**

Σιμόν: Παρόλο που έχουμε πολλή δουλειά, έχουμε την ευκαιρία να ολοκληρώνουμε τα περισσότερα από αυτά στο σχολείο.

William: Όχι, δεν είναι πολλά.

• **Έχετε πολλά διαγωνίσματα;**

Σιμόν: Δεν έχουμε πολλά διαγωνίσματα, αλλά κάνουμε πολλές παρουσιάσεις και εργασίες, επειδή πιστεύουμε ότι η ικανότητα να παρουσιάσεις θα είναι η πιο σημαντική στην καριέρα σου.

William: Δεν έχουμε πολλά διαγωνίσματα, αλλά προετοιμαζόμαστε για τις διάφορες εξετάσεις.

• **Σας αγχώνει το σχολείο;**

Σιμόν: Όλους τους αγχώνει το σχολείο!

William: Παρόλο που εμένα δεν με αγχώνει το σχολείο, πιστεύω ότι οι πιο πολλοί συμμαθητές μου αγχώνονται γι' αυτό.

Βασίλης Μακρής Α22

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΛΗΔΑ ΚΟΥΡΣΟΥΜΠΑ

«Ο ρατσισμός αρνείται, ουσιαστικά, αυτήν καθ' εαυτήν την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» λέει η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του παιδιού

• Ποιος είναι ο ρόλος της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού;

Ρόλος μου είναι να εκπροσωπώ τα παιδιά και το συμφέρον τους σε όλα τα επίπεδα και αυτό υλοποιείται μέσα από ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων που μου παρέχει ο Θεσμικός Νόμος.

• Ποιος μπορεί να αποταθεί σε σας και σε ποιες περιπτώσεις;

Στο Θεσμό της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού μπορεί να αποταθεί οποιοδήποτε άτομο, ενήλικο ή ανήλικο, εάν θεωρεί κατά τη δική του κρίση ότι παραβιάζεται ένα ή περισσότερα δικαιώματα παιδιού ή ομάδας παιδιών τα οποία διαμένουν μόνιμα ή προσωρινά στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτό μπορεί να το πράξει μέσω κατ' ιδίαν συνάντησης με Λειτουργούς του Γραφείου μου ή μ' εμένα προσωπικά, μέσω ταχυδρομείου, τηλεφώνου, τηλεομοιοτυπικού, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή απευθείας από την ιστοσελίδα του Γραφείου μου. Αφού εξετάσω τον ισχυρισμό και διαφανεί ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως πιθανότητα παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού, προχωρώ σε παρέμβαση προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες, για να διερευνη-

σουν το ζήτημα και να με ενημερώσουν για τις απόψεις τους. Μετά από αυτό, αν διαπιστώσω παραβίαση των δικαιωμάτων του παιδιού, προχωρώ σε Έκθεση, στην οποία καταγράφω τις εισηγήσεις μου. Θέλω να σημειώσω ότι τα άτομα που απευθύνονται στον Θεσμό συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στο έργο που επιτελώ και κατ' επέκταση στη βελτίωση της εφαρμογής των δικαιωμάτων του παιδιού στην πατρίδα μας.

• Η Ομάδα Εφήβων Συμβούλων είναι μια πολύ καλή ευκαιρία για τους εφήβους να μοιραστούν τις απόψεις τους. Τι ακριβώς γίνεται και πώς επεξεργάζεστε αυτά που ακούγονται στις συναντήσεις;

Η Ομάδα Εφήβων Συμβούλων της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού (ΟΕΣ) συγκροτείται με βάση τον Θεσμικό Νόμο και αποτελείται από 30 εφήβους, ηλικίας 13-17 χρονών, σε ίσο αριθμό αγοριών και κοριτσιών, απ' όλες τις επαρχίες της Κύπρου και στο μέτρο του επιτρεπτού από διάφορα κοινωνικοοικονομικά στρώματα. Η θητεία των μελών της ΟΕΣ έχει διάρκεια έναν χρόνο και ο ρόλος τους είναι να διαβουλεύονται με την Επίτροπο σε θέματα που αφορούν παιδιά. Παραδείγματα θεμάτων για τα οποία έγινε μέχρι στιγ-

μής διαβούλευση είναι ο σχολικός εκφοβισμός, η νεανική παραβατικότητα, η προστασία από βία κτλ. Τα μέλη της ΟΕΣ συναντώνται γύρω στις 6 φορές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Οι συναντήσεις περιλαμβάνουν δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα, ώστε τα μέλη να λάβουν κατάλληλη και επαρκή πληροφόρηση για το θέμα για το οποίο θα διαβουλευτούν μαζί μου ή/και με άλλους αξιωματούχους ή Θεσμούς της Δημοκρατίας (π.χ. Υπουργούς), ώστε να καταθέτουν έγκυρες και ενημερωμένες απόψεις. Οι απόψεις που εκφράζουν τα μέλη της ΟΕΣ καταγράφονται και τις προωθώ με διάφορους τρόπους στις αρμόδιες Αρχές για να ληφθούν υπόψη στη λήψη αποφάσεων. Όταν υπάρχει εξέλιξη, τα μέλη της ΟΕΣ ενημερώνονται για το πώς οι απόψεις τους λήφθηκαν υπόψη στην απόφαση της αρμόδιας Αρχής. Η ΟΕΣ είναι μια πολύ καλή ευκαιρία άσκησης του δικαιώματος στη συμμετοχή και αυτό το αναδεικνύουν και το μεταφέρουν μέσα από τα σχόλια τους τα ίδια τα παιδιά που συμμετείχαν διαχρονικά στην ομάδα.

Οι μεγάλοι ποτέ δεν καταλαβαίνουν τίποτα για τον εαυτό τους και είναι κουραστικό για τα παιδιά να τους εξηγούν

Antoine de Saint-Exupéry

• Εκτός από την ΟΕΣ υπάρχουν κι άλλα προγράμματα μέσα από τα οποία οι έφηβοι μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους;

Ως Επίτροπος, υλοποιώ στο μέτρο του δυνατού διάφορα προγράμματα, είτε σε τακτι-

κή είτε σε έκτακτη βάση, στα οποία έφηβοι ή/και παιδιά μικρότερων ηλικιών μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους σε θέματα που αφορούν στην εφαρμογή των δικαιωμάτων τους. Όσον αφορά ιδιαίτερα τους εφήβους, αναφέρω ενδεικτικά το πρόγραμμα «Δώσε φωνή στην άποψή σου», στα πλαίσια του οποίου επισκέπτομαι σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και διαβουλεύομαι με εκπροσώπους των παιδιών. Επίσης το πρόγραμμα «Θερινό Εργαστήρι», στο οποίο τα παιδιά που συμμετέχουν ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και ενδυναμώνονται για τη διεκδίκησή τους. Τέλος το πρόγραμμα «ΕΝΥΑ», το οποίο διοργανώνεται κάθε χρόνο από το δίκτυο των Ευρωπαϊκών Επιτροπών για το Παιδί (ΕΝΟΚ).

• Ποια δικαιώματα του παιδιού καταπατούνται λόγω ρατσιστικών συμπεριφορών;

Ο ρατσισμός πηγάζει από την άρνηση/απόρριψη της βάσης πάνω στην οποία είναι χτισμένο το όλο οικοδόμημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ότι, δηλαδή, όλοι οι άνθρωποι φέρουν εγγενή ανθρώπινη αξιοπρέπεια και, ως εκ τούτου, έχουν και πρέπει να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα. Ο ρατσισμός λοιπόν δεν αρνείται κάποια δικαιώματα. Ο ρατσισμός αρνείται, ουσιαστικά, αυτήν καθ' εαυτήν την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

• Θεωρείτε πως στα σχολεία της Κύπρου παρατηρούνται φαινόμενα ρατσισμού τα τελευταία χρόνια;

Ο ρατσισμός είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο αφορά στις πλείστες των σύγχρονων κοινωνιών, περιλαμβανομένης, δυστυχώς, και της κυπριακής κοινωνίας. Αναπόφευκτα, θα έλεγα, ρατσιστικές συμπεριφορές έχουν εμφανιστεί κατά καιρούς και στο σχολικό πλαίσιο, μερικές δε ιδιαίτερα έντονες.

Αννίτα Σκούλλου – Πρέσβης της Ομάδας Εφήβων Συμβούλων Β32

Η τέταρτη εξουσία απαντά

Στο πλαίσιο της μέρας ομίλων είχαμε μια εξαιρετική εμπειρία στο κανάλι Mega. Μια μικρή ομάδα μαθητών με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη δημοσιογραφία, ξεναγηθήκαμε στα διάφορα επίπεδα λειτουργίας της μάχιμης δημοσιογραφίας. Είχαμε την ευκαιρία να μάθουμε εκ των έσω πώς λειτουργούν τα Μ.Μ.Ε. και να υποβάλουμε κρίσιμα ερωτήματα στους πάντα πρόθυμους δημοσιογράφους.

• Ποια τα χαρακτηριστικά του καλού δημοσιογράφου;

Ένας καλός δημοσιογράφος πρέπει να έχει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στον δύσκολο χώρο της δημοσιογραφίας. Αρχικά, πρέπει να διαθέτει γνώσεις και επαγγελματική κατάρτιση πάνω στο θέμα του και να είναι ενεργός πολίτης. Επίσης, πρέπει να χειρίζεται τη γλώσσα σωστά, να έχει επίγνωση ότι όσα γράφει και λέει έχουν επίδραση στους αποδέκτες του. Θα πρέπει, ακόμη, να είναι όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικός στις ειδήσεις που παρουσιάζει, για να μην καθο-

δηγεί την κοινή γνώμη με τις προσωπικές του απόψεις. Πρέπει, δηλαδή, να διαχωρίζει ξεκάθαρα την είδηση από το σχόλιο. Επιπλέον, πρέπει να είναι σε εγρήγορση, να ενημερώνεται για τις τοπικές και τις παγκόσμιες ειδήσεις και να έχει κατά νου πως επιτελεί ένα λειτουργήμα. Κυρίως, όμως, πρέπει να τηρεί τον δημοσιογραφικό κώδικα δεοντολογίας, έχοντας κοινωνική ευθύνη, επαγγελματική ακεραιότητα, σεβασμό στην ιδιωτική ζωή και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, σεβασμό στο δημόσιο συμφέρον και γενικά να είναι ηθικός άνθρωπος και ακέραιος χαρακτήρας. Τέλος, όπως αναφέρουν πολλοί που βρίσκονται στον χώρο της δημοσιογραφίας, οι δημοσιογράφοι επιβάλλεται να έχουν «γερό στομάχι», δηλαδή υπομονή, αντοχή και ψυχικά αποθέματα, καθώς στη συγκεκριμένη δουλειά υπάρχει πολύ άγχος, γρήγοροι ρυθμοί, απίστευτη προσωπική έκθεση, έντονη κριτική (τόσο θετική όσο και αρνητική) και δεν υπάρχει σταθερό ωράριο εργασίας.

Εύη Επιφανίου Β11

• Ποια πρέπει να είναι η σωστή δημοσιογραφική δεοντολογία ως ο θεμέλιος λίθος της δημοκρατίας;

Ειδικότερα, το θέμα της δημοσιογραφικής δεοντολογίας τονίστηκε ως εξαιρετικά κρίσιμο από τους έμπειρους δημοσιογράφους, που απάντησαν πρόθυμα στις ερωτήσεις μας. Στο ερώτημα που τέθηκε από μα-

θητή της ομάδας μας κατά πόσο οι τηλεοπτικοί σταθμοί επηρεάζονται και προωθούν πολιτικές σκοπιμότητες, ο δημοσιογράφος απάντησε πως όχι οι σταθμοί ως οργανισμοί, αλλά κάποιοι δημοσιογράφοι ως άτομα επιλέγουν να προωθούν μέσα από τη δουλειά τους τις προσωπικές τους πεποιθήσεις. Τα άτομα αυτά, συνέχισε ο δημοσιογράφος, κρίνονται από τον κόσμο, ο οποίος είναι και ο άμεσος αποδέκτης της δουλειάς τους. Δεν αρνήθηκε, ωστόσο, ότι αρκετοί άνθρωποι επηρεάζονται άθελά τους από όσα εκπέμπουν τα Μ.Μ.Ε. Γι' αυτό και οι λειτουργοί τους οφείλουν να υπηρετούν την αντικειμενική ενημέρωση όσο καλύτερα μπορούν. «Η δημοκρατία υπηρετείται σωστά, όταν τα Μ.Μ.Ε. λειτουργούν αντικειμενικά και οι λειτουργοί τους ενσυνείδητα συμπεριφέρονται αμερόληπτα και ανεξαρτήτως των προσωπικών τους πεποιθήσεων», ανέφερε.

Δήμητρα Αντρέου Β11

Γεωργία Τσιολή Β11

• Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της διαδικτυακής δημοσιογραφίας;

Η διαδικτυακή δημοσιογραφία προσφέρει τη δυνατότητα στον πολίτη να ενημερωθεί 24 ώρες το 24ώρο για διάφορα θέματα πολιτικά, οικονομικά, υγείας κ.α. Η ιστοσελίδα του συγκεκριμένου σταθμού δεν περιλαμβάνει μόνο ειδήσεις τοπικού χαρα-

κτήρα, αλλά και ειδήσεις που προέρχονται εκτός συνόρων και συγκαταλέγονται στην κατηγορία «Διεθνή θέματα». Ακόμη, εκτός από ειδήσεις, ο αναγνώστης έχει την ικανότητα να ενημερωθεί για κοινωνικά θέματα, την εξέλιξη του κόσμου και τα παράξενα που συμβαίνουν γύρω μας.

• Με ποιον τρόπο εργάζονται οι δημοσιογράφοι;

Για την εύρεση πληροφοριών εργάζονται δημοσιογράφοι και όχι μόνο. Πιο συγκεκριμένα, καθένas από μας μπορεί να στείλει μια είδηση στο TVONE news. Οποιοσδήποτε μπορεί να αναφέρει κάτι αξιοσημείωτο στον σταθμό. Ταυτοχρόνως, καθένas από εμάς ανά πάσα στιγμή μπορεί να αναρτήσει ό,τι θεωρεί ότι αξίζει να κοινοποιηθεί στον λογαριασμό του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι αναρτήσεις του καθενός είναι δυνατόν να αποτελέσουν πηγή ειδήσεων και για τους δημοσιογράφους, οι οποίοι ασφαλώς ελέγχουν την αξιοπιστία των ειδήσεων και παίρνουν άδεια για να την αναδημοσιεύσουν.

Οπωσδήποτε, η διαδικτυακή δημοσιογραφία έχει αυξημένο άγχος και πίεση για τους δημοσιογράφους, αφού «τρέχει» συνεχώς και απαιτεί αυξημένη ετοιμότητα από τους δημοσιογράφους για να ανταποκριθούν όπως πρέπει στα καθήκοντά τους.

Στέλιος Φιλίππου Β11

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Χρονοταξίδι στο Βυζάντιο

Ρώμη, 14 Δεκεμβρίου 328 μΧ

Με τη βοήθεια του φίλου και εφευρέτη Γύρου Ελαφρογρανάζη επισκέφτηκα τον Μέγα Κωνσταντίνο την εποχή που ακόμα χτιζόταν η Κωνσταντινούπολη, χρησιμοποιώντας τη μηχανή του χρόνου. Η αποστολή φαινόταν ακατόρθωτη. Πρώτον, γιατί ήταν δύσκολο να τον εντοπίσουμε, αλλά και γιατί έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε κάθε μέσο για να τον πείσουμε για τις αγνές μας προθέσεις. Η συνάντησή μας έγινε στα ανάκτορα στη Ρώμη, όπου μας κέρασε βυζαντινή μελόπιτα (δυστυχώς δεν πείσαμε τον μάγειρα να μας δώσει τη συνταγή) και κρασί. Για μένα η εμπειρία ήταν αξέχαστη, γιατί κατάφερα να ζήσω έστω και για λίγες ώρες στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία αλλά και γιατί γνώρισα από κοντά έναν από τους πλέον σημαντικούς και με τη μεγαλύτερη επιρροή άντρες στην ιστορία μας. Ως άνθρωπος, ο Κωνσταντίνος φάνηκε από την αρχή πολύ σκληρός και απόλυτος, δύσπιστος αλλά και επιφυλακτικός. Εντούτοις όταν άρχισα να μιλάμε, κατάλαβα ότι όλα αυτά τα χαρακτηριστικά δεν ήταν τίποτα μπροστά στην αποφασιστικότητα του αλλά και το όραμα που είχε.

• **Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που μεταφέρατε την πρωτεύουσα από την Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη;**

Όταν ανέλαβα μόνος μου πια την αυτοκρατορία, γνώριζα πολύ καλά ότι χρειαζόνταν να γίνουν πολλές και μεγάλες αλλαγές, έτσι ώστε να μην επιτρέψω τη διάλυση αυτού του οικοδομήματος για το οποίο τόσοι και τόσοι πολέμησαν και πέθαναν. Η πρώτη μου σκέψη ήταν ότι η Ρώμη είχε αρχίσει να χάνει την αίγλη της και δεν μπορούσε να είναι το διοικητικό κέντρο της αυτοκρατορίας, που είχε γίνει πια τεράστια. Τα προβλήματα στην Ανατολή, όπως οι θρησκευτι-

κές συγκρούσεις, έπρεπε άμεσα να λυθούν, ενώ ταυτόχρονα μπορούσα να εκμεταλλευτώ τα πλεονεκτήματά της.

• **Γιατί όμως επιλέξατε τη συγκεκριμένη τοποθεσία;**

Η Πόλη κτίζεται στη θέση του αρχαίου Βυζαντίου το οποίο κατέχει μοναδική γεωπολιτική θέση. Πρώτα απ' όλα βρίσκεται σε μία χερσόνησο που από μόνο του ως γεγονός προσφέρει προστασία, αφού βρέχεται

«Η ελευθερία αυτή θα επιτρέψει σε ανθρώπους να μεγαλοουργήσουν στην τέχνη, στον πολιτισμό, στην επιστήμη αλλά και στο εμπόριο»

από τις τρεις πλευρές (την Προποντίδα, τον Βόσπορο και τον Κεράτιο κόλπο). Η χερσόνησος αυτή ενώνει τη Δύση με την Ανατολή και μπορεί να καταστεί εμπορικό κέντρο, αφού από εκεί περνούν οι διαδρομές σημαντικών αγαθών, όπως το κεκριμπάρι και η ξυλεία. Από την Πόλη θα μπορέσουμε ευκολότερα να αποκρούσουμε τους εχθρούς (τόσο τους Γότθους όσο και τους Πέρσες) ενώ ταυτόχρονα θα μπορέσουμε να ελέγξουμε τις θρησκευτικές συγκρούσεις στις μεγάλες πόλεις της Ανατολής.

• **Ποιο είναι το όραμά σας για την νέα πρωτεύουσα;**

Τι άλλο παρά να είναι ένα αδιαπέραστο

οχυρό και ένα κόσμημα, το οποίο θα στολίζει για αιώνες την αυτοκρατορία. Να σας θυμίσω ότι εκεί αναμένεται να κτιστούν λαμπρά έργα τέχνης, επιβλητικές εκκλησίες και μία πλατεία (φόρουμ) που δεν υπάρχει πουθενά αλλού παρόμοιά της. Ελπίζω σύντομα να γίνουν τα εγκαίνια της πόλης και να καταφέρετε να την επισκεφτείτε. Μόνο όταν την δει κάποιος, θα καταλάβει ότι κτίζεται για να μείνει στην ιστορία ως η ωραιότερη και επιβλητικότερη πόλη.

• **Για να αλλάξουμε λίγο θέμα, ποια είναι η γνώμη σας για το διάταγμα των Μεδιολάνων;**

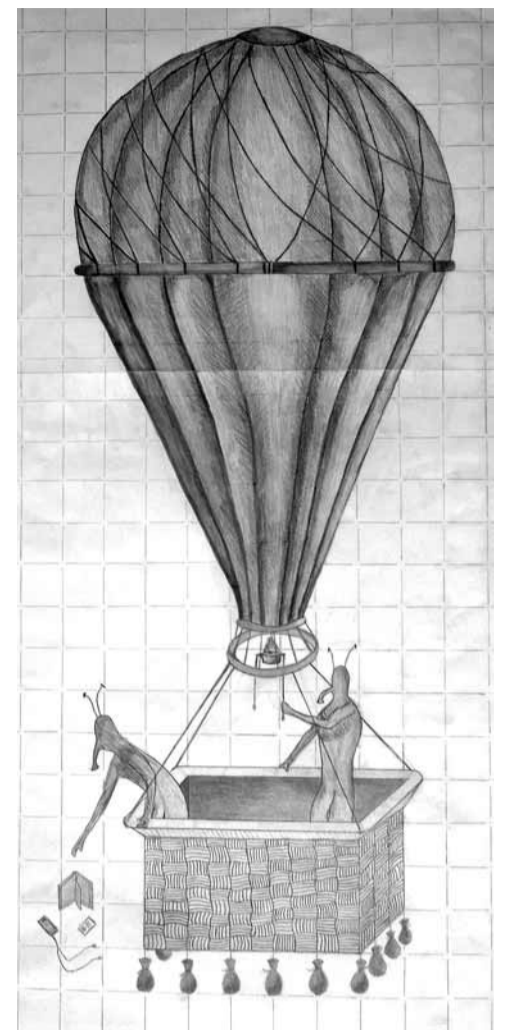
Το διάταγμα αυτό το έχω συνυπογράψει το 313μ.Χ με τον Αύγουστο Λικίνιο. Προφανώς και πιστεύω ακράδαντα στην ορθότητα της ανεξιθρησκείας. Γιατί να υπέγραφα άλλωστε κάτι στο οποίο δεν πιστεύω; **Οι φρικαλεότητες του παρελθόντος δεν μπορούν να επαναληφθούν. Κανένας άνθρωπος δεν πρέπει να φοβάται να εκδηλώσει την πίστη του.** Γνωρίζετε, φαντάζομαι, ότι η μητέρα μου, Ελένη, είναι η ίδια Χριστιανή, ενώ ένα μεγάλο μέρος των υπηκόων μου είναι ειδωλολάτρες. Οι δύο αυτές άρα κοινότητες θα πρέπει να ζουν αρμονικά κάτω από την ίδια διοίκηση. Διαφορετικά δεν μπορεί να επέλθει η εσωτερική ειρήνη.

• **Ποιο προβλέπετε να είναι το μέλλον της αυτοκρατορίας αυτής;**

Η αυτοκρατορία αυτή θα πετύχει την παγκόσμια κυριαρχία. Θα παραμείνει στον παγκόσμιο χάρτη για όσο καιρό κυριαρχεί η ειρήνη μέσα στην αυτοκρατορία. Εάν επιτρέψουμε στη διχόνοια και στο μίσος να επικρατήσουν, τότε πολύ φοβάμαι θα έρθει το τέλος μας. Αυτό φυσικά δεν ισχύει μόνο για εμάς, αλλά και για κάθε χώρα, για κάθε αυτοκρατορία. Γι' αυτό και ο αυτοκράτορας θα πρέπει να είναι δίκαιος με όλους, αλλά και σκληρός με όσους έστω διανοηθούν την προδοσία.

• **Η μεγαλύτερη επιτυχία σας;**

Τι άλλο παρά η εγκαθίδρυση της ανεξιθρησκείας; Δεν είναι ανθρώπινο να επιτρέπεις στον κόσμο σου να πιστεύει στον Θεό που αυτός επιλέγει χωρίς φόβο; Δεν είναι ανθρώπινο να επιτρέπεις την ελευθερία σε κάτι τόσο σημαντικό για τη ζωή και τον θάνατο του ανθρώπου; Άσχετα από τον Θεό που εγώ επιλέγω, θέλω να πιστεύω ότι η

Θεόδοτος Νεοκλέους Α23

ελευθερία αυτή θα επιτρέψει σε ανθρώπους να μεγαλοουργήσουν στην τέχνη, στον πολιτισμό, στην επιστήμη αλλά και στο εμπόριο. Τη μεγαλύτερη αποτυχία μου ως άνθρωπος θα την κρίνει η ανθρωπότητα μετά τον θάνατό μου. Εντούτοις ελπίζω να κατανοήσουν οι ιστορικοί όχι μόνο τις πράξεις μου αλλά και τους λόγους και τα αίτια πίσω από κάθε απόφασή μου.

Δεν ξέρω αν ο Κωνσταντίνος όντως πρέπει να είναι Άγιος και να ονομάζεται Μέγας - αυτό μπορεί να το αποφασίσει ο καθένας από εσάς από μόνος του. Ξέρω όμως ότι κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη σημασία του έργου του. Πιο κάτω θα διαβάσετε αυτούσια τη συνέντευξη και μπορείτε να βγάλετε τα δικά σας συμπεράσματα.

Αντώνης Αγαπίου Β34

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ

Βουλευτής Οικολόγων

• **Τι εννοείτε με τον όρο Πράσινα Επαγγέλματα;**

Μπορεί κάποιος να σπουδάσει Διαχείριση περιβάλλοντος, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Περιβαλλοντική Ψυχολογία, Αρχιτεκτονική με ειδικότητα στα Πράσινα κτήρια, Νομική με νομοθεσίες που αφορούν το περιβάλλον.

• **Τι είναι η κομποστοποίηση και ποιο το όφελος;**

Είναι μια φυσική διεργασία δημιουργίας φυτοχώματος, η οποία μπορεί να γίνει και στα σπítια και στα σχολεία. Με αυτόν τον τρόπο, τα φυτικά και ζωικά απόβλητα δεν καταλήγουν στον σκουβαλότοπο, κάτι που είναι εβλαβές. Στην Ευρώπη υπάρχουν διαφορετικοί κάλαθοι που είναι για οργανικά σκουπίδια.

• **Για ποιους λόγους στην Κύπρο δεν εφαρμόζονται οι περιβαλλοντικές νομοθεσίες, όπως αυτές ορίζονται από την ΕΕ;**

Κάθε φορά που γίνεται προσπάθεια προστασίας του περιβάλλοντος προσκρούει πάνω σε οικονομικά συμφέροντα, π.χ. η προστασία του Ακάμα και των χελώνων προσκρούει στη στέρση της οικονομικής ανάπτυξης. Αυτό συμβαίνει, γιατί δεν γίνεται προσπάθεια εξεύρεσης αλλαγών, π.χ. ο οικοτουρισμός ή η ανοικίαση δωματίων σε σπítια με έξτρα χώρο. Αυτά θα παρείχαν κίνητρα στους κατοίκους να προστατεύουν το περιβάλλον τους με την προϋπόθεση ότι έχουν επιπλέον εισόδημα.

• **Για ποιους λόγους δεν γίνεται εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στα σχολεία;**

Αποφασίστηκε πολλές φορές να εφαρμοστούν στα σχολεία και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, αλλά λόγω οικονομικών σκοπιμοτήτων δεν έχει πραγματοποιηθεί η εγκατάστασή τους. Θα μπορούσε να τοποθετηθεί και ένα ρολόι, το οποίο θα κατέγραφε το ρεύμα και με τον κατάλληλο σχεδιασμό το ρεύμα θα έδειχνε μέτρηση μηδέν.

• **Ποιες θεωρούνται οι αιτίες της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Κύπρο;**

Λόγω του ότι δεν υπάρχουν επαρκείς δημόσιες μεταφορές και ότι στο παρελθόν παρέχονταν δημόσιες επιχορηγήσεις πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων. Στην Κύπρο υπάρχουν πολλά αυτοκίνητα, σπítια, τζάκια, χωματόδρομοι, μαζούτι, τα οποία επηρεάζουν αρνητικά την καλή ποιότητα του αέρα. Δυστυχώς τα κονδύλια της ΕΕ δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς, αφού αγοράστηκαν λεωφορεία μόνο για μερικές διαδρομές, δεν έχουν τοποθετηθεί GPS και δεν σχεδιάστηκαν οι γραμμές λεωφορείου. Στην Ευρώπη, λόγω των συγ-

κοινωνιών, πολύς κόσμος δεν έχει αυτοκίνητα και νοικιάζει διαδικτυακά από συγκεκριμένα σημεία για να κάνει τη δουλειά του και μετά τα αφήνει σε συγκεκριμένο μέρος.

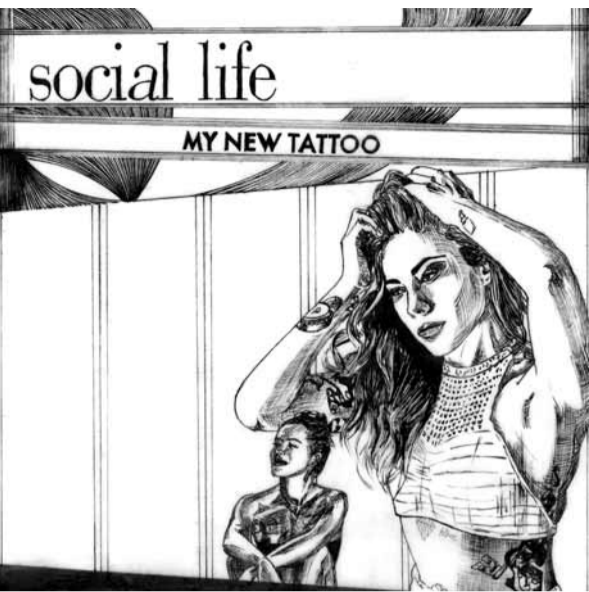
• **Με ποιους τρόπους μπορεί να καλλιεργηθεί περιβαλλοντική συνείδηση στους συμπολίτες μας;**

Πρώτον, με αυστηρές νομοθεσίες, π.χ. στην Ολλανδία, για κάθε μη ανακυκλώσιμο υλικό που εντοπίζεται από υπάλληλο του Δήμου στα απόβλητα, υπάρχει πρόστιμο. Ακόμη, να παρέχεται κίνητρο, έτσι ώστε να μην παράγονται απόβλητα (πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων), επαναχρησιμοποίηση υλικών και σωστός τρόπος ανακύκλωσης.

• **Τα ΜΜΕ ενισχύουν ή αποδυναμώνουν το έργο σας;**

Είναι υποστηρικτές των οικολογικών δράσεών μας. Θα μπορούσαν οι δημοσιογράφοι να είναι πιο ενημερωμένοι και να ερευνούν σε βάθος πολλά περιβαλλοντικά περιστατικά.

Ομάδα Μαθητών
Δημοσιογραφικού Ομίλου

Νάταλι Τούλουπου B33

Στη σύγχρονη εποχή παρατηρείται όσο ποτέ άλλοτε το φαινόμενο του καταναλωτισμού, ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες του δυτικού κόσμου. Ο αλόγιστος τρόπος συμπεριφοράς σε σχέση με τα υλικά αγαθά αποτελεί κίνδυνο και απειλή για την ηθικοπνευματική (και όχι μόνο) ισορροπία του ατόμου. Καλό θα ήταν να αναλογιστεί κανείς από πού απορρέει μια τέτοια τάση, αλλά και αν υπάρχει κάποια πιθανή διέξοδος από αυτή.

Πολίτες ή πελάτες;

Τα ΜΜΕ, ως ηθικοί αυτοουργοί, έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης, αφού παραπλανούν τα μυαλά των ανυποψίαστων τηλεθεατών. Μέσω των διαφημίσεων προβάλλουν έναν τυποποιημένο, κονσερβοποιημένο και ομοιόμορφο τρόπο συμπεριφοράς που κυριαρχεί και εξουσιάζει το "είναι" των ανθρώπων. Τους υπνωτίζει καθοδηγώντας τους σταδιακά στη μαζοποίηση. Ουκ ολίγες φορές τα ΜΜΕ προκειμένου να προωθήσουν συγκεκριμένα συμφέροντα, οικονομικά ή πολιτικά, χειραγωγούν τους ανυποψίαστους τηλεθεατές, οι οποίοι χωρίς την κριτική ικανότητα που τους αρμόζει, μετατρέπονται σε πρόβατα επί σφαγή.

Ο καταναλωτισμός όμως είναι πολυδιάστατο πρόβλημα, το οποίο σχετίζεται αιτιακά και με την ανάπτυξη της τεχνολογικής πρόοδου των δυτικών κοινωνιών. Η αφθονία και η ποικιλία προϊόντων αγγίζει το ζενίθ. **Οι ελκυστικές τιμές, τα εξεζητημένα υλικά και η αυξημένη διαθεσιμότητα μπλέκει το άτομο σε έναν φαύλο κύκλο καταναλωτικής λαίλαπας: αγοράζει ό,τι ελκυστικό βλέπει, χωρίς να διακρίνει τις πραγματικές του ανάγκες και χωρίς να συνειδητοποιεί ότι αποτελεί κατάχρηση και τελικά διαφθορά.**

Η τεχνολογική πρόοδος και η καταναλωτική αφθονία δεν συνοδεύεται από την ανάλογη ηθικοπνευματική εξύψωση του ανθρώπου. Η σχέση καταντά αντιστρόφως ανάλογη: όσο πιο πολύ αυξάνεται ο καταναλωτισμός τόσο πιο πολύ παύουν να λειτουργούν μέσα στο άτομο ο εθελοντισμός, η αλληλεγγύη και η ανυστεροβουλία. Η έννοια του αλτρουισμού, σε μια κοινωνία στην οποία όλα πωλούνται και αγοράζονται, έχει καταντήσει συνώνυμη της αφέλειας και της θυματοποίησης. Η καταναλωτική τρέλα πλέον κυβερνά!

Το ερώτημα τίθεται καυτό και αδυσώπητο: έχει έρθει το τέλος του ανθρωπισμού; Μπορεί ακόμη ο άνθρωπος να αποδεσμευτεί από τις καταναλωτικές αλυσίδες; Η απάντηση είναι καταφατική, αλλά μόνο όταν υπάρχει συνειδητή προσπάθεια και φυσικά, θέληση.

Η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου μετά από την εργασία και η αποφυγή κατασπατάλησής του προς άγρα επιπλέον κέρδους είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Η επαφή με το βιβλίο αναπτύσσει την πνευματική καλλιέργεια. Η επαφή με τα αγαπημένα

άτομα απαλύνει τα αρνητικά συναισθήματα και μετατρέπει το άτομο σ' ένα πιο κοινωνικό, πρόσχαρο και εξωστρεφές ον. Απαραίτητες λοιπόν οι στιγμές χαλάρωσης που δεν περιλαμβάνουν καταναλωτικές πρακτικές ή πρακτικές νόθης διασκέδασης, όπως η άκριτη παρακολούθηση τηλεοπτικών προγραμμάτων. Σε σχέση με το θέμα της τηλεθέασης, η πολιτεία θα μπορούσε να δράσει δραστικά επιβάλλοντας κυρώσεις στα κανάλια για τη μετάδοση παραπλανητικών και τοξικών διαφημίσεων που βλάπτουν την ψυχική υγεία των ατόμων και προωθούν την καταναλωτική πανδημία.

Η ανταλλαγή απόψεων μέσα από μια όμορφη συζήτηση βάζει το άτομο σε μία τελείως διαφορετική, ενεργητική σφαίρα σκέψης. Παύει να είναι παθητικός καταναλωτής υλικών και ιδεατών προϊόντων, αλλά ενδιαφέρεται περισσότερο για τα τεκταινόμενα του κόσμου στον οποίο ζει και μαθαίνει να συμμετέχει στα πολιτιστικά δρώμενα.

Ο άνθρωπος θα πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι ο άκρατος καταναλωτισμός αποτελεί μια κίβδηλη και εφήμερη πρακτική, η οποία εντέλει δεν οδηγεί πουθενά. Οφείλει, λοιπόν, να υψώσει τα δικά του τείχη, έτσι ώστε να διασφαλίσει την ψυχική ισορροπία της προσωπικότητάς του.

Άννα Μαυρίδου Γ11

Η Σκύλλα και η Χάρυβδη των ΜΜΕ

Στις μέρες μας είναι ευρύτερα γνωστό πως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επιτελούν έναν αξιοσημείωτο ρόλο στην καθημερινή ζωή, αφού μεταδίδουν ειδήσεις και μηνύματα σε μαζική κλίμακα. Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται σ' αυτά μια έντονη διαφθορά, η οποία αποτελεί καίρια και εκτεταμένη απειλή, που πρέπει να αντιμετωπιστεί συλλήβδην.

Πρώτο πρόβλημα, η παραπληροφόρηση και η προπαγάνδα. Με έμμεσα τεχνάσματα πλύσης εγκεφάλου και την απόκρυψη ενός μέρους ή και ολόκληρης της αλήθειας επιτυγχάνεται ο έλεγχος του λαού για εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων και πολιτικών βλέψεων. Οι καταναλωτικές σκοπιμότητες επισκιάζουν την προώθηση των ηθικών αξιών καταστρέφοντας την ανθρώπινη ψυχή: ο άνθρωπος μπλέκεται σε μια δίνη καταναλωτικών αναγκών και ξεχνά την απόλαυση της απλής ζωής.

Επιπρόσθετα, τα ΜΜΕ προβάλλουν αρνητικά πρότυπα για τους νέους, τα οποία καθίστανται μιθοπλαστικά, αφού ο φανταχτερός και πλούσιος

τρόπος ζωής είναι μια ουτοπία. **Οι νέοι παραμυθιάζονται και «τυφλώνονται» από τις εύκολες διασκέδασεις, με αποτέλεσμα να απογοητεύονται έντονα στο μέλλον, όταν αντιμετωπίσουν τις πραγματικές προκλήσεις της ζωής.**

Ποια είναι όμως η ευθύνη του σύγχρονου σχολείου απέναντι στη Σκύλλα και τη Χάρυβδη των ΜΜΕ;

Είναι ευθύνη του σύγχρονου σχολείου, ως μικρή κοινωνία, να αναδιαρθρώσει το εκπαιδευτικό του σύστημα σε ανθρωποκεντρικό, επιτελώντας έτσι καίριο ηθοπλαστικό ρόλο. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να αμβλυνθεί ή ακόμα και να εξαλειφθεί το φαινόμενο της απουσίας

της κριτικής σκέψης, ώστε οι νέοι να ασκούν κριτική σε ό,τι τους προωθείται ή προστάζεται, όπως ο άκρατος καταναλωτισμός και ο φανταχτερός, αλλά ψεύτικος τρόπος ζωής.

Επίσης, το σχολείο πρέπει να εξευγενίσει τη μαθητική ψυχή με εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα από τα οποία οι νέοι θα έχουν την ευκαιρία να συζητούν για επίκαιρα θέματα και προβληματισμούς της σύγχρονης κοινωνίας. Σε αυτόν τον τόπο χρειαζόμαστε μελλοντικούς πολίτες που θα αξιολογούν και θα αμφισβητούν, όχι να ακολουθούν!

Φοίβια Χαράλαμους B33

Ιφιγένεια Τυμβίου B34

«Το παράθυρο στον κόσμο μπορεί κάποιες φορές να καλυφθεί από μια εφημερίδα» Stanislaw Jerzylec.

Τα ΜΜΕ είναι όλα τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα που έχουν σκοπό να πληροφορήσουν, να ενημερώσουν και να ψυχαγωγήσουν ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων. Υπάρχουν δύο είδη ΜΜΕ: τα έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά κ.ά.) και τα ηλεκτρονικά (κινητό τηλέφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικός υπολογιστής κ.ά.) που χρησιμοποιούνται αναμφισβήτητα περισσότερο στη σημερινή εποχή με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και των τεχνικών μέσων.

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή Μέσα Μεγάλης Εξαπάτησης;

Αν τα ΜΜΕ λειτουργούσαν σωστά, τότε θα έπρεπε να επιτυγχάνονται τα πιο πάνω. Με την ορθή τους λειτουργία, δηλαδή, τα ΜΜΕ προσφέρουν αρκετά στον άνθρωπο και την κοινωνία. Όμως, τι γίνεται αν αυτά δεν επιτελούν τον αρχικό τους στόχο; Η μη τήρηση της δημοσιογραφικής επαγγελματικής δεοντολογίας έχει σοβαρά αρνητικά αντίκτυπα στην εποχή μας.

Είναι λογικό και φυσικό επόμενο με τον τεράστιο αριθμό καθημερινών πληροφοριών να μην επιτυγχάνεται η σωστή μετάδοση των ειδήσεων και γεγονότων. Ο καταγίγισμος των καθημερινών ειδήσεων δεν επιτρέπει την εις βάθος επεξεργασία των ειδήσεων και την πολύπλευρη απόδοσή τους. Φυσικά και άλλοι παράγοντες παίζουν ρόλο. Οικονομικά συμφέροντα, αντιπαλότητες κομμάτων, αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των ΜΜΕ και αρκετά άλλα οδηγούν τα ΜΜΕ στη διαδραμάτιση ενός αρνητικού ρόλου στην κοινωνία μας.

Αρχικά, τα άτομα μιας κοινωνίας δεν ενημερώνονται σωστά ούτε για τα εθνικά ούτε και τα παγκόσμια δρώμενα, με αποτέλεσμα να μην έχουν ολοκληρωμένη άποψη των γεγονότων. **Η εξαιρετικά σύντομη εναλλαγή των ειδήσεων δεν αφήνει το περιθώριο στον άνθρωπο να τις επεξεργαστεί, παρακωλύοντας έτσι την κριτική του σκέψη.** Επιπλέον, υποβαθμίζεται και το δημοκρατικό πολίτευμα, καθώς δεν προωθείται ο διάλογος, η πολυφωνία και η υγιής αντιπαράθεση απόψεων.

Κάτι αξιοσημείωτο είναι πως η συνεχής προβολή ξένων εκπομπών, η προώθηση ειδήσεων από άλλες χώρες ως πιο σημαντικών από τις τοπικές και η γενικότερη προώθηση ξένων προτύπων δεν αφήνουν ούτε τους νέους ούτε τους μεγαλύτερους να αφομοιώσουν δημιουργικά τις ξενόφερτες ιδέες. Έτσι, οδηγούνται στην ξενομανία και τη στεγνή μίμηση ξένων συμπεριφορών, ξεχνώντας τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα

της χώρας. Επιπρόσθετα, τα λάθη, τόσο γραμματικά όσο και εκφραστικά των δημοσιογράφων, εμποδίζουν τη σωστή γνώση της γλώσσας από τους νέους.

Με τα όσα προαναφέρω, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι το πρόβλημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί εκ βάθρων. Τα παιδιά επηρεάζονται εξ απαλών ονύχων από τα ΜΜΕ και γι' αυτό πρέπει να τους δοθεί ήδη από το σπίτι μια σωστή, ανθρωποκεντρική παιδεία. Εκτός από τον σημαντικό ρόλο της οικογένειας στη θωράκιση των νέων με άμυνες κατά της παραπληροφόρησης, το σχολείο είναι αυτό που θα δώσει στους νέους τα εφόδια, αξίες και ιδανικά, για να καταστούν ικανοί να αντιμετωπίσουν τη χειραγώγηση των ΜΜΕ.

Πρέπει να διδαχθούν από το σχολείο να έχουν κριτική σκέψη, ήθος, αξιοπρέπεια και γενικότερα να είναι ακεραίοι χαρακτήρες. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα πρέπει να προωθεί τον γόνιμο διάλογο, προβάλλοντας τον ως ύψιστο αγαθό που οφείλουμε να διαφυλάσσουμε. **Ο πλουραλισμός και η ευγενική αντιπαράθεση πολλών απόψεων δημιουργούν ενεργούς πολίτες, ικανούς να χειριστούν αποτελεσματικά τον κικώνα των ΜΜΕ.**

Εύη Επιφανίου B11

Έχεις λύπη; Ο Θεός σου λείπει

(Γέρων Παΐσιος, Αγιορείτης μοναχός και Άγιος)

Στις μέρες μας προφανώς είναι η απομάκρυνση των νέων από την εκκλησία.

Το πρώτο αίτιο της απομάκρυνσης είναι οι οικογενειακές δραστηριότητες και συνήθειες. Οι γονείς είναι αυτοί που μεταλαμπαδεύουν τις αξίες στα παιδιά τους. Όταν ένα παιδί διδάσκεται τον λόγο του Θεού σε μικρή ηλικία, ενσωματώνει στην προσωπικότητά του τις χριστιανικές αρετές. Η διαδικασία αυτή δύσκολα μπορεί να επιτευχθεί, αν οι γονείς δεν έχουν ουσιαστική σχέση με την εκκλησία. **Οι νέοι δεν μπορούν να είναι πνευματικά ελεύθεροι, όταν οι γονείς τους επιβραβεύουν συνεχώς με υλικά αγαθά, αναπτύσσοντας μέσα τους την ασυδοσία του υπερκαταναλωτισμού.**

Δυστυχώς, οι νέοι εναντιώνονται στην εκκλησία, αφού θέτει ηθικά όρια στις ενέργειές τους. Αρκετοί φιλελεύθεροι νέοι απομακρύνονται από τον Θεό αντιμετωπίζοντας τη θρησκεία ως κάτι απηχαιωμένο. Η τεχνολογία, όταν δεν συνοδεύεται από θρησκευτικά ιδανικά, φθείρει τον άνθρωπο καλλιεργώντας του αισθήματα αλαζονείας, που καταλήγουν ακόμη και στην άρνηση της ύπαρξης του Θεού. Η αλήθεια είναι ότι ο Θεός δεν βρίσκεται κατ' ανάγκη στο σύμπαν, αλλά πίσω από την τάξη και τους νόμους του σύμπαντος.

Μπορούν οι νέοι μας να επιστρέψουν στον Θεό; Η απάντηση είναι καταφατική.

Η εκκλησία θα μπορούσε να προωθήσει την ορθόδοξη διδασκαλία και εμπειρία μέσω διαδικτύου, με εμπνευσμένη και όχι στεία ρητορική διδασκαλία, ακόμη και μέσω Podcast, στα οποία να συζητείται και να ερμηνεύεται η Αγία Γραφή από ικανούς θεολόγους. Έπειτα, η εκκλησία θα μπορούσε να αναβαθμίσει τον ρόλο του κατηχητικού και να το συνδέσει με τον εθελοντισμό, αφού η αγάπη του Θεού είναι καθολική. **Οι σύγχρονοι θεολόγοι δεν πρέπει να εθελουτυφλούν μπροστά στα καυτά, σύγχρονα θέματα, όπως οι σχέσεις των δύο φύλων, η μαστίγα των ναρκωτικών, η κατάθλιψη. Οι νέοι διψούν για νόημα, αλλά απεχθάνονται τους δογματισμούς, την ακαμψία και τη στεία ρητορική.**

Η εκκλησία τελευταίως έχει αλλάξει τη ρητορική της, ερχόμενη πιο κοντά στους νέους μέσα από την επίμονη προσπάθεια υπέρροχων κληρικών. Περισσότεροι, όμως, πρέπει να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους!

Τι θα μπορούσαμε εμείς οι νέοι να παραδεχτούμε; Ότι χάσαμε την πίστη μας ή ότι αυτή δεν καλλιεργήθηκε ποτέ σε μας. Οι μεγαλύτεροι απέτυχαν να μας γαλουχήσουν με στέρες, χριστιανικές αξίες, δοσμένοι καθώς ήταν στη μολόπετρα της υλικής επιβίωσης. Ποτέ δεν είναι αργά. Η δίψα να νοηματοδοτήσουμε τη ζωή μας υπάρχει και με το παραπάνω στις εφηβικές ψυχές μας. Το ίδιο και η διάθεση να παλέψουμε και να αγωνιστούμε, να ξαναβρούμε την πίστη και την αγάπη μας πρώτα προς τον εαυτό μας και μετά προς τον Θεό. Γιατί η αγάπη προς τον Θεό προϋποθέτει την αγάπη προς τον άνθρωπο.

Νικήτας Ανδρέου A24

Φεμινισμός. Ένα κοινωνικό καρκίνωμα ή ευλογία;

Τι σημαίνει φεμινισμός; Πώς η ετυμολογία της λέξης συσχετίζεται με τη σημασία και την ιστορία του; Πώς έχει επηρεάσει την καθημερινότητα τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών παγκοσμίως; Εύκολες και απλές ερωτήσεις για γνώστες του κινήματος, αλλά δύσκολοι γρίφοι για ένα (λυπηρά) μεγάλο ποσοστό ατόμων πατριαρχικών κοινωνιών. Με τη βοήθεια των επιστημών της Ιστορίας, Κοινωνιολογίας και Στατιστικής μπορούμε να μάθουμε πολλά τόσο από τα θετικά όσο και τα αρνητικά του φεμινιστικού κινήματος.

Ο φεμινισμός ορίζεται ως η κοινωνική και πολιτική αντίληψη που στοχεύει στην ισότητα ανδρών και γυναικών, καθώς και στη διεύρυνση του γυναικείου ρόλου στην κοινωνία. Η ετυμολογία της λέξης πηγάζει από τη γαλλική λέξη *féminisme* (από τη λατινική λέξη *fēmina* = γυναίκα), επειδή η γυναίκα παλιά θεωρείτο κατώτερη από τον άνδρα.

Το κίνημα απέκτησε φήμη καθώς και την ονομασία του κατά την διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης (1789), μέσα στα πλαίσια του Διαφωτισμού και την ενασχόληση των φιλοσόφων με την ισονομία, τις ελευθερίες και τα πολιτικά δικαιώματα του πληθυσμού. Δυστυχώς, λόγω της αρνητικής επιρροής του Ρουσσώ σε θέματα φεμινιστικά, οι γυναίκες της εποχής άρχισαν να εκφράζουν την πολεμική τους ενάντια στα περιορισμένα δικαιώματά τους σε σχέση πάντα με τους άν-

Αρχικός στόχος του πρώτου φεμινιστικού κύματος ήταν η εξασφάλιση του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι για τις γυναίκες, καθώς και η εξάλειψη άλλων νομικών ανισοτήτων. Αυτοί οι στόχοι εκπληρώθηκαν με σταθερό αλλά σχετικά γοργό ρυθμό.

Η μάχη όμως για την ισότητα δεν σταματούσε στην νομοθεσία.

Μέχρι τον 20^ο αιώνα μ.Χ. στην κοινωνική ιεραρχία των Δυτικών χωρών οι άνδρες ήταν πάντα πρώτοι και οι γυναίκες τελευταίες. Σ' αυτήν την ανισότητα εστίασε το δεύτερο κύμα φεμινισμού (1960's-1980's): η ανισότητα στον χώρο εργασίας με τις γυναίκες που δεν είχαν την ευκαιρία να ακολουθήσουν την καριέρα της επιλογής τους ασχέτως των πτυχίων τους (αφού τα κοινωνικά στερεότυπα τις υποβάθμιζαν σε νοικοκυρές με λίγα προσόντα).

Ως αποτέλεσμα της δράσης των δύο φεμινιστικών κυμάτων, οι κοινωνίες της Δύσης διακατέχονταν από μια επιφανειακή ισότητα των δύο φύλων. Σιγά-σιγά άρχιζε να περνά το μήνυμα πως δεν χρειαζόταν πλέον ο φεμινισμός, αλλά ήταν ένα καπρίτσιο ορισμένων εκκεντρικών και ανισόρροπων γυναικών. Την περίοδο των 90's επανήλθε στο πολιτικό σκηνικό το τρίτο κύμα του φεμινισμού. Κύριοι στόχοι του ήταν να δώσει έμφαση στη σημαντικότητα και ανάγκη του φεμινισμού σε όλες τις κοινωνίες- όχι μόνο τις δυτικές, καθώς και σε όλες τις πτυχές της ζωής.

Νεφέλη Χαράλαμους B34

του τέταρτου-κύματος φεμινισμού είναι η έμφαση που δίνει στην χρήση μέσω κοινωνικών δικτύων (όπως το Twitter) μέσα στο οποίο οι χρήστες ανεβάζουν σχόλια και παράπονα χωρίς να καταβάλλουν σοβαρά επιχειρήματα.

Έντονα λυπηρό παράδειγμα είναι το hashtag #MeToo, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για να δείξει υποστήριξη στα θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βιασμού με αφορμή το σκάνδαλο του Weinstein. Όσο υπέροχο και αν ακούγεται όμως, τα περισσότερα θύματα αποφάσισαν να μείνουν ανώνυμα, μη επιδιώκοντας ποτέ να δικαιωθούν με αγωγές εναντίον των θυτών. Έτσι λοιπόν οι θύτες παραμένουν ατιμώρητοι και οι φεμινιστές συνεχίζουν να κατηγορούν φαντάσματα για όλα τα κακά του κόσμου.

Κάπως έτσι λοιπόν ο φεμινισμός πήρε ειρωνικά μια σεξιστική μορφή και προέκυψε το ερώτημα που τέθηκε από τον αμφιλεγόμενο δημοσιογράφο Milo Yiannopoulos: «Είναι ο φεμινισμός ένα κοινωνικό καρκίνωμα;» Κάπου εδώ έρχεται η σειρά σου (ναι, εσένα, αναγνώστη) να σχηματίσεις αφενός τη γνώμη σου για τα διάφορα φεμινιστικά ερωτήματα και αφετέρου να διαμορφώσεις τη δική σου στάση ζωής σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων.

Νικολέττα Ορατίου B31

“ Δεν εύχομαι οι γυναίκες να ασκούν εξουσία στους άνδρες αλλά στους εαυτούς τους. ”

Mary Wollstonecraft, Αγγλίδα συγγραφέας και φεμινίστρια

τρες. Ο Ρουσσώ, φιλόσοφος και συγγραφέας του βιβλίου *Illustration*, είχε προτείνει την ανωτερότητα των ανδρών και την περιθωριοποίηση των γυναικών (σε θέματα ακίνητης περιουσίας και φυσικά δικαιώματα) ως χαρακτηριστικό της ιδανικής, δημοκρατικής κοινωνίας.

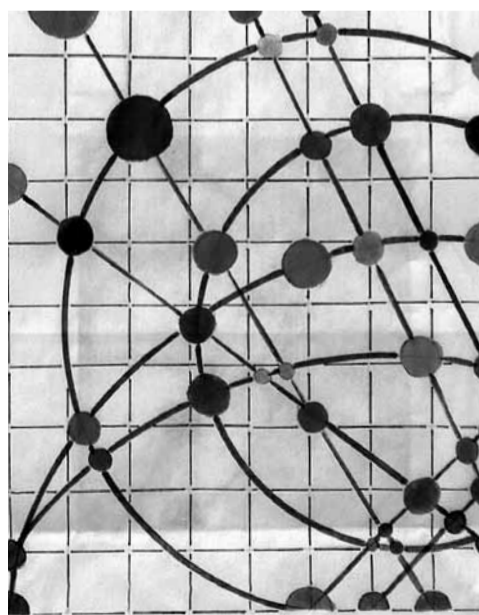
Η φήμη και η αξιοπιστία των φεμινιστριών μειώθηκε λόγω της κατάληψης των ψηφιακών ΜΜΕ και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τον ακραίο (*radical*) φεμινισμό, που πρέσβευε πως το καυκασιανό, αντρικό φύλο ευθύνεται για όλη τη μιζέρια του κόσμου. Άλλο ένα πρόβλημα που υπάρχει

Ατυχούντι συνάχθου. Γίνε Εθελοντής!

Εθελοντισμός είναι η οργανωμένη, εκούσια και ανιδιοτελής προσφερόμενη εργασία στο κοινωνικό σύνολο. Είναι η ανταπόκριση στις διάφορες ευαισθησίες, τα όνειρα και τις προσδοκίες των ανθρώπων για ένα καλύτερο αύριο.

Κοινωνικά προβλήματα, όπως η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, οι πόλεμοι, η εγκληματικότητα, η ανεργία, ο υποσιτισμός, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολλές χώρες, παράλληλα με την αδυναμία ή και αδιαφορία των κυβερνήσεων να ανταποκριθούν, η κρίση στις ανθρώπινες σχέσεις, η οικολογική καταστροφή που οδηγεί σε οικολογικά αδιέξοδα είναι μόνο κάποια από τα προβλήματα που χρήζουν εθελοντικής δράσης.

Μεγάλο ρόλο για την προώθηση του εθελοντισμού παίζουν η οικογένεια, το σχολείο, τα ΜΜΕ, καθώς και τα διάσημα άτομα κάθε τόμα. **Ιδιαίτερα οι ηθοποιοί και οι τραγουδιστές, τα πρότυπα των νέων, οφείλουν να προβάλλουν την εθελοντική δράση ως κάτι υπέροχο.** Επίσης, το σχολείο οφείλει να προωθεί τον εθελοντισμό αξιοποιώντας τα

Ιωάννα Καψουράκη A22

δυναμική του οργανωμένου συνόλου και φυσικά, να επιβραβεύει τους εθελοντές μέσα

από τον θεσμό της αυθεντικής αξιολόγησης των μαθητών.

Λαμβάνοντας τις σωστές βάσεις, πολλοί άνθρωποι ευαισθητοποιούνται. Θυσιάζουν την καλοπέραση, τον ελεύθερο χρόνο, τις ανέσεις, ακόμη και την επαγγελματική επιτυχία τους, για να προσφέρουν. Μέσα από την αφιλοκερδή προσφορά αισθάνονται ολοκληρωμένοι και ευτυχιμένοι. Χαίρονται την απλότητα της ζωής, βιώνουν βαθιά το συναίσθημα της αγάπης και της συμπόνοιας. Νοηματοδοτούν τη ζωή τους με κάτι υψηλό που τους προσφέρει μεγάλη ηθική ικανοποίηση.

Ο εθελοντισμός είναι αναγκαίος, γιατί ανακουφίζει και βοηθά. Αναγκαίος, γιατί, στην τελική, ταυτίζεται με την ίδια την έννοια της κοινωνίας. Ευχής έργο είναι όλο και περισσότεροι άνθρωποι να ευαισθητοποιηθούν και να προσφέρουν με τον τρόπο τους. Ως θετική στάση ζωής, αξίζει να καλλιεργηθεί από μικρή ηλικία.

Ιωάννα Καψουράκη A22

Fake News, η μάστιγα της εποχής μας

Είναι εξαιρετικά δύσκολο στην εποχή μας ο μέσος άνθρωπος να καταφέρει να φιλτράρει τις πληροφορίες που λαμβάνει και να γνωρίζει ποιες απ' αυτές είναι αληθείς και ποιες αποτελούν «fake news». Ο όρος «fake news», ελληνιστί ψευδείς ειδήσεις, ανακινήθηκε η «Λέξη της Χρονιάς 2017» από το λεξικό Collins, καθώς η χρήση του κυριάρχησε τη χρονιά που μας πέρασε. Ζούμε στην εποχή που το διαδίκτυο δεν περιορίζεται στην επικοινωνία, την ψυχαγωγία και την ενημέρωση, αλλά έχει πια τη δύναμη να ανεβάζει και να κατεβάζει κυβερνήσεις, να προκαλεί διπλωματικά επεισόδια υψηλής δυναμικής, να μυθοποιεί και να απομυθοποιεί ανθρώπους, καταστάσεις και αντικείμενα. Αυτό δεν σημαίνει πως το διαδίκτυο πρέπει να αποτελέσει τον αποδιοπομπαίο τράγο στον οποίο επιρρίπτουμε τις ευθύνες για το άχαρο πρόσωπο της ανθρωπότητας. Αντιθέτως, το διαδίκτυο συνιστά μόνο το μέσο, εκείνο που αμφισβητείται και προκαλεί δικαιολογημένες ενστάσεις και επικρίσεις είναι ο κακός χειρισμός ή μάλλον η κακόβουλη εκμετάλλευση των ΜΜΕ από τα πάσης φύσεως πανίσχυρα συμφέροντα.

Ο τρόπος εξάπλωσης των fake news δεν είναι δυσνόητος και μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητός με μια απλή μαθηματική λογική. Ξεκινάμε από μια πηγή. Ένας άνθρωπος, μια εταιρεία, ένα πολιτικό κόμμα, ένα κράτος ή ο οποιοσδήποτε μπορεί να αποτελέσει την πηγή των fake news. Οι λόγοι αμέτρητοι. Από οικονομικά, πολιτικά, στρατηγικά και κάθε είδους συμφέροντα ως πιο απλές και άμεσες σκοπιμότητες. Αφού δημιουργηθεί η ψευδής είδηση και δημοσιευτεί σε μια πρωτογενή πηγή, η οποία μπορεί να είναι μια οποιαδήποτε ιστοσελίδα του διαδικτύου, το επόμενο στάδιο είναι να διαχυθεί στον απέραντο και ασύδοτο διαδικτυακό κόσμο. Από αναμετάδοση σε αναμετάδοση, από στόμα σε στόμα, από κοινοποίηση σε κοινοποίηση το μήνυμα διαδίδεται. Πολλές φορές μεγάλα μέσα μαζικής ενημέρωσης πέφτουν κι αυτά στην παγίδα της αναμετάδοσης και καταλήγουν να αποτελούν φερέφωνα αυτών των fake news που συχνά δεν εμπεριέχουν ούτε ίχνος αλήθειας, γιατί στα πλαίσια του εμπορικού ανταγωνισμού θέλουν να μεταδώσουν πρώτα αυτά την είδηση και δεν αφιερώνουν αρκετό χρόνο για να

βεβαιωθούν ότι αυτή είναι αληθής και ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Έτσι, η εξάπλωση των fake news την εποχή του διαδικτύου φαίνεται ευκολότερη και περισσότερο επικίνδυνη.

Το ερώτημα που τίθεται τώρα είναι πώς στην εποχή των fake news μπορούμε να λαμβάνουμε αντικειμενική, άμεση και σφαιρική πληροφόρηση. Η αλήθεια είναι ότι η επίτευξη του στόχου αυτού είναι αρκετά δύσκολη και απαιτεί χρόνο, ενώ κάποιος πιο απαισιόδοξος θα έλεγε πως συνιστά ουτοπία. Αυτό φαίνεται απ' την κυριαρχία του λαϊκισμού στις μέρες μας και την επικράτηση των πολιτικάντων και των δεινών ρητόρων που επενδύουν

στη βιομηχανία της παραπλάνησης και καταλήγουν να οικοδομούν κάστρα στην άμμο εις βάρος των πολιτών. **Υπεύθυνοι για τον περιορισμό των fake news είναι τα ίδια τα ΜΜΕ, η πολιτεία, οι φορείς της παιδείας, αλλά κι εμείς οι πολίτες, οι οποίοι έχουμε την τελική ευθύνη.** Για να γίνουν τα ΜΜΕ πομποί αμερόληπτης ενημέρωσης και φορείς υγιούς και εποικοδομητικής κριτικής, χρειάζεται κοινή προσπάθεια.

Καταρχάς, τα ίδια τα ΜΜΕ πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες αντικειμενικής πληροφόρησης, ποιοτικής ενημέρωσης και σεβασμού της αλήθειας. Επιβεβλημένη η εφαρμογή του κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας αλλά

και ο σεβασμός του δημοσίου συμφέροντος. Οι δημοσιογράφοι επωμίζονται κοινωνική ευθύνη, γι' αυτό απαιτείται να διακρίνονται από ήθος, υπευθυνότητα, αντικειμενικότητα, μόρφωση και κριτικό πνεύμα. Πρέπει επίσης να κατανοήσουν πως ασκούν λειτουργήματα, γι' αυτό να μην υποτάσσονται σε συμφέροντα, να υπηρετούν την αλήθεια, να ελέγχουν τις πηγές τους και να διασαυρώνουν τις ειδήσεις.

Την ίδια στιγμή, τις ευθύνες τους οφείλουν να αναλάβουν εξίσου οι νομοθέτες και το κράτος. Καταρχάς, το κράτος πρέπει στα πλαίσια της δημοκρατίας να εξασφαλίσει ισορροπία ανάμεσα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης και τα λοιπά νόμιμα δικαιώματα. Απαιτείται να θεσπίσει και να εφαρμόζει αυστηρούς ελέγχους ενάντια σε παραβιάσεις του κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας, ενώ πρέπει επίσης να ελέγχει τυχόν εμπλοκή των ΜΜΕ με συμφέροντα. **Είναι εξαιρετικής σημασίας επίσης να εξασφαλίζεται η πολυφωνία, η οποία είναι εκ των ων ουκ άνευ για την καταπολέμηση των fake news και την ύπαρξη «αντιπολίτευσης» στην κυβέρνηση των fake news.** Οποιαδήποτε προσπάθεια να περιοριστεί ο αριθμός των ΜΜΕ αποτελεί μια δικτατορική τακτική, η οποία συνιστά εμπόδιο στην αντικειμενική ενημέρωση, γι' αυτό θα πρέπει να αποτρέπεται.

Κλείνοντας, είναι ευθύνη όλων μας και του καθενός ξεχωριστά να ανακτήσει την πνευματική του ελευθερία ενάντια στα fake news που καθημερινά μας σερβίρονται και μας καλούν να υποταχτούμε στις επιδιώξεις τους. Κατά τον Έκο, «σήμερα μια χώρα ανήκει σ' αυτόν που ελέγχει τα ΜΜΕ». Δυστυχώς αυτό δεν απέχει πολύ απ' τη σύγχρονη πραγματικότητα. Θα πρέπει να φιλτράρουμε κάθε πληροφορία που λαμβάνουμε στους δέκτες μας, να αξιολογούμε την αξιοπιστία του πομπού, να επιλέγουμε την πηγή πληροφόρησης που έχει αποδείξει ότι παρέχει την πιο αντικειμενική και σφαιρική ενημέρωση, να αμφισβητούμε όσα μας δίνονται ως δεδομένα, να αντισταθούμε στην καταπίεση των σύγχρονων ΜΜΕ και γιατί όχι, να τα στρέψουμε οριστικά υπέρ της δημοκρατίας.

Στέφανος Αλεξάνδρου Β31

FIGHTING FAKE NEWS

Είναι μόλις είκοσι ετών, κατάγεται από τη Λάρισα, σπουδάζει στο τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και εκπροσωπεί την Ελλάδα που αντιστέκεται και καινοτομεί. Ο Βαλεντίνος Τζέκας ανέπτυξε μια καινοτόμο εφαρμογή για τον εντοπισμό των ψευδών ειδήσεων -η επιτυχία του αλγόριθμου φτάνει το 89% την οποία παρουσίασε στο Ευρωκοινοβούλιο.

Σε μια εποχή που το πρόβλημα των ψευδών ειδήσεων απασχολεί γίγαντες του Διαδικτύου, όπως η Google και το Facebook και κυβερνήσεις που αναζητούν τρόπους να ελέγξουν και να περιορίσουν τη διάδοσή τους, ο αλγόριθμος του νεαρού φοιτητή υπόσχεται να ελέγχει αν αυτά που διαβάζουμε στο Διαδίκτυο είναι αληθή ή fake news. Όπως αναφέρει το ΜΠΕ, ο εικοσάχρονος

παρουσίασε στο Ευρωκοινοβούλιο τη δεύτερη έκδοση της εφαρμογής του FightHoax, η οποία θα είναι έτοιμη την επόμενη εβδομάδα.

«Όλοι προσπαθούν να λύσουν το πρόβλημα των ψευδών ειδήσεων στο Διαδίκτυο με τεχνικό τρόπο, εμείς προσπαθούμε με μια πιο ανθρώπινη οπτική γωνία, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κριτική σκέψη του χρήστη» υπογράμμισε.

FIGHT HOAX

“Όλοι προσπαθούν να λύσουν το πρόβλημα των ψευδών ειδήσεων στο Διαδίκτυο με τεχνικό τρόπο, εμείς προσπαθούμε με μια πιο ανθρώπινη οπτική γωνία, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κριτική σκέψη του χρήστη”

Η πρώτη έκδοση του προγράμματος έγινε πριν από ενάμιση χρόνο. «Αν η πρώτη έκδοση ήταν κατασβίδι, η δεύτερη είναι ελβετικός σουγιός», τόνισε ο εικοσάχρονος. Ο Τζέκας ξεκίνησε την προσπάθειά του μόνος του, αλλά πλέον στην ομάδα FightHoax έχουν προστεθεί άλλα δύο άτομα, ενώ σύντομα αναμένεται να ολοκληρωθούν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και να ιδρυθεί και επίσημα η εταιρεία.

Σε παλαιότερη συνέντευξή του ο Τζέκας έχει εξηγήσει τον τρόπο λειτουργίας της εφαρμογής του. Το FightHoax μπορεί να ελέγχει την αξιοπιστία των κειμένων συγκρίνοντας το περιεχόμενο του δημοσιεύματος με αντίστοιχα άλλων έγκυρων πηγών και να εντοπίζει σημεία απόκλισης. Εξετάζει αν ο τίτλος είναι παραπλανητικός ή επιχειρεί να «παρέψει» αναγνώστες, αν η γλώσσα είναι προπαγανδιστική, αξιολογεί το μέσο στο οποίο αναρτήθηκε κ.ά. Αν κρίνει ότι υπάρχουν «ύποπτες» ενδείξεις, προτείνει στον αναγνώστη δημοσιεύματα άλλων πηγών, πιο έγκυρων, στα οποία μπορεί να καταφύγει.

Δημήτρης Βιτώρος Γ41

Εφηβεία: η επώδυνη περίοδος εξατομίκευσης και ο ρόλος των γονέων

«**Μ**ακάρι να κοιμούνταν και να ξηπνούσαν, όταν θα είχαν πια ενηλικιωθεί», Σαίξπηρ.

Αναφέρεται βέβαια στους εφήβους και πιθανώς είναι μια φράση που πέρασε από το μυαλό κάθε γονιού. Οι έφηβοι δείχνουν και λένε τις νέες ανάγκες τους, όχι όμως πάντα με ξεκάθαρο τρόπο. Οι πράξεις και τα λόγια τους άλλοτε είναι αντιληπτά και άλλοτε μπερδεύουν τους γονείς, γεγονός που οφείλεται στη μετάβαση από την ανωριμότητα στην ωριμότητα και από την ανευθυνότητα στην υπευθυνότητα. Επειδή αυτά δε γίνονται μέσα σε μια μέρα, αλλά σταδιακά, πολύ συχνά οι γονείς δεν το αναγνωρίζουν. Έτσι, δημιουργούνται οι γνωστές κόντρες και οι διαπληκτισμοί.

Στην πραγματικότητα η εφηβεία είναι μια ανακατάταξη. Οι αλλαγές που συμβαίνουν σε σχέση με τους άλλους και τον κόσμο γενικότερα οδηγούν τον έφηβο στην τελειοποίηση της ταυτότητάς του, ούτως ώστε να ανταπεξέλθει αργότερα με επιτυχία στην ενήλικη ζωή.

Οι έφηβοι πολύ συχνά δεν μιλάνε. Όχι γιατί δεν έχουν κάτι να πουν, αλλά γιατί όλα μέσα τους είναι τόσο συγκεχυμένα και βιώνουν μια αδιόρατη αίσθηση κινδύνου. Πολλές φορές οι έφηβοι επιλέγουν, όταν βρίσκονται σε δύσκολες καταστάσεις, να μην τις μοιράζονται με τους γονείς τους. Συνήθως προτιμούν ανθρώπους από τον ευρύτερο κοινωνικό τους περίγυρο, τους οποίους εμπιστεύονται και με τους οποίους νιώθουν ασφαλείς. Απευθύνονται σε φίλους. Έτσι οι οικογενειακές σχέσεις για άλλη μια φορά αλλάζουν και πρέπει όλοι να εξελιχθούν ταυτόχρονα, ώστε η μετάβαση να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ομαλή. Οι βασικότερες ανάγκες των νέων είναι η αγάπη που θέλουν να νιώθουν ότι τους περιβάλλει, χωρίς να

Λήδα Αριστοδήμου B32

τους καταπιέζει. Είναι η ανάγκη για ασφάλεια, καθώς θέλουν να ξέρουν ότι στο σπίτι και την οικογένειά τους θα βρουν τη λύση στα προβλήματά τους ή την απάντηση στις απορίες τους. Είναι η ανάγκη για αναγνώριση της προσωπικότητάς τους και αποδοχή του χαρακτήρα τους. Τέλος, όσο

κι αν γίνονται ανεξάρτητοι, θέλουν να υποστηρίζονται από τους γονείς τους, όχι με καταπιεστικό τρόπο, αλλά συμβουλευτικά και παροτρυντικά.

Στην προσπάθειά τους οι γονείς να μάθουν στα παιδιά τους να έχουν μια κοινωνικά αποδεκτή συμπεριφορά πολλές φορές χρησιμοποιούν λανθασμένες μεθόδους, όπως οι τιμωρίες και η αφαίρεση δικαιωμάτων. Αυτά, σε συνδυασμό με το ότι οι έπαινοι και οι ανταμοιβές κερδίζονται μόνο όταν το παιδί πετυχαίνει κάτι, δίνουν το μήνυμα στα παιδιά ότι η αγάπη των γονέων έρχεται υπό προϋποθέσεις. Άρα μειώνεται όταν αποτυγχάνουν ή κάνουν μια λάθος επιλογή. Αυτό το συναίσθημα εντείνεται στην εφηβεία κατά την οποία ο έφηβος νιώθει συχνά ότι απογοητεύει τους γονείς του.

Κατά τη διάρκεια της εφηβείας το σώμα των εφήβων υφίσταται τεράστιες αλλαγές λόγω των ορμονών. Ταυτόχρονα, έχουν να αντιμετωπίσουν και συναισθηματικές αλλαγές: έχουν συναισθηματικά ξεσπάσματα και πειραματίζονται γενικότερα, γεγονός που τους καθιστά ευάλωτους σε διάφορες επικίνδυνες καταστάσεις.

Τώρα είναι, λοιπόν, η στιγμή που χρειάζονται αγάπη και κατανόηση περισσότερο από ποτέ. Στο χέρι κάθε γονιού είναι να γίνει το έμπιστο άτομο προς το οποίο θα νιώσουν ασφάλεια να μοιραστούν αυτήν την επώδυνη, αλλά απαραίτητη διαδικασία εξατομίκευσης.

Ιουλίτσα Σολέα B31

Εσύ, ποιο επάγγελμα θα διαλέξεις;

Αντρέας Αμερικάνος B33

Αναμφίβολα, η στιγμή επιλογής επαγγέλματος τοποθετείται συνήθως στην εφηβική ηλικία και πιο συγκεκριμένα στα λυκειακά χρόνια. Ωστόσο, δεν είναι κάτι το εύκολο, αφού οι νέοι σήμερα δεν πληροφορούνται ορθά για τον τρόπο επιλογής και αναζήτησης κλάδου σπουδών και επαγγέλματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι περισσότεροι στη συνέχεια να αλλάζουν επαγγελματικό πεδίο είτε γιατί συνειδητοποιούν ότι το επάγγελμά τους δεν τους καλύπτει πια είτε γιατί αναζητούν νέες εμπειρίες και διεξόδους που θα τους παρέχουν περισσότερα οφέλη. Καλούμαστε λοιπόν να επιλέξουμε το επάγγελμα που θα ακολουθήσουμε ακόμα και στις ασταθείς και μεταβαλλόμενες εποχές που διανύουμε.

Ποια θα μπορούσαν να είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία θα διαμορφώσουμε την τελική μας επιλογή;

Ένα από τα βασικότερα κριτήρια επιλογής επαγγέλματος, κατά τη γνώμη μου, είναι οι οικονομικές απολαβές, το κοινωνικό γόητρο και η κοινωνική καταξίωση, πράγματα που οδηγούν στην διεκπεραίωση των προσωπικών μας φιλοδοξιών, καθώς και στην αίσθηση αυτοεκπλήρωσης και επαγγελματικής ανέλιξης.

Άλλο σημαντικό κριτήριο είναι η ανταπόκριση του επιλεγόμενου κλάδου σπουδών στις κλίσεις, στα ενδιαφέροντα και στην προσωπικότητά μας. Συνήθως τα μαθήματα στα οποία είμαστε καλοί είναι και αυτά που μας ενδιαφέρουν περισσότερο.

Στην επιλογή του επαγγέλματος δεν θα έπρεπε να παραλείψουμε τις προβλεπόμενες συνθήκες εργασίας που αφορούν τόσο το ωράριο εργασίας αλλά και τις ψυχικές απολαβές. Θα νιώθουμε ευτυχισμένοι δουλεύοντας κάτω από απαιτητικές και δύσκολες συνθήκες εργασίας ή αυτές θα κλονίζουν την ψυχική μας ισορροπία; Θα είμαστε σε θέση να νιώσουμε ικανοποίηση και πληρότητα μέσα από τη δουλειά μας ή όχι; Αν η απάντηση είναι αρνητική, τότε μάλλον το επάγγελμα που θέλουμε να εξασκήσουμε δεν είναι το καταλληλότερο για μας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι τα συναισθήματα που πηγάζουν από την εργασία μεταφέρονται και στις διαπροσωπικές μας σχέσεις. Όλα συνδέονται μεταξύ τους. Ένας άνθρωπος μη ικανοποιημένος επαγγελματικά αδυνατεί αφενός να αποδώσει στο μέγιστο των δυνατοτήτων του εργασιακά κι αφετέρου διακατέχεται από μια αρνητική στάση που δυσχεραίνει όλους τους τομείς της ζωής του.

Μιχαηλάγγελος Προκοπίου B31

“**Το να βρεις το σωστό επάγγελμα είναι σαν να βρίσκεις την ψυχή σου σ’ αυτόν τον κόσμο**”

Thomas Moore, Ιρλανδός ποιητής

Βιντεοπαιχνίδια ή αλλιώς η συκιά του μαύρου!

Όλοι οι γονείς έχουν το ίδιο παράπονο: τα βιντεοπαιχνίδια μας καταστρέφουν. Απ' ό,τι φαίνεται, η κοινή άποψη κλίνει στο συμπέρασμα ότι τα βιντεοπαιχνίδια προωθούν την επιθετικότητα και γενικά φταίει για όλα τα κακά της κοινωνίας. Είναι όμως αυτό η απόλυτη αλήθεια;

Ο κύριος λόγος που τα παιδιά – αλλά και οι ενήλικες – έλκονται από τα βίαια παιχνίδια (π.χ. οι σειρές *Call of Duty* και *Grand Theft Auto*) είναι γιατί αποτελούν μίμηση της πραγματικής ζωής, είναι διαδραστικά και δίνουν μια αίσθηση της πραγματικότητας. Τα μικρά παιδιά χρησιμοποιούν κυρίως την παρατήρηση και τη μίμηση ως εργαλεία μάθησης. Αν αυτά που βλέπουν είναι βίαιοι πυροβολισμοί και σφαγές, θα τα μιμηθούν θεωρώντας τα σωστά. Ακόμη τα παιχνίδια ανταμείβουν τη βία και την αγριότητα, μεταδίδοντας λάθος μηνύματα στα παιδιά.

Τα βιντεοπαιχνίδια με πρωταγωνιστή τη βία δεν μεταδίδουν μόνο τάσεις επιθετικότητας στα παιδιά, αλλά μπορούν να τα βλάψουν και με άλλον τρόπο. Η σκληρή βία από το παιχ-

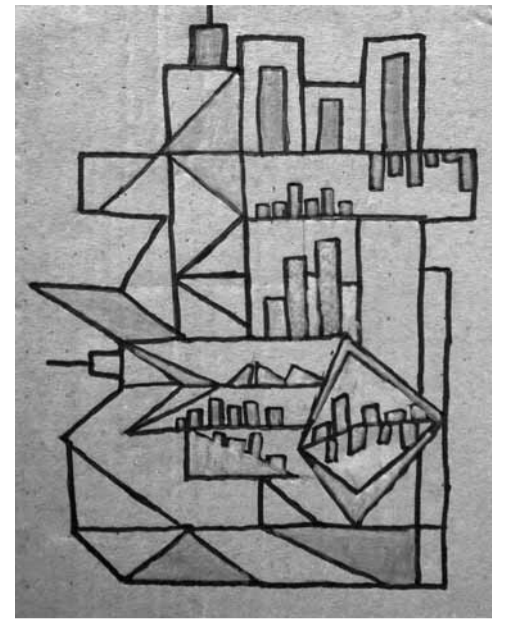
δι μπορεί να προκαλέσει εφιάλτες ή ακόμη και αιϋνίες, με αποτέλεσμα το παιδί να μην μπορεί να αποδώσει στην καθημερινότητα του. Επίσης τα παιχνίδια αυτά είναι φτιαγμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να εθίζουν τον παίκτη. Αυτός ο εύκολος εθισμός απομονώνει τα παιδιά και δεν αθλούνται ούτε ασχολούνται με το σχολείο. Άλλο πρόβλημα που προκαλεί ο εθισμός είναι ότι οι πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη επιδεινώνουν την όραση του παιδιού. Έρευνα του 2012 έδειξε ότι οι πολλές ώρες παιχνιδιού μειώνουν την ικανότητα συγκέντρωσης.

Η αλήθεια όμως δεν είναι μονόπλευρη, καθώς το θέμα βιντεοπαιχνίδια είναι πολύπλοκο. Τα παιχνίδια αυτά δεν είναι η πηγή κάθε κακού, αντιθέτως έχουν πολλά να προσφέρουν. Κατ' αρχάς δεν υπάρχουν αξιόπιστες έρευνες που αποδεικνύουν πως τα παιχνίδια προτρέπουν τα παιδιά να είναι βίαια. Οι έρευνες απλώς έχουν φανερώσει ότι παιδιά που παίζουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα τείνουν να είναι βίαια. Το πρόβλημα με αυτό το συμπέρασμα είναι ότι δεν ξέρουμε αν είναι η προσωπικότητα τους βίαιη και γι' αυτό έλκο-

νται περισσότερο από τέτοια παιχνίδια ή αν τα παιχνίδια τους κάνουν βίαιους. Στατιστικές μάλιστα έχουν δείξει πως στις Η.Π.Α., από το 1996, υπάρχουν όλο και λιγότερα εγκλήματα από νέους και έφηβους, ενώ οι πωλήσεις βιντεοπαιχνιδιών έχουν αυξηθεί ραγδαία.

Τα βιντεοπαιχνίδια, σε μικρές δόσεις, προσφέρουν δεξιότητες στα παιδιά και στους νέους. Σε παιχνίδια με κάποιο στόχο, όπως η επίλυση προβλήματος προκειμένου να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο, τα παιδιά μαθαίνουν να σκέφτονται λογικά και με αυτόν τον τρόπο αποκτούν κριτική σκέψη, αφού αναγκάζονται να παίρνουν γρήγορα τις δικές τους αποφάσεις. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι τα παιδιά που παίζουν το πολύ μια ώρα τη ημέρα βιντεοπαιχνίδια είναι λιγότερο επιθετικά, συμπεριφέρονται καλύτερα και είναι λιγότερο πιθανό να εκφοβίσουν άλλα παιδιά σε σχέση με παιδιά που δεν παίζουν καθόλου αυτά τα παιχνίδια.

Στην τελική, όλα πρέπει να γίνονται με μέτρο. Σίγουρα ένα υπερβολικά μεγάλο χρονικό διάστημα μπροστά σε μια οθόνη θα έχει άσχημες

Λίδα Αριστοδήμου B32

επιπτώσεις στην υγεία του ατόμου, σωματική και ψυχολογική. Με μέτρο όμως τα βιντεοπαιχνίδια προσφέρουν σημαντικές δεξιότητες στο παιδί. Είναι όπως έλεγαν και οι αρχαίοι Έλληνες: παν μέτρον άριστον!

Μαρσέλλο Σαμπέδρο B31

Διαζύγιο. Μια λέξη, χάλια αισθήματα...

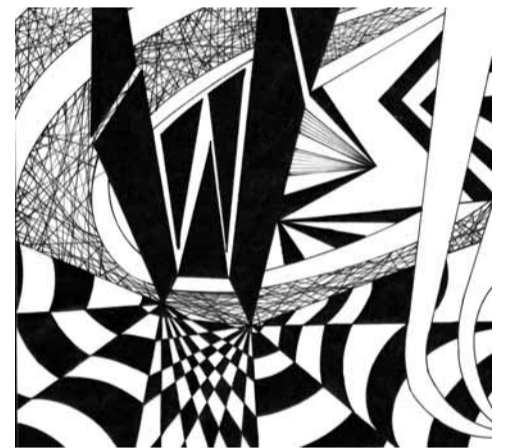
Το διαζύγιο είναι ένα αρκετά συχνό κοινωνικό φαινόμενο. Πρόκειται για τη νομική διαδικασία που ακολουθείται προκειμένου να λυθεί ένας νομίμως τελεσθείς γάμος δύο εν ζωή ενηλίκων, είτε αυτός είναι πολιτικός είτε θρησκευτικός. Το διαζύγιο είναι μια οδυνηρή και επίπονη διαδικασία για όλα τα μέλη της οικογένειας, λόγω της αμφισβήτησης μιας ολόκληρης ζωής. Ουσιαστικά είναι μία επανεκκίνηση με απώλειες και αλλαγές, με τις οποίες τα άτομα πρέπει να συμβιβαστούν και στις οποίες να προσαρμοστούν. Μεγάλο αντίκτυπο έχει στα παιδιά και κυρίως στους εφήβους, που λόγω ηλικίας παρoυσιάζουν μεγάλες ψυχολογικές μεταπτώσεις.

Πολλές φορές, οι συνέπειες ενός διαζυγίου για τους εφήβους είναι η ανάπτυξη της επιθετικότητας και αντικοινωνικών συμπεριφορών. Αρχίζουν να «κλείνονται» στον εαυτό τους και να γίνονται εσωστρεφείς, κρατώντας όλες τις εντάσεις και τον θυμό μέσα τους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία προστριβών και προβλημάτων στη μετέπειτα ζωή τους. Συχνά παρατηρείται ραγδαία πτώση σε σχέση με τις προηγούμενες σχολικές τους επιδόσεις. Μάλλον δεν μπορούν συγκεντρωθούν ή αδιαφορούν για τα μαθήματα καθώς προσπλώνονται στις ψυχικές διαταραχές του εσωτερικού τους κόσμου.

Για να αντιμετωπιστούν ή να προληφθούν αυτές οι συνέπειες, πρέπει να υπάρχει ουσιαστικός διά-

λογος με τους γονείς τους, χωρίς φωνές ή βίαιες συγκρούσεις, αλλά με ενεργητική ακρόαση και δημοκρατική ανταλλαγή απόψεων. Πρέπει να γίνει αντιληπτό στους εφήβους ότι οι γονείς μπορεί να μην ταίριαζαν ως ζευγάρι, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν τους αγαπούν. Οι έφηβοι τέλος πρέπει να σκεφτούν αν είναι προτιμότερο να μεγαλώνουν σ' ένα σπίτι με καθημερινούς καβγάδες, όπου οι γονείς παραμένουν παντρεμένοι με το ζόρι! Το διαζύγιο είναι σίγουρα ένα οδυνηρό γεγονός. Όμως, όπως κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις, πρέπει να κοιτάμε και τα θετικά του διαζυγίου ως μια νέα αρχή, που εμείς αποφασίζουμε αν θα είναι καλή ή όχι!

Γιάννα Κονσολάκη A22

Γιώργος Μούσκος B33

Συνέχεια από τη σελ. 1

Η μαγεία της ζωής!

τιάνιος πραγματικά άθλος. Και η αχιλλείος πτέρνα σου σε εμποδίζει να χαρείς την παρούσα στιγμή, έτσι που έχεις κολλήσει σε θλιβερές ιστορίες του παρελθόντος. Πολλές φορές το μυαλό θα δώσει τρωικούς πολέμους με την καρδιά και θα χρειαστεί να περάσει καιρός για να ξεκουραστείς ψυχικά. Αυτή όμως είναι η ομορφιά της ζωής. Πέφτουμε, σπκωνόμαστε και πάλι από την αρχή. Ξανά στο μονοπάτι για το καινούριο.

Η πραγματική μαγεία της ζωής κάνει την εμφάνισή της τη στιγμή ακριβώς που θα περάσεις εκείνο το κατώφλι της ασφάλειας και θα ανοίξεις τα φτερά σου για το άγνωστο. Γιατί, βγαίνοντας έξω από τα όρια σου, θα διευρύνεις τους ορίζοντές σου. Θα γνωρίσεις το καινούργιο. Θα αγαπήσεις με πάθος. Σε προτρέπω να αισθάνεσαι και να δίνεις αξία σε κάθε στιγμή, νοηματοδοτώντας έτσι τις πράξεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου.

Αν μπορείς να αγαπήσεις, σημαίνει ότι ζεις, ότι νιώθεις, ότι υπάρχεις. Μαγεία της ζωής είναι σε τελική ανάλυση το απροσδόκητο, το απρόβλεπτο, η έκπληξη που θα φέρει τα πάνω κάτω. Εσύ, τι θα απαντούσες στην ερώτηση τι είναι ζωή;

Κατερίνα Παή B31

Μαρία Νικολαΐδου A22

Νύχτες που το φεγγάρι ουρλιάζει

Από μικρή προσπαθούσα να το εξηγήσω, αλλά παλιά δεν το καταλάβαινα. Μιλώ για το πρόσωπο της σελήνης. Για τον τρόπο που τα πετρώματά της σχηματίζουν δύο ανήσυχά φρύδια, δύο μελαγχολικά μάτια και ένα απογοητευμένο μειδίαμα. Ποτέ δεν ήξερα πραγματικά το γιατί. Αλλά πλέον πιστεύω ότι μπορώ να κατανοήσω το πρόσωπό της. Ποιος καλύτερος παρατηρητής της γης υπάρχει απ' αυτή; Πώς, λοιπόν, να μην λυπάται, όταν βλέπει όλα αυτά που συμβαίνουν και μας σκοτώνουν αργά και βασανιστικά; Ο φανατισμός, η τρομοκρατία, ο εκφοβισμός, ο πόλεμος. Η αντικατάσταση του ψυχοσωματικού ανθρώπου με όπλα, κρούα μηχανήματα, που σιγά σιγά κυριαρχούν. Η ανάγκη να γε-

μίσει τους τραπεζικούς λογαριασμούς του όσο περισσότερο μπορεί, αδειάζοντας ολοένα και πιότερο την ψυχή του. Η αδιαφορία για τη γεννιήτρωα γη. Τη μάνα γη, που τον ανέθρεψε προσφέροντάς του τα σπλάχνα της. Τα κιλιάδες παιδιά στη Συρία, που ψάχνουν πτώματα ανάμεσα στα συντρίμια. Σφίγγοντας στην αγκαλιά τη σπασμένη κούκλα, για να την προστατέψουν. Ας μην αναρωτιόμαστε, λοιπόν, γιατί κλαίει η Σελήνη. Θρηνεί, διότι ο αγαπημένος της γείτονας, η Γη, εξελίσσεται σε κόλαση. Και πονά περισσότερο, επειδή αντιλαμβάνεται ότι υπεύθυνοι για την κατάσταση είμαστε εμείς οι ίδιοι, τα παιδιά της.

Μόνικα Ιακώβου B11

σκίτσο: Γιώργος Μούσκος B33

Η δύναμη των αναμνήσεων

Ήταν μια όμορφη μέρα του Σεπτεμβρίου του 2015, όταν οι δρόμοι μας συναντήθηκαν. Για τρία χρόνια ο καθένας στη δική του παρέα ή και όλοι μαζί μοιραστήκαμε αγωνίες, προσδοκίες, χαρές, επιτυχίες και αναμνήσεις. Έχοντας πάντα ως βασική αρχή μας να περνάμε καλά και να διασκεδάζουμε, φτάνοντας στην Γ' Λυκείου καταλάβαμε πως τελικά τα καλύτερα μας χρόνια είναι κλεισμένα σε βιβλία. Το άγχος για τις Παγκύπριες και το μέλλον που σιγά σιγά διάπλωτα ανοίγεται μπροστά μας ίσως να φέρνει στο μυαλό μας τρόπο. Τόσα χρόνια ακούγαμε τη λέξη «Παγκύπριες» και δεν καταλαβαίναμε τη σημασία της. Τώρα όμως ξέρουμε! Ξέρουμε πως ακόμα και αν ο φόβος και η αγωνία μας είναι μεγάλα, μπροστά σ' αυτά που θα ακολουθήσουν και όσα ήδη πέρασαν, θα μείνει απλώς μια γλυκόπικτη γεύση, που θα φυλάξουμε στο κουτί των εφηβικών μας αναμνήσεων. Από εμάς πλέον εξαρτάται να σταθούμε άφοβοι και ανοιχτοί μπροστά στο μέλλον, να δώσουμε νόημα στη ζωή μας, να ζούμε δημιουργικά το παρόν αναζητώντας την ποιότητα όχι την ποσότητα. Οφείλουμε να μην αφήσουμε τίποτα να μας δαμάσει και να μην προδώσουμε ποτέ τα όνειρά μας! Κοιτάζοντας πάντα τον ουρανό και ποτέ τα πόδια μας, να επιδιώκουμε ν' αλλάξουμε τον κόσμο, ακόμα και αν αυτό μας φαίνεται αδύνατο. Άλλωστε, ο σωστός ο δρόμος είναι ανήφορος, είπε και ο Ν. Καζαντζάκης. Μπροστά στην όποια δυσκολία ή εμπόδιο στη ζωή μας θα πρέπει να θυμόμαστε πως «πάντα περνάς στη φωτιά για να φτάσεις στη λάμψη». Μετά από λίγα χρόνια, όταν θα φυλλομετρούμε αυτές τις σελίδες, θα πλημμυρίζει νοσταλγικά η ψυχή και το μυαλό μας με μνήμες και θα νιώθουμε τη νόμιμη χαρά ενός ανθρώπου που διαπιστώνει πως ο μόχθος του τελικά έφερε καρπούς.

Ευαγγελία Θεοδώρα Γ32

DAZOO πολιτικό είναι...

* ...να πέφτεις ηρωικά εν ώρα καθήκοντος

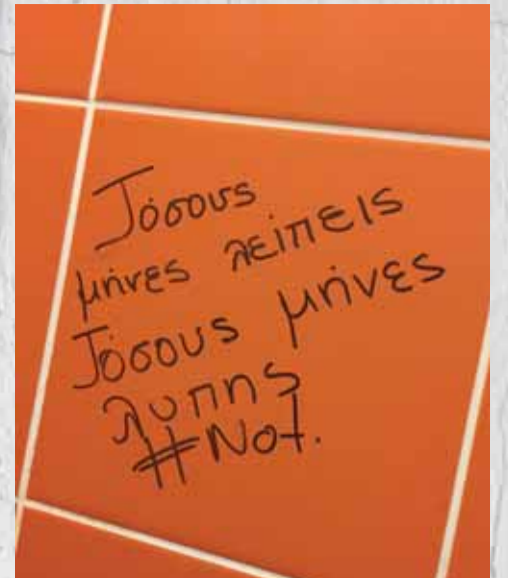
* ...να κοιμάσαι πιο βαθιά και από την ώρα κοιμημένη

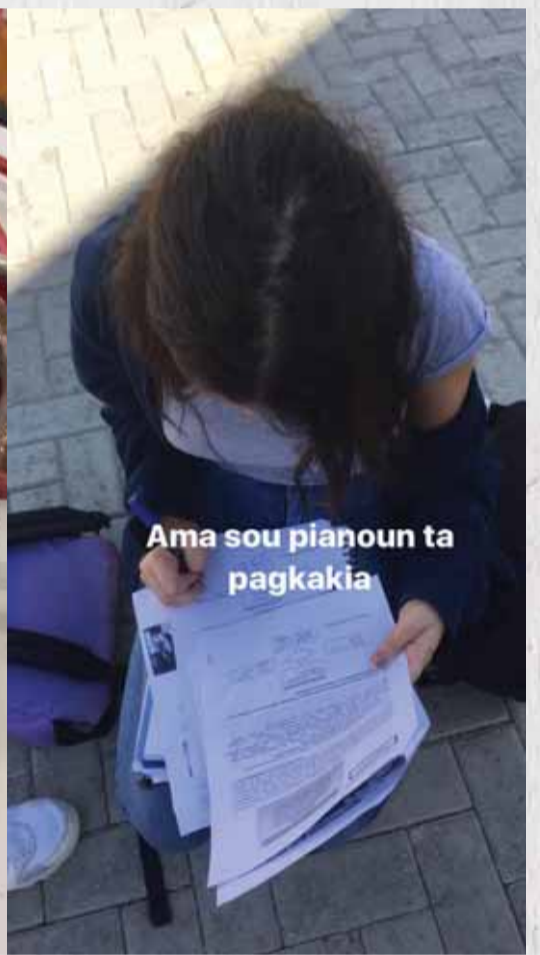
* ...η τρέλλα παντού και πάντοτε

* ...να εκφράζεσαι φιλοσοφικά στα πλάκκια του WC... και όχι μόνο

DAZOO

Ama sou píanoun ta pagkakia

* ...να αλυσοδένεσαι πάνω στο παγκάκι, γιατί θέλει αρετήν και τόλημ να το πάρεις πίσω από τους τριταίους

* ...Να έχεις το δικό σου, αυθεντικά Δαζοπολίτικο, στυλ

* ...τα ταπερακια της μαμάς

* ...να είσαι συναισθηματικός και να το δείχνεις

* ...να είσαι ένας δυναμικός επιχειρηματίας στο Junior Achievement

* ...να προασπίζεις το δικαίωμα στο UNO ακόμη και στο movie week

* ...να χορεύεις συνεχώς

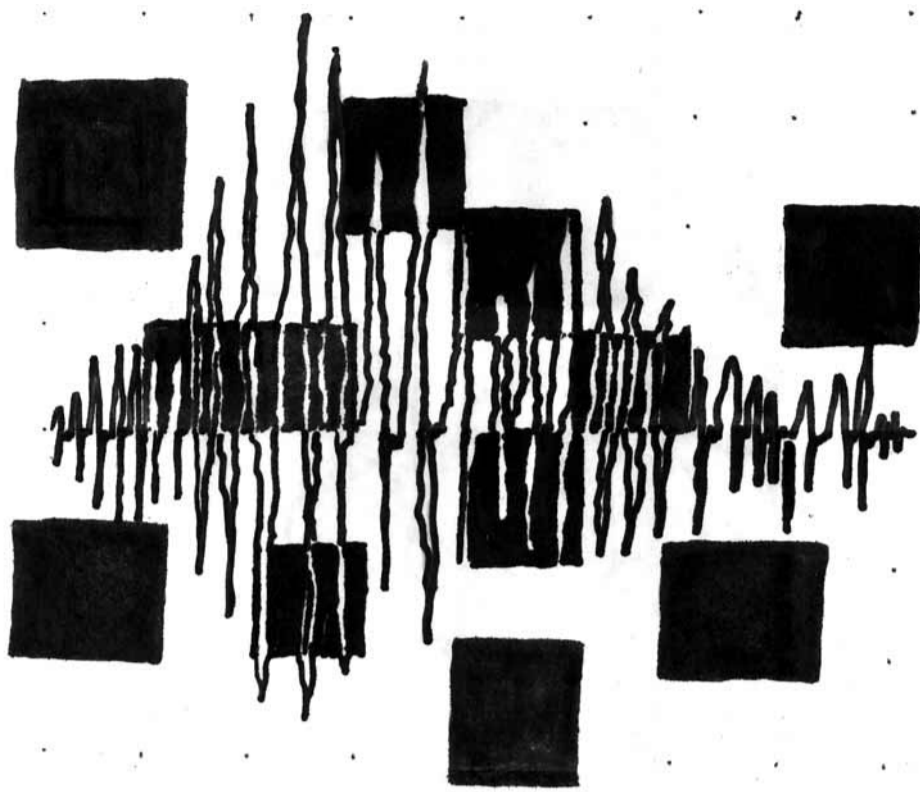
Το μέλλον της τεχνητής νοημοσύνης

Θα φτάσει κάποτε μια μέρα που τα ρομπότ θα μας εξοντώσουν; Πρόκειται για ερώτημα που απασχολεί ολοένα και περισσότερο τους ευφιέστερους επιστήμονες και τα πιο επινοητικά μυαλά του χώρου της τεχνολογίας. Φέτος, ένας κορυφαίος ακαδημαϊκός του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, ο καθηγητής Michael Wooldridge, προειδοποίησε τον πολιτικό κόσμο της χώρας του ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να «επαναστατήσει» ενάντια στην ανθρωπότητα. Σύμφωνα με τον ίδιο, σύντομα τα μηχανήματα θα είναι τόσο περίπλοκα που οι μηχανικοί οι οποίοι τα κατασκευάζουν δεν θα μπορούν να τα κατανοήσουν απόλυτα ούτε να προβλέψουν όλες τις εκφάνσεις της «συμπεριφοράς» τους.

Ο γνωστός διεθνούς φήμης Έλληνας επιστήμονας, Κωνσταντίνος Δασκαλάκης, ευφύια στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, ο οποίος σε ηλικία 24 ετών έλυσε τον γρίφο του Nas και στα 27 του έγινε καθηγητής στο φημισμένο αμερικανικό πανεπιστήμιο MIT, σε ομιλία που έκανε τον Ιανουάριο στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μίλησε για τα επιτεύγματα της τεχνητής νοημοσύνης, τα διλήμματα που θέτει και τα σενάρια του μέλλοντος.

Σημείωσε πως η μεγαλύτερη πρόκληση για τον άνθρωπο είναι να καταφέρει να φτιάξει μια μηχανή που θα λειτουργεί όπως η δική του νοημοσύνη. Παρότι είμαστε μακριά από τον στόχο αυτό, όπως εξήγησε, στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης οι εξελίξεις είναι συναρπαστικές τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ίδιου, μέσω της τεχνητής νοημοσύνης σε πέντε περίπου χρόνια θα κυκλοφορούν αυτο-οδηγούμενα αυτοκίνητα στους δρόμους και ίσως σε 15 περίπου χρόνια θα μπορούμε να κάνουμε αναζητήσεις χρησιμοποιώντας μόνο... τη σκέψη μας!

Ανέφερε ότι μεγάλα άλματα έχουν γίνει στην αναγνώριση ήχου, στην αναγνώριση εικόνας αλλά και στη δυνατότητα των μηχανών να χρησιμοποιούν τη «φαντασία» τους. Προειδοποίησε όμως πως η τεχνητή νοημοσύνη είναι ένα μωρό που έρχεται στον κόσμο και όταν θα βρεθεί σε ένα νέο περιβάλλον, θα ενσωματώσει πληροφορίες από τα δεδομένα

Αλέξανδρος Αντωνόπουλος A21

“ Ένα κομπιούτερ με νίκησε κάποτε στο σκάκι, αλλά δεν μπόρεσε να τα βγάλει πέρα μαζί μου στο Kick boxing ”

Emo Philips, Αμερικανός κωμικός

του κόσμου. Αν τα δεδομένα περιέχουν ρατσιστικές θέσεις ή προκαταλήψεις, τις θέσεις αυτές θα τις υιοθετήσει, διότι προσπαθεί να μάθει από την αλληλεπίδραση του κόσμου και περιβάλλοντος. Θέλοντας να εξηγήσει την πρόταση του έφερε ως παράδειγμα ένα ρομπότ που έφτιαξε η Microsoft και το οποίο ενέταξε στο Twitter. Το ρομπότ αλληλοεπίδρασε με άλλους χρήστες, ώστε να μαθαίνει από την αλληλεπίδραση αυτή.

Ωστόσο δέχθηκε επίθεση από γκρουπ χρηστών, οι οποίοι το βομβάρδισαν με περιεχόμενο ρατσιστικό. Αποτέλεσμα ήταν σε μερικές ώρες το ρομπότ να αναπαράγει τη ρητορική αυτή και να γράφει με ρατσιστικό περιεχόμενο. Το πιο αξιοσημείωτο και σημαντικό βήμα στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης έκανε πολύ πρόσφατα η βρετανική εταιρεία DeepMind, θυγατρική της Google, που ανακοίνωσε ότι το αναβαθμισμένο «έξυπνο»

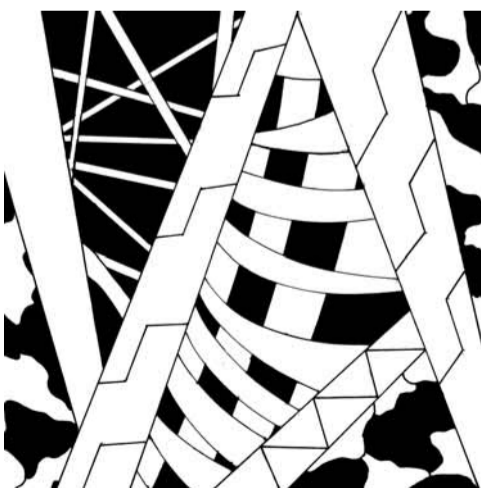
σύστημά της, AlphaGo Zero, κατάφερε να γίνει ειδήμων στο κινέζικο επιτραπέζιο παιχνίδι Go χωρίς καμία πλέον ανθρώπινη παρέμβαση, αλλά μαθαίνοντας τα πάντα μόνο του, εκ του μηδενός. Το αρχαίο κινεζικό παιχνίδι Go έχει μια ιστορία αρκετών χιλιάδων ετών. Αν και οι κανόνες του είναι πιο απλοί σε σχέση με τους κανόνες του σκακιού, οι δύο παίκτες έχουν να επιλέξουν κάθε φορά ανάμεσα σε περίπου 200 κινήσεις έναντι περίπου 20 στο σκάκι. Το εκπληκτικό είναι ότι το νέο AlphaGo Zero ξεκίνησε χωρίς να έχει καμία άλλη ανθρώπινη εκπαίδευση, πέρα από τη γνώση των βασικών κανόνων του Go. Το νέο πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης άρχισε να παίζει με τον εαυτό του για εξάσκηση και μέσα σε τρεις μέρες -αφού είχε παίξει σχεδόν πέντε εκατομμύρια παιχνίδια- ήταν πια ικανό να νικήσει το προηγούμενο πρόγραμμα της ίδια εταιρείας, AlphaGo, με σκορ 100-0!

Το πρόγραμμα ανέπτυξε πρωτοφανείς τακτικές, που δείχνουν πραγματικά άτρωτες, και απέδειξε την τρομακτική ικανότητά του να επιβάλλεται της ανθρώπινης νοημοσύνης. Κάποιες από τις κινήσεις του που του έφεραν τη νίκη δεν είχαν καταγραφεί ποτέ άλλοτε στους σχεδόν 15 αιώνες της ιστορίας του παιχνιδιού, όπως π.χ. η χρήση του βασιλιά ως επιθετικό πόνι, όπως εξηγήει η *Daily Mail*. Ο γκραν μετρ του σκακιού Μάγκνους Κάρλσεν, μελετώντας τα παιχνίδια του AlphaGo Zero, δήλωσε: «πάντα αναρωτιόμουν πώς θα ήταν ένα ανώτερο είδος προσηγειωνόταν στη Γη και μας έδειχνε πώς παίζουν σκάκι. Νομίζω ότι τώρα ξέρω».

Περήφανος ο ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Google DeepMind, ο αγγλοκύπριος Ντέμης Χασάμης, δήλωσε ότι το επόμενο βήμα είναι η αξιοποίηση του νέου συστήματος τεχνητής νοημοσύνης σε πεδία όπως η ανάπτυξη νέων φαρμάκων και νέων υλικών. «Ελπίζω» τόνισε «ότι θα γίνουν ρουτίνα αυτού του είδους οι αλγόριθμοι, που θα συνεργάζονται μαζί με μας ως επιστημονικοί εμπειρογνώμονες ή ειδικοί στην ιατρική, προάγοντας έτσι τα σύνορα της επιστήμης και της ιατρικής».

Παναγιώτα Λουκαΐδου B34

Ανάμεσα στη σφαίρα του Μοιραίου και του Πεπρωμένου

Άνδρα Μαρίνου B33

Σύμφωνα με την άποψη της Ελληνικής Εταιρείας Φιλοσοφικής Ψυχολογίας και Ψυχοθεραπείας «το Μοιραίο αναφέρεται σε μια προδιαγεγραμμένη πορεία ζωής που είναι

αρκετά επώδυνη, αφού δεν υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου των καταστάσεων και των γεγονότων της εξωτερικής ζωής. Αντίθετα, το Πεπρωμένο αναφέρεται σε μια πορεία ζωής η οποία μπορεί να μετασχηματιστεί και να τροποποιηθεί».

Όμως, αυτός ο μετασχηματισμός πραγματοποιείται μόνο όταν ο άνθρωπος φύγει από τη σφαίρα επιρροής του Μοιραίου και εισέλθει στην σφαίρα του Πεπρωμένου. Άμα ένας άνθρωπος βρίσκεται εγκλωβισμένος στη σφαίρα του Μοιραίου, κυριαρχείται από έντονα αρνητικά συναισθήματα (όπως τον φόβο, το άγχος, τον θυμό, τη θλίψη) και παγιδεύεται σε εξίσου αρνητικές συμπεριφορές και συνήθειες (όπως η κοινωνική αποξένωση, η τάση εκμετάλλευσης και συμφεροντολογίας και η ψυχαναγκαστική επιδίωξη της ασφάλειας σε υλικό επίπεδο). Οι αποτυχίες, οι λάθος επιλογές και αποφάσεις καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου γιγαντώνονται και τον βαραίνουν

οδηγώντας έτσι το άτομο στην απελπισία και την απόγνωση. Για να φύγει κάποιος από τη σφαίρα του Μοιραίου και να μπει στη σφαίρα του Πεπρωμένου και αισθανόμενος πληρότητα και χαρά για τη ζωή του, δεν πρέπει να φέρεται σαν φτερό στον άνεμο, δέσμιος των συνθηκών και των περιστατικών, αλλά να παίρνει την τύχη του στα χέρια του και να αγωνίζεται για να βελτιώσει τη ζωή του.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αμφιταλάντευσης ανάμεσα στις δύο αυτές σφαίρες είναι ο Οιδίποδας του Σοφοκλή, στο έργο «Οιδίπους Τύραννος». Ο Οιδίποδας βασίλευε για μεγάλο χρονικό διάστημα στη Θήβα απολαμβάνοντας τα αγαθά του υλικού κόσμου. Πίστευε μόνο σε όσα μπορούσε να δει και να εξηγήσει και έτσι, ζώντας στη δική του ερμηνεία των πραγμάτων, ζούσε στην οπτασία που τον έκλεισαν οι θεοί χωρίς να προσπαθεί να ξεφύγει. Όταν λοιπόν έμαθε την αλήθεια για την προέλευση και τα αμαρτήματά του,

εξορίζεται από τη Θήβα και αυτοτυφλώνεται, αφού θεωρεί πως τα φυσικά του μάτια τον παραπλανούν από την κατανόηση της αλήθειας. Η απόφαση αυτή του Οιδίποδα να αυτοεξοριστεί και να αυτοτυφλωθεί, τον μεταβιβάζουν στη σφαίρα του Πεπρωμένου. Αφού δέχεται την μοίρα του και αφήνοντας πίσω τη νοοτροπία της ικανοποίησης μόνο από τα υλικά αγαθά, προσπαθεί να βελτιώσει τη ζωή του λαού της Θήβας αλλά και της δικής του.

Έχοντας λοιπόν υπόψη την ιστορία του Οιδίποδα, δεν πρέπει να ευχαριστιόμαστε μόνο με τα υλικά αγαθά και να μένουμε αδρανείς σε ό,τι μας επιφυλάσσει η Μοίρα. Αντιθέτως, πρέπει να προσπαθούμε να βρούμε την αλήθεια πίσω από τα φαινόμενα, να είμαστε ανοικτόμυαλοι και να παίρνουμε τη ζωή στα χέρια μας βελτιώνοντάς την όσο περισσότερο μπορούμε.

Μαριλένα Σιώκου B31

Το πεπρωμένον φυγείν αδύνατον;

Αναμφίβολα, πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι η μοίρα του ανθρώπου καθορίζεται από την ημέρα γέννησής του. Η μοίρα λέγεται επίσης πως αλλάζει συνεχώς με τις πράξεις του ανθρώπου στη ζωή του. Ποιος άραγε είναι ο ρόλος της ελευθερίας όσον αφορά τη μοίρα γενικότερα; Ο άνθρωπος είναι ένα ον δεσμευμένο από τη μοίρα, στο οποίο όμως δόθηκε η ελεύθερη βούληση, σκέψη καθώς και η διάκριση του λάθους και του σωστού. Ο άνθρωπος έχει απόλυτη την ευθύνη για τα δικά του λάθη, γι' αυτό και διαμορφώνει τον δικό του δρόμο εξέλιξης. Αυτή η αντινομία χαρακτηρίζεται ως κατάρρα και ταυτόχρονα ευλογία για τον ίδιο.

Με βάση την αρχαία τραγωδία, το αναπόδραστο σχήμα Ύβρις-Τίσις μας παρουσιάζει παραστατικότερα αυτήν τη σύνδεση του πεπρωμένου και της ελευθερίας του ανθρώπου. Εάν το άτομο έχει διαπράξει ύβρη ξεπερνώντας τα

όρια του, οδηγείται σε σφάλμα: η πορεία της τιμωρίας είναι προδιαγεγραμμένη, αφού αναγκαστικά οδηγείται στην άτη (τύφλωση του νου) και στην πτώση (τιμωρία). Είναι φανερό ότι ο άνθρωπος επέλεξε να υπερβεί τα όρια του ενεργοποιώντας έτσι αυτό το αναπόδραστο σχήμα. Θα μπορούσε προφανώς να πράξει και διαφορετικά.

Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι αυτό του Οιδίποδα ή όπως είναι γνωστό, το σφάλμα του Οιδίποδα. Ποια είναι λοιπόν η ύβρις του Οιδίποδα; Ο ίδιος καλείται, ως άρχοντας της Θήβας να βρει το μίasma που προκαλεί τον λοιμό που έχει πέσει στην πόλη του. Δεν μπορεί να παραδεχτεί ότι ο ίδιος έχει σφάλει. Εκείνος που τον οδηγεί στο να δει την αλήθεια, όσο κι αν αρχικά ο Οιδίποδας τον προσβάλλει και τον κατηγορεί ότι υποσκάπτει την εξουσία του, είναι εκείνος που ακούει τους θεούς, ο τυφλός μάντης Τει-

Δημήτρης Αναγιωτός B33

ρεσίας: «Γιατί αυτά θα φανερωθούν, ακόμα κι αν εγώ τα καλύψω με τη σιωπή μου» (Οιδίπους Τύραννος, στ. 341). Όμως στην τελική

ο ίδιος έχει την ελεύθερη βούληση, η οποία στο τέλος τον εξορίζει. Όπως έλεγε και ο Μανώλης Ανδρόνικος: «Από τη στιγμή που γνωρίζει, είναι ελεύθερος ν' αποφασίσει και αποφασίζει, πληρώνοντας βαρύτατα γι' αυτό να εξαγνιστεί και εξαγνισμένος να φτάσει πια στην αποδέσμευσή του από τη Μοίρα, και σωματικά ανάπηρος, αλλά ηθικά ελεύθερος πια, να συνεχίσει τη ζωή του στον Κολωνό».

Εν κατακλείδι, η ικανότητα του ανθρώπου να επιβιώνει και να ανταπεξέρχεται στον έξω κόσμο απαιτεί την ευφυΐα και ευσυνειδησία του. Είναι ένας συνδυασμός εξυπνάδας και σοφίας, μέσα από τον οποίο το άτομο ακολουθεί «ελεύθερα» τη μοίρα του πληρώνοντας όμως ακριβά το αντίτιμο.

Μιχαηλάγγελος Προκοπίου B31

Δύσκολον τον εαυτόν γνώναι...

Κάθε άνθρωπος έχει την υποσυνείδητη ανάγκη σε κάποια φάση της ζωής του να περάσει από μια δύσκολη, εσωτερική διαδικασία, έτσι ώστε να οδηγηθεί στην αυτογνωσία και στην ουσιαστική ανακάλυψη του εαυτού του. Όπως δηλώνει και η ίδια η λέξη, αυτογνωσία είναι η γνώση που έχει κάποιος για τον εαυτό του στο σύνολό του: σωματικά γνωρίσματα, αντοχές, ψυχική κατάσταση.

Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν πολύ περιορισμένη γνώση για το τι ακριβώς είναι τόσο σε ψυχολογικό όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο, έτσι η συνειδητοποίηση της πραγματικότητάς τους συχνά τους εκπλήσσει.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το κάθε άτομο θα έρθει αντιμέτωπο με διάφορα απρόσμενα γεγονότα, τα οποία κατά τη γνώμη μου, γίνονται για κάποιο συγκεκριμένο λόγο την κατάλληλη στιγμή. Το κάθε τι που συμβαίνει στη ζωή ενός ατόμου γίνεται ούτως ώστε να οδηγηθεί σε ορισμένες καταστάσεις, που θα του δώσουν την ευκαιρία να πάρει αποφάσεις, οι οποίες χωρίς να το αντιληφθεί, θα του καθορίσουν τη ζωή. Μέσα από αυτές

τις καταστάσεις, θα αναγκαστεί να αρνηθεί κάποιες άστοχες πεποιθήσεις του και να αποδεχτεί άλλες ωφέλιμες για την πρόοδό του.

Η αρχαία ελληνική μυθολογία βρίθκει από τέτοια παραδείγματα. Στην αρχαία τραγωδία του Σοφοκλή 'Οιδίπους Τύραννος', ο Οιδίποδας περνά μέσα από την επώδυνη διαδικασία της αυτογνωσίας κατά την έρευνα εντοπισμού του δολοφόνου του Λαίου. Στην πορεία αναζήτησής του δολοφόνου, ο ήρωας ανακαλύπτει ποιος είναι πραγματικά ο ίδιος: όχι μόνο είναι ο φονέας του προηγούμενου βασιλιά της Θήβας, Λαίου, αλλά και δολοφόνος του πατέρα του και σύζυγος της μητέρας του. Ύστερα από την αποκάλυ-

ψη της τραγικής αλήθειας ο Οιδίποδας αυτοτυφλώνεται, εκλιπαρώντας για εξορία και ανησυχώντας για την τύχη των παιδιών του. Στην αρχή αγνοούσε όλα αυτά τα γεγονότα, που όμως αποτελούν μια σημαντική, άδηλη πτυχή του εαυτού του. Αν δεν περνούσε μέσα από αυτή τη διαδικασία, ο Οιδίποδας θα ζούσε σε μία πλάνη και η ζωή του θα εξελισσόταν εντελώς διαφορετικά.

Η αυτογνωσία είναι μία μακρόχρονη και επώδυνη διαδικασία, που απαιτεί υπομονή και επιμονή. Είναι όμως απαραίτητο στάδιο για την προσωπική απελευθέρωση καθώς και απαραίτητη προϋπόθεση της αληθινής ευτυχίας.

Νάσια Γεωργιάδου B31

«Ωδή στην τραγικότητα»

Ω Οιδίποδα, τραγική άρχοντα
 Ήρθες στη Θήβα για να πάρεις του Λαίου τα υπάρχοντα
 Την Ιοκάστη έχεις για μητέρα
 Μα εσύ μαζί της έκανες και θυγατέρα
 Ασύστολα κατηγορίες εξαπολείς
 Μα πρόσεχε, γιατί για τις πράξεις σου αυτές θα κατακριθείς
 Νομίζεις πως είσαι έξυπνος πολύ
 «Μα και το έξυπνο πουλί από τη μύτη θα πιαστεί»
 Το αίνιγμα της σφίγγας κατάφερες να λύσεις
 Μα τι να σου κάνει η εξυπνάδα, αφού στο τέλος δεν θα ευτυχήσεις;
 Ω Οιδίποδα, τραγική άρχοντα
 Γιατί στον Τειρεσία φέρεσαι απάνθρωπα;
 Τα μάτια και τα αυτιά σου κλείνεις στην αλήθεια
 Ε, δεν σε λυπάμαι πια, μείνε με τα παραμύθια
 Τον Κρέοντα κατηγορείς πως σχεδίασε τον φόνο
 Μα που να ήξερες πως εσύ είσαι ο αίτιος για τόσο πόνο
 Τον θανατηφόρο λοιμό θέλεις να εξαλείψεις
 Μα τη χώρα σύντομα θα αναγκαστείς να εγκαταλείψεις.

Λουίζα Κυθρεώτη B21

Το Αίνιγμα

Ο Οιδίπους. Ένα
 αίνιγμα.
 Ποιος είμαι;
 Ο δρόμος του. Ένα
 δίλημμα.
 Από πού έρχομαι και πού τραβώ;
 Από την Κόρινθο ως τη Θήβα
 η ιστορία μιας ζωής.
 Στου Κιθαιρώνα ακροπατώντας τις κορφές
 κατάματα αντίκρυσε τη μοίρα.
 Και απάντησε:
 Δημιουργός της μοίρας μου εγώ.
 Εγώ ο γεννήτορας κι ο χαλαστής μου.
 Από το φως δεν έρχεται κανείς.
 Σκοτάδι η μητέρα
 κι ο θάνατος σκοτάδι.
 Θα επιστρέψω όρθιος στη μητέρα
 του θανάτου.
 Μια θάλασσα από φως
 θα καθαρίσει το αμάρτημά μου.
 Θα ξαναγεννηθώ αθώς
 έχοντας πληρωμένο του αίματος τον φόρο.
 Τη σφίγγα δεν ξαναταμώνω
 τα μάγια έχουν λυθεί.
 Δεν υπάρχουν πια αινίγματα
 μόνο η αλήθεια.
 Μακριά από τη λήθη.
 Ποιος είμαι;
 Ο Οιδίπους.
 Που ηγαίνω;
 Στο φως.

Ναταλία Νικολάου B51

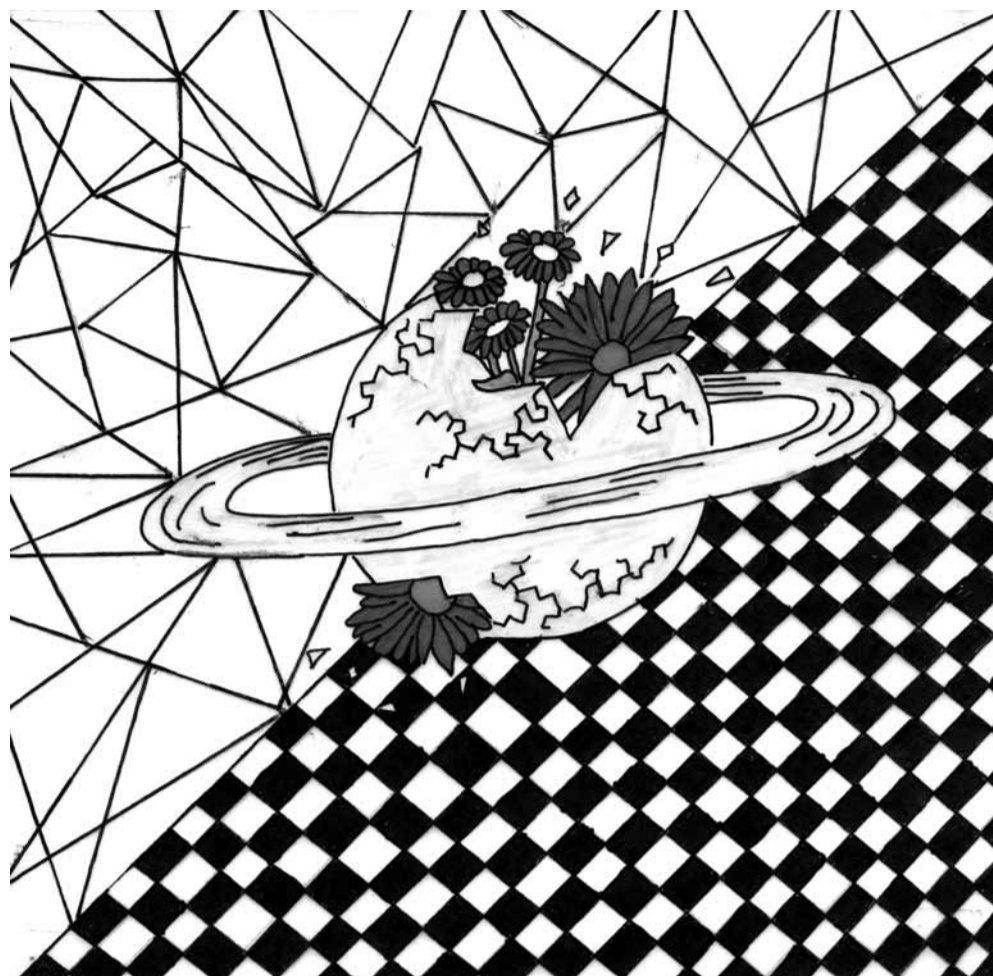
σκέτσο: Λήδα Αριστοδήμου B32

ΑΟΖ. Casus belli;

Το αρκτικόλεξο ΑΟΖ, όπως και άλλα αρκτικόλεξα πχ NOTAM, NAVTEX, κυριαρχεί στο πολιτικό γίγνεσθαι της χώρας και κατά συνέπεια στην πολιτική ειδησεογραφία. Επειδή ακούγεται συχνά, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι γνωρίζουμε όλοι τι σημαίνει. Άλλωστε, δυστυχώς στις μέρες μας η άποψη ότι «δεν ασχολούμαι με την πολιτική» είναι αρκετά κοινή μεταξύ των νέων και από πολλούς λέγεται και με περηφάνια (!). Αφήνοντας όμως την επίρριψη ευθυνών προς το παρόν στο περιθώριο, ας δούμε τι σημαίνει ΑΟΖ και γιατί έχει μια κύρια θέση στις ειδήσεις των οκτώ.

ΑΟΖ αποκαλείται η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, δηλαδή η θαλάσσια έκταση εντός της οποίας ένα κράτος έχει δικαίωμα έρευνας ή άλλης εκμετάλλευσης των θαλάσσιων πόρων, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής ενέργειας από το νερό και τον άνεμο (Διεθνή Συνθήκη του ΟΗΕ περί Δικαίου της Θάλασσας) και υπολογίζεται από τα όρια των εθνικών της υδάτων και εκτείνεται προς τα έξω, μέχρι τα 200 ναυτικά μίλια. Στην έκταση αυτή, λοιπόν, μπορεί η Κύπρος, για παράδειγμα, να προχωρήσει σε γεωτρήσεις για να εξορύξει φυσικό αέριο και να εκμεταλλευτεί τα αποθέματα υδρογονανθράκων. Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι η Τουρκία αρνείται να υπογράψει τη συνθήκη του 1982 για το Διεθνές Δίκαιο της θάλασσας, γιατί δίνει τη δυνατότητα επέκτασης των χωρικών υδάτων μιας χώρας στα 12 μίλια και την οριοθέτηση ΑΟΖ στα 200.

Σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο, κάθε χώρα μπορεί να ορίσει την ΑΟΖ της με τις γείτονες χώρες. Για παράδειγμα, η Κύπρος πρέπει να συμφωνήσει την ΑΟΖ της τόσο με την Ελλάδα, το Ισραήλ και την Αίγυπτο, όσο και με την Τουρκία, τον Λίβανο και τη Συρία και έχει κάνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση έχον-

Νεφέλη Χαράλαμους, Β34

τας υπογράψει με κάποιες από τις χώρες αυτές, παρά το ασταθές περιβάλλον της Μέσης Ανατολής.

Το βασικό πρόβλημα της Κύπρου στην οριοθέτηση της ΑΟΖ είναι ότι η Τουρκία, διεκδικεί μέρος της ΑΟΖ προφασιζόμενη πως υπερασπίζεται τα δικαιώματα της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Παρόμοιο πρόβλημα αντιμε-

τωπίζει και η Ελλάδα, η οποία δεν έχει ορίσει μέχρι τώρα την ΑΟΖ της, γιατί η Τουρκία επισημαίνει πως κάτι τέτοιο θα είναι casus belli.

Πώς πρακτικά αυτό επηρεάζει την Κύπρο; Η Κύπρος τα τελευταία χρόνια κάνει φιλότιμες προσπάθειες να επενδύσει στον ενεργειακό τομέα και θέτοντας τον ενεργειακό προγραμματισμό ως προτεραιότητα έχει υπογράψει

συμφωνίες για εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων και περαιτέρω έρευνα στην ΑΟΖ της με ενεργειακούς κολοσσούς, όπως η κατρινή QPI, η γαλλική Total, η αμερικανική Exxon Mobil και η ιταλική ENI. Ωστόσο, η Τουρκία δεν φαίνεται να εγκαταλείπει την τακτική των τουρκικών προκλήσεων. Αντιθέτως επιδιώκει να παρεμποδίσει τον ενεργειακό προγραμματισμό της Κύπρου με κάθε τρόπο, με τα τουρκικά πολεμικά πλοία να τρομοκρατούν τους εργαζομένους στην περιοχή και να οδηγούν μέχρι και σε αποχώρηση, όπως χαρακτηριστικά έγινε με το γεωτρήσιμο της ιταλικής ENI.

Είναι σημαντικό λοιπόν να μπορούμε να αντιλαμβανόμαστε κάποιους όρους που ακούμε στην πολιτική ειδησεογραφία, για να μπορούμε να κατανοούμε και τις πολιτικές ειδήσεις. Οι ειδήσεις αυτές για κάθε χώρα και ειδικά για το νησί μας που βρίσκεται υπό κατοχή και υπό το βάρος των τουρκικών προκλήσεων είναι εξαιρετικής σημασίας. Οι εξελίξεις αφορούν όλους μας, καθώς μας επηρεάζουν άλλοτε άμεσα και άλλοτε έμμεσα.

Σ' αυτούς που θεωρούν ότι εμείς οι νέοι ενδιαφερόμαστε μόνο για επιφανειακά θέματα, όπως το πού θα πάμε εκδρομή, απαντάμε πως είμαστε παρόντες και στα μεγάλα, στα σημαντικά για το μέλλον αυτού του τόπου και με το μυαλό γεμάτο αγνό πατριωτισμό, ανεκτικότητα, διαπολιτισμικά ιδανικά και ορθολογισμό μπορούμε να παίρνουμε θέση στις εξελίξεις και να συμμετέχουμε στη διαμόρφωσή τους ενθουμούμενοι πάντα τον Θουκυδίδη, που χαρακτηρίζει ως «άχρηστο» τον πολίτη που δεν ενδιαφέρεται για τα κοινά.

Στέφανος Αλεξάνδρου Β31

Γεωτρύπανα ή γεω-τύμπανα πολέμου;

Είναι ένα ερώτημα που βασανίζει τον κυπριακό λαό τους τελευταίους μήνες, καθώς η Τουρκία φαίνεται να έχει αντίθετη άποψη για την εξόρυξη των υδρογονανθράκων στο οικόπεδο 3. Προκειμένου να εμποδίσει την εξόρυξη του φυσικού αερίου η Τουρκία εξέδωσε NAVTEX, δεσμεύοντας τη θαλάσσια περιοχή από τον Ακάμα και τις νότιες ακτές της Κύπρου μέχρι και το Ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα για τη διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων.

Θεωρώ ότι η Τουρκία έψαχνε ακόμα μία αφορμή για να κάνει επίδειξη ισχύος και να μας υπενθυμίσει ότι αυτή έχει το πάνω χέρι σε ό,τι αφορά την Κύπρο. Και που έχουν σταματήσει τις συνομιλίες δεν είναι τους Τούρκους που επηρεάζει, οπότε δεν θεωρώ ότι τους απασχολεί ιδιαίτερα. Μάλλον τους βολεύει, γιατί έτσι θα συνεχίσουν να έχουν δικαιώματα πάνω στην Κύπρο. Και εμείς, ο μικρός και ασήμαντος λαός, πιστεύουμε ότι με τη διακοπή των συνομιλιών και με το να απευθυνθούμε στα Ηνωμένα Έθνη θα σταματήσουμε την Τουρκία από τα σχέδια της. Δεν έχουμε μάθει να ξεχωρίζουμε τις καταστάσεις και

“ Δεν έχουμε μάθει να ξεχωρίζουμε τις καταστάσεις και να τις αξιολογούμε για να ενεργούμε έξυπνα. Κάνουμε σπασμωδικές κινήσεις, με αποτέλεσμα να δίνουμε την ευκαιρία στους Τούρκους να ελέγχουν το παιχνίδι ”

Αννη Γεωργίου Β32

να τις αξιολογούμε για να ενεργούμε έξυπνα. Κάνουμε σπασμωδικές κινήσεις, με αποτέλεσμα να δίνουμε την ευκαιρία στους Τούρκους να ελέγχουν το παιχνίδι. Τώρα ξεκίνησαν και οι Τουρκοκύπριοι να απειλούν και να προκαλούν. Αν δεν μπορέσουμε να κινηθούμε έξυπνα και να πάρουμε ξανά τον έλεγχο στα χέρια μας, ίσως να έχουμε επανάληψη των γεγονότων του '74, γιατί στην τελική αυτός είναι και ο στόχος των Τούρκων: η ανακατάληψη της Κύπρου. Έτσι, θεωρώ ότι, αν δεν ξυπνήσουμε από τον βαθύ λήθαργο που μας διακατέχει ως λαός, τα λάθη του παρελθόντος θα επαναληφθούν με ολέθριες συνέπειες για όλους τους κατοίκους της Κύπρου. Αν θέλουμε πραγματικά να σώσουμε αυτόν τον θαλασσοδαρμένο τόπο και να τον δούμε κάποια στιγμή να προοδεύει, πρέπει όλοι να βάλουμε το λιθαράκι μας. Ίσως εμείς οι νέοι να είμαστε η λύση που αναζητούσε τόσα χρόνια η δύσμοιρη πατρίδα μας.

Οι πειρατές ξανάρχονται!

Ζούμε σε μια εποχή κατά την οποία έγιναν άλματα προόδου σχεδόν σε όλους τους τομείς. Στον πολιτισμό, τις επιστήμες, τα γράμματα, τις τέχνες, την τεχνολογία. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και των κυριαρχικών δικαιωμάτων όλων των κρατών, αποτελούν – θεωρητικά τουλάχιστον – τις θεμελιώδεις αρχές τόσο του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών όσο και της Ευρωπαϊκής Χάρτας (Συντάγματος).

Η Κύπρος είναι κράτος-μέλος και των δύο αυτών Οργανισμών. Το τελευταίο διάστημα τουρκικά πολεμικά πλοία παρεμπόδισαν επανειλημμένα το γεωτρύπανο Ιταλικής Εταιρείας (ENI) να συνεχίσει το ερευνητικό του πρόγραμμα σε τεμάχιο της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την οποία η Εταιρεία έχει συνάψει σχετική συμφωνία για υδρογονάνθρακες.

Η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει καταγγείλει στα

Ηνωμένα Έθνη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση την Τουρκία για τις παράνομες ενέργειες της, που παραβιάζουν τα κυριαρχικά της δικαιώματα.

Ποια ήταν η αντίδραση της ηγεσίας και των δύο αυτών Οργανισμών; Κατά την άποψή μου πολύ χλιαρή και ποντιοπιλατική. Πιστεύω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα, όφειλε να είναι πιο αυστηρή σ' ότι αφορά την παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών-μελών της. Μέσα στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνεται, αναμφίβολα, και η ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Θεωρώ αδιανόητο να ανέχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση μια πειρατική συμπεριφορά, μέσα στα σύνορά της, από ένα ξένο κράτος, που της κτυπά την πόρτα, για να γίνει μέλος αυτής της οικογένειας. Πριν μερικά χρόνια η Ουκρανία ζήτησε την προστασία και τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη διένεξή της με τη Ρωσία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, υπερασπιζόμενη την Ουκρα-

Μαραθοβουινιώτης Έκτορας Β32

νία, επέβαλε αυστηρότερες οικονομικές κυρώσεις στη Ρωσία. Η Ουκρανία, όπως είναι γνωστό, δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σήμερα η Κύπρος, μια χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Οικογένειας, υφίσταται μια κατάφωρη παραβίαση της ΑΟΖ της από την Τουρκία. Πέραν της κατοχής του 37% του εδάφους της από τουρκικά στρατεύματα για 44 ολόκληρα χρόνια! Ποια μέτρα πήρε και τι κυρώσεις επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση σ' αυτόν τον εισβολέα, σ' αυτόν τον πειρατή, για να προστατεύσει ένα κράτος-μέλος της; Γιατί εφαρμόζει δύο μέτρα και δύο σταθμά; Στον βωμό ποιων συμφερόντων εγκαταλείπονται οι αρχές και οι αξίες πάνω στις οποίες εδραιώθηκε το Ευρωπαϊκό Οικοδόμημα;

Ας αναλογιστούν οι Ευρωπαίοι ηγέτες τις ευθύνες τους για το μέλλον της Ενωμένης Ευρώπης, που με πολλές θυσίες των πολιτών της οικοδομήθηκε, για να μην ακολουθήσουν και άλλες χώρες το δρόμο της εξόδου που άνοιξε πρόσφατα η Αγγλία...

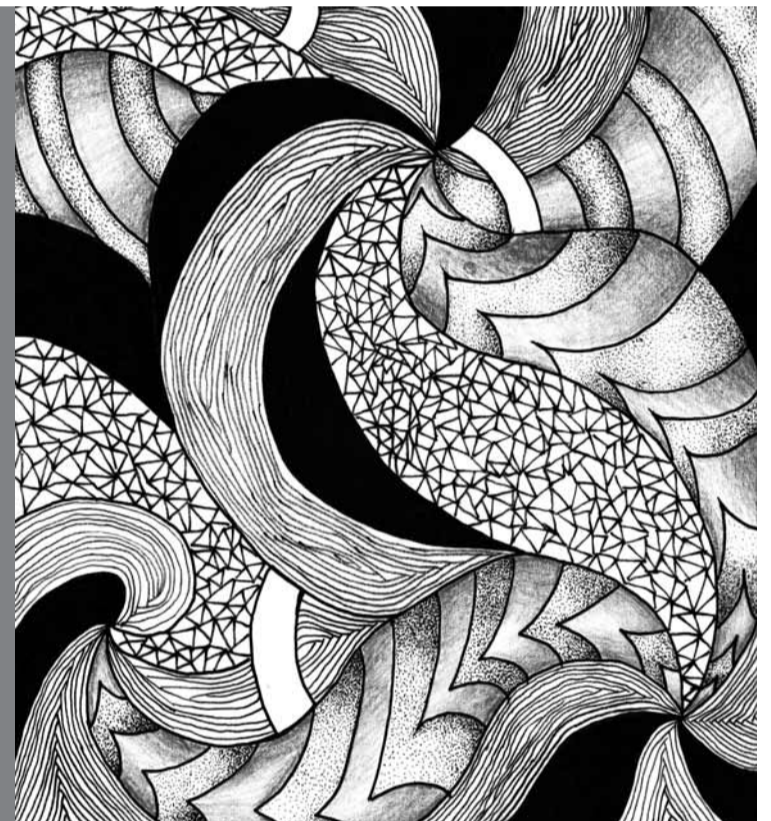
Στυλιανός Τηλαύης Β11

Το παγκόσμιο συλλογικό ασυνείδητο σε βαθιά κρίση;

Αν και όλοι συμφωνούν ότι ο εμφύλιος σπαραγμός στη Συρία είναι η μεγαλύτερη ανθρωπιστική κρίση από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο (εκατοντάδες χιλιάδες νεκροί, άμαχοι και εκατομμύρια εκτοπισμένοι πρόσφυγες στην Ευρώπη) κανένα δυνατό κράτος δεν κινητοποιείται δυναμικά, ώστε να τερματίσει αυτήν τη φρίκη. Από τον Φεβρουάριο του 2011 μέχρι και σήμερα, λίγες ημέρες μετά την χερσαία εισβολή της Τουρκίας στα συριακά εδάφη, η εμφύλια διαμάχη περιπλέκεται ακόμη περισσότερο. Πρόσωπα παιδιών και ενθλιγών γεμάτα αίμα και σκόνη περιμένουν μάταια τη λύτρωση. Προσπαθώντας να ξεφύγουν από τη μοίρα τους βλέπουν ανήμποροι τα αγαπημένα τους πρόσωπα να πεθαίνουν μπροστά στα μάτια τους.

Το ερώτημα διττό: γιατί γίνονται όλα αυτά και γιατί η ανθρωπότητα το ανέχεται. Η απάντηση μάλλον εύκολη στο πρώτο ερώτημα, καθώς ως γνωστό τα κυριότερα αίτια των πολέμων είναι τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα. Το δεύτερο όμως ερώτημα είναι δυσκολότερο να απαντηθεί και ντροπιάζει τον καθένα από μας ξεχωριστά. Το παγκόσμιο συλλογικό ασυνείδητο προφανώς βρίσκεται σε μια σκοτεινή και αλλοπρόσαλλη στιγμή, μια ξέφρενη καθοδική πορεία στην κόλαση. Αν δεν σταματήσει τώρα αυτή η παγκόσμια τρέλα, δεν θα είναι μόνο ο λαός της Συρίας που θα έχει νιώσει στα κατάβηθα του «είναι» του την απόγνωση αλλά πολλοί λαοί θα ακολουθήσουν.

Ιωάννα Κωνσταντίνου Β31

Αντρέας Γιανναράς Β33

Συναισθήματα κατά την επίσκεψή μου στο σπίτι μου

Εδώ είμαστε λοιπόν. Μόλις περάσαμε το οδόφραγμα. Έδωσα την ταυτότητά μου, πέρασα από τον έλεγχο, πάω στο σπίτι μου. Στην άλλη πλευρά όλα φαίνονται ήσυχα, καμία διαφορά από τη «δική μας». Ο καθένας κάνει τη δουλειά του, ο καθένας ασχολείται με τις καθημερινές του υποχρεώσεις. Οι Τουρκοκύπριοι βλέπουν συχνά τουριστικά λεωφορεία. Τουριστικά λεωφορεία γεμάτα με τους διωγμένους Κύπριους, που τόσο επιμένουν στην ιδέα πώς αυτά που βλέπουν τους ανήκουν. Η μαγευτική θάλασσα της Αμμοχώστου. Προς στιγμήν αφαιρούμαι. Θα με συνεπήρε, φαίνεται, η τόσο ομορφιά.

Αριστερά, καταπράσινα βουνά. Δεξιά, θάλασσα κρυστάλλινη και καταγάλανη. Δεν ξεχωρίζεις πότε σμίγει με τον ουρανό. Σχεδόν ξέχασα που είμαι, νιώθω για λίγο ότι ήρθα μια απλή εκδρομή. Γρήγορα όμως συνειδητο-

ποιώ ότι κάθε άλλο παρά σε εκδρομή βρίσκομαι. Είναι μια δυνατή και τρανταχτή υπενθύμιση του ότι η μισή μας πατρίδα βρίσκεται τόσο κοντά, που μπορείς σε μερικά λεπτά να βρεθείς στην αγκαλιά της. Στην πραγματικότητα όμως, απέχει 44 χρόνια σχεδόν από μας και είναι στα χέρια άλλων.

Ας μην ξεχνάμε λοιπόν τι μας ανήκει. Ας μην σταματήσουμε ποτέ να πολεμάμε για όσα δικαιούμαστε. Ας μην παρατήσουμε τον αγώνα για την κατάκτηση της ελευθερίας –γιατί όποιος πιστεύει πως είμαστε ελεύθεροι, πλανάται πλανηνη οικτράν και γιατί μόνο έτσι θα λέμε με το χέρι στην καρδιά το «χαίρε, ω χαίρε Λευτεριά!»

Μόνικα Ιακώβου Β11

Θέλουμε πίσω

Θέλουμε πίσω την Καρπασία, τζαι τη μισή μας τη Λευκωσία. Να ξαναπάμε στην Ακανθού οι Τούρτζοι πρέπει να καθούν.

Θέλουμε πίσω τη Τζερούνεια να γίνει ένα με τη Δερούνεια. Δώστε μας πίσω τα χωράφκια των εκκλησιών μας τα κομμάθκια.

Ζητούμε πίσω τζαι το Βαρώσι. Πέρασαν πλέον χρόνια καμψόσοι. Να επιστρέψουμε στα χωράκια μας να ννάσει κάποτε η καρδιά μας.

Ποθούν οι πρόσφυγες πίσω να πάσιν, πορτοκάλια που τη Μόρφου τους να φάσιν. Τζαι να' ταν όνειρο όσα γινήκαν θέλουμε πίσω όσα χαθήκαν.

Στέλιος Φιλίππου Β11

Το κελί

Αντικρίζοντας την όψη σου στον καθρέφτη, την αλήθεια στην ψυχή σου αναζητάς, καθώς ανακαλύπτεις νέες πτυχές του εαυτού σου. Στη φυσιογνωμία σου χάνεσαι και σε σύγχυση βυθίζεσαι, αναρωτώμενη ποια πραγματικά είσαι. Τι παράξενο να μην αναγνωρίζεις τον ίδιο σου τον εαυτό, όμως σαν ξένη αισθάνεσαι μέσα στο κορμί σου και δεν κατανοείς ούτε την ψυχή σου.

Η ταλαιπωρημένη σου ψυχή με τα βίαια κύματα του ωκεανού παλεύει και το τραυματισμένο σου κορμί ικετεύει για μια ακόμη αναπνοή, αφού στην επιφάνεια νιώθεις ασφαλής, μα το οξυγόνο που εισέρχεται στους πνευμόνες σου σε πνίγει. Το μυαλό σου ασφυκτιεί από τις σκέψεις, χάνεις τη μάχη με τα κύματα.

Έχεις σκλαβωθεί σε ένα ναυάγιο από αισθήματα. Διψάς για μια ελπίδα και η ψυχή σου ουρλιάζει για ελευθερία, μα είσαι περιτριγυρισμένη από όνειρα φτιαγμένα από ερείπια. Αιχμαλωτίζεσαι από σκέψεις καθώς ποθείς

από την πραγματικότητα να ελευθερωθείς, μα η πραγματικότητα στην οποία ζεις είναι μια οπτασία, αφού στο μυαλό σου είσαι εγκλωβισμένη. Το μυαλό σου είναι μακριά από κάθε άνθρωπο και οι σκέψεις σου πιστεύεις ότι είναι η άμυνά σου. Όμως μέσα σου το κενό κυριαρχεί. Πώς μπορείς σε κόσμο με τόση ζωή να αισθάνεσαι μόνη;

Κάθε ηλιοβασίλεμα αποτελεί μια πρόκληση αποδεκτή. Από τον πάτο κάθε μέρα ξεφεύγεις και τα κύματα από σκέψεις νικάς προσπαθώντας να φτάσεις στη στεριά των ονείρων, ν' αναπαυθείς. Η μάχη δίνεται καθημερινά. Τον εαυτό σου δεν ανακαλύπτεις ποτέ τελειωτικά, εξελίσσεσαι παντοτινά.

Μέχρι να σταματήσεις να αναπνέεις, να θυμάσαι τον εαυτό σου να σέβεσαι, γιατί το φως από την αντάμωση με ανθρώπους στο σκοτάδι δεν θα το βρεις.

Φοίβια Χαλαλάμπους B33

Τα τρία -όχι και τόσο αθώα- γουρουνάκια

Γεια σας φίλοι μου,

Είμαι ο γλυκός λύκος και αυτή εδώ είναι η ιστορία μου. Από μικρός ζούσα στο δάσος και αυτό ήταν το σπίτι μου. Όλα τα ζώα με αγαπούσαν. Καθημερινά ασχολούμουν με τη φροντίδα του δάσους: πότιζα τα λουλούδια, κλάδευα τα δέντρα και φύτευα λαχανικά σε κήπους. Είχα βραβευθεί ως ο καλύτερος οικολόγος του δάσους για δύο συνεχόμενες χρονιές.

Σήμερα βρίσκομαι σ' ένα νοσοκομείο, γεμάτος εγκαύματα από πάνω μέχρι κάτω.

Όλα ξεκίνησαν μια μέρα όταν τρία γουρουνάκια-από τη Νέα Υόρκη άκουσα ότι ήρθαν- μετακόμισαν στο δάσος μας. Μόλις έφτασαν, έβαλαν τη μουσική στη διαπασών και ξεκίνησαν να κτίζουν το αχυρένιο σπίτι τους. Επειδή ήμουν πολύ κρυολογημένος, δεν πήγα δουλειά και έβλεπα στο youtube τα «Top 10 λαχανικά της χρονιάς». Ξαφνικά χτύπησε δυνατά η πόρτα. Ήταν ο γείτονας μου, ο Λάκνς ο Αλογάκνς. Φώναζε πως του έκλεπαν τα άχυρα και δεν είχε τίποτα να φάει. Πήγα και χτύπησα με ευγένεια την πόρτα τους. Καθώς ήμουν άρρωστος, φταρνίστηκα τρεις φορές δυνατά και η αχυρένια πόρτα έπαθε κάτι μικροζημιές. Προσφέρθηκα φυσικά να τους την αντικαταστήσω, αλλά τα τρία γουρουνάκια είπαν ότι καταστράφηκε ολοσχερώς, για να διεκδικήσουν τα λεφτά της ασφάλειας.

Την επόμενη μέρα καθώς έβλεπα στην τηλεόραση τα «Top 10 φρούτα της χρονιάς», ξαναχτύπησε η πόρτα μου. Αυτή τη φορά ήταν ο Μάκνς ο Καστοράκνς. Παραπονιόταν πως οι τρεις φίλοι έκλεβαν τα ξύλα του. Την ίδια νύ-

χτα μέσα στις βροχές και στους ανέμους πέρασα από το σπίτι των τριών γουρουνιών, γιατί ήθελα να σιγουρευτώ ότι ο Μάκνς έλεγε την αλήθεια. Δεν μου αρέσει να πιστεύω σε κουτσομπολιά, βλέπετε. Πραγματικά, το νέο τους σπίτι ήταν χτισμένο από ξύλα, τα ξύλα του Μάκνς!

Την επόμενη μέρα ξύπνησα από τις φωνές των τριών γουρουνιών. Με κατηγορούσαν ότι τους κατέστρεψα το σπίτι. Εγώ δεν είχα κάνει τίποτα. Ο άνεμος της προηγούμενης νύχτας είχε καταστρέψει πολλά κακοχτισμένα υποστατικά όπως το σπίτι τους. Η φήμη μου σε όλο το δάσος όμως είχε πια καταστραφεί από τις συκοφαντίες των τριών μαφιόζων.

Παρ' όλα αυτά πήγα να συμφιλιωθώ μαζί τους. Βλέπετε πιστεύω στη θετική ενέργεια, για την οποία έχω διδαχθεί σε άπειρα σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης. Είδα λοιπόν μια υπερσύγχρονη κατοικία με κρυφούς φωτισμούς μέσα στους θάμνους, αυτόματο σύστημα ποτίσματος και διπλά γυαλιά τελευταίας τεχνολογίας χωρίς σκελετούς. Πού βρήκαν όλα αυτά τα χρήματα;

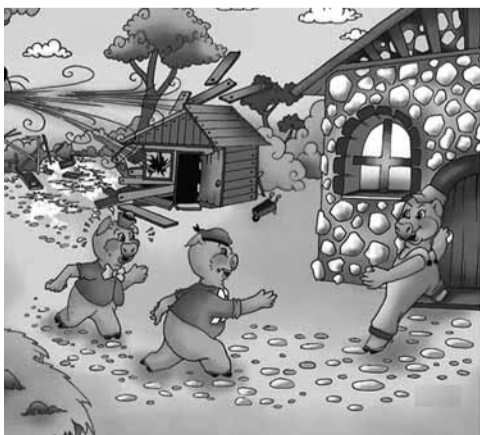
Όταν είδαν από το πανάκριβο κλειστό σύστημα παρακολούθησης ότι κτυπούσα την πόρτα, ασφάλισαν αυτόματα τα παράθυρα και δυνάμωσαν στη διαπασών το υπερμοντέρνο, ηχητικό τους σύστημα. Ήταν ώρα κοινής ψυχίας κατά την οποία τα ζώα του δάσους εφαρμόζουμε ανατολικές τεχνικές χαλάρωσης καθώς και mindfulness. Ήθελα να καλέσω και τα τρία γουρουνάκια στο session μας, γιατί είχαν μεγάλη ένταση. Έτσι σκαρφάλωσα στη στέγη τους. Τα υπόλοιπα είναι γνωστά. Βρέθηκα τσουρουφλισμένος στο νοσοκομείο.

Με τη βοήθεια του νευρογλωσσικού προγραμματισμού που μου διδάσκει ο lifestyle coach μου (τον οποίο ακριβοπληρώνω) είμαι σίγουρος ότι σύντομα θα συγχωρέσω τα τρία γουρουνάκια και θα νιώσω ξανά ήρεμος και χαρούμενος.

Με εκτίμηση,

Ο ΚΑΛΟΣ ΛΥΚΟΣ

Ναταλία Νικολάου B51
Νεφέλη Χρυσοστόμου B21

Το ταξίδι της Senuas

Η Senua ήταν μια γενναία πολεμίστρια. Όταν ένα μεγάλο μέρος της φυλής της πέθανε από κάποιο λοιμό, την κατηγορήσαν ότι ήταν δική της φταίξιμο, διότι μέσα της κυριαρχούσε το σκοτάδι (παρόμοια θεματική με την τραγωδία Οιδίπους Τύραννος). Έτσι ξεκινά το ταξίδι της για την κόλαση (Hel στην μυθολογία των Βίκινγκς), για να επαναφέρει την ψυχή του άντρα της, Dillion (σύμφωνα με τη θεωρία του Γιουγκ πρόκειται για τον animus της).

Η έμπνευση για το πιο πάνω ποίημα πήγασε μέσα από το βιντεοπαιχνίδι Hellblade: Senua's Sacrifice. Αυτό το ποίημα είναι γραμμένο για κάθε Senua που πολεμά τον δικό της εσωτερικό αγώνα κατά του σκοτούς. Αυτή η ψυχική διαδικασία είναι δύσκολη και οι άνθρωποι που βρίσκονται σε αυτή συχνά ψάχνουν για κάτι που να τους παρέχει χαρά, καθώς αντιμετωπίζουν καταστάσεις, όπως αυτές της κατάθλιψης, της απομόνωσης ή της μοναξιάς. Αυτή η ωδή αφιερώνεται σε όσους έπεσαν σ' έναν κόσμο σκοτεινό ψάχνοντας να βρουν το φως και σε όσους ακόμη μάχονται, εξυψώνοντας περισσότερο το παγκόσμιο συλλογικό ασυνείδητο.

Ψάχνοντας
Senua, oh senua...
What have you done?
They say that you are cursed
That you hold darkness inside you
Senua oh senua...
The plaque was never your fault
But you got stranded in a world
That you don't belong
Darkness was always inside you
They made it clear
That it was your fault
This is for every Senua out there
Every Warrior that stands or even
Falls
Because you know
For every fighter that wants to rise
Has to first
Take a brave leap of faith
In an unforgiving world
Of death and has to face
The worst enemy of them all
Their own selves
Darkness was never there to hurt you
But to help you see clearly
Without darkness
What is the meaning of light?
And without a little hope inside it
Do we even exist?
This is for every Senua
Trying to reach the light

In seek of answers
You traverse to a world
Abandoned and dark
Feeling like everything around you is
Dead
Meaningless
In search of answers
No great warriors could ever be made
Without a sacrifice
Without the necessary will
To burn everything down to ashes
Just to rise even delighted
Wiser and powerful
So don't give up
Dragons do exist
And fairy tales were never fake
They are all deep inside us
A beacon of light
To help this stranded soul out
In our lives we can choose to be both
A warrior and a saviour
One will fight and search for deeper meanings
And the other will be there
For anyone who is searching or even in the
process of making the dark side conscious
At least as Jung said
Neither one can be whole
If one does not cast a shadow
How can he even be whole without
a darker side?

~Armageddon~

Η φωνή

Ποιανού είναι τούτη η μορφή που τώρα αντικρύζω,
ποιανού είναι αυτή η φωνή που δεν αναγνωρίζω;
Της μάνας μου το άγγιγμα είναι ξεπερασμένο.
Των φίλων μου το κάλεσμα είναι που περιμένω.
Νιώθω τον άντρα μέσα μου ολοένα να φουντώνει
μα η παιδική αφέλεια την πάλη γιγαντώνει.
Γιατί φοβάμαι τα φτερά ν' ανοίξω, να πετάξω;
Νιώθω κάτι να με κρατά, φοβάμαι να αλλάξω.

Έρωτας

Σ' είδα που 'ρτες στο γήπεδο τη μάππα ν' αναβλέψεις
τζ' αντί τη μάππα να βουρώ, ένεφκα σου να ππέσεις.

Αλλά εσύ, καρτούλα μου, εθώρες που την άλλη
τζαι σαν εγώ έβαλλα γκολ, δεν έπαιρνες χαπάρι.

Αντρέπουμε να σου μιλώ, γιατί με πιάνει η φρίκη
τζαι μόνο μες το facebook σου ζήτησα χατίρι.

Αν δεν μου κάμεις το αξέπ, εγιώνι εν θα πνάσω
μόνον αν έρτει μήνυμα, θα κάτσω να διαβάσω.

Τζ' έτσι τζαμέ που έκλαια, επήρε με ο ύπνος
μα ξάφνου μες τα σκοτεινά, ακούστη μέγα ήχος.

Ξυπνάτε, φίλοι χωρκανοί, το πάρτυ ξεκινάει
η όμορφη κορούα μου, μου έκανε τζαι like!

Βασίλης Μακρής A22

Αξίζει να είσαι αθλητής

Αθλητισμός δεν είναι μια απλή σωματική δραστηριότητα που αφορά αποκλειστικά στην άσκηση του σώματος, αλλά μια σύνθετη δράση που ικανοποιεί και προάγει καθολικά το άτομο. Όχι μόνο γυμναστήρια, ουσίες, πρωτεΐνη και «ανάγκη να έχεις κοιλιακούς». Αλλά επίσης πόνος, στόχοι, επιμονή και «ανάγκη να φτάσεις ψηλά».

Όταν είσαι αθλητής, μεγαλώνεις διαφορετικά από τα άλλα παιδιά. Νιώθεις από νωρίς τι γεύση έχει το να μην έχεις ό,τι θέλεις, αλλά να κερδίζεις με προσπάθεια. Πολλή προσπάθεια! Αφιερώνεις αμέτρητες ώρες προσπάθειας να κατακτήσεις τους στόχους σου. Τους οποίους έχεις ήδη θέσει εξ' αρχής πολύ

ψηλά. Τόσο ψηλά, που φαίνονται εξωπραγματικοί στα μάτια των άλλων, αλλά εφικτοί σε σένα. Εξάλλου δεν το κάνεις γι' αυτούς, αλλά για σένα. Εσύ ξέρεις πόσο αγαπάς το άθλημα σου. Πόση ζωή σου δίνει. Αν σε ρωτήσει κάποιος γιατί λατρεύεις κάτι που καταπονεί το σώμα σου, φθείρει το δέρμα σου και σου στερεί τόσα φαγητά, η απάντηση βρίσκεται στα μάτια σου και στο χαμόγελο σου. Κάθε φορά που ανεβαίνεις ένα ακόμα σκαλί, έρχεσαι πιο κοντά στην επιτυχία. Ήξερες ότι δεν θα ήταν εύκολο αλλά δεν φανταζόσουν εκ των προτέρων τις θυσίες που έπρεπε να κάνεις. Πίσω από κάθε αθλητή υπάρχει μια χαμένη νεότητα. Χαμένες οικογενειακές στιγμές,

χαμένες σχολικές εκδρομές, χαμένες βόλτες, χαμένα ξενύχτια, ανύπαρκτες διακοπές.

Όταν είσαι αθλητής, μεγαλώνεις με άλλη παιδεία. Ωριμάζεις πιο γρήγορα από τα άλλα παιδιά. Δεν παρασύρεσαι από προσωρινές, ανούσιες «χαρές», όταν φτάνεις τα δεκάξι. Ξέρεις ποιες είναι οι πραγματικές χαρές της ζωής. Έχεις βιώσει σωματικό πόνο και κάθε φορά ακούς τα κλασικά λόγια του προπονητή σου «είναι καλό να πονάς, σημαίνει ότι νιώθεις». Ξέρεις ότι ο πόνος που θα αποκτήσεις, αν παρατήσεις το όνειρό σου, θα είναι μεγαλύτερος από κάθε τραυματισμό σου. Παράλληλα έχεις αφομοιώσει ότι χρειάζεται κόπος και μόχθος, για να κερδίσεις κάτι. Ένα μάθημα

που μ' αυτό πορεύεσαι σε όλη τη μετέπειτα ζωή σου. Μάθημα ζωής ο αθλητισμός λοιπόν. Μέσα από τον αθλητισμό κτίζεις σιγά σιγά ένα προστατευτικό τείχος γύρω σου. Έχεις αποκτήσει την ικανότητα να προστατεύεσαι, να ξεχωρίζεις το καλό απ' το κακό, τα πράγματα για τα οποία αξίζει να πληγωθείς από αυτά που δεν έχουν καμία ουσία. Έχεις τη δύναμη να φεύγεις, όταν κάτι δεν σου κάνει καλό. Έχεις την κριτική ικανότητα να ασχολείσαι με επωφελείς δραστηριότητες, αντί να ξοδεύεσαι σε καταστάσεις που σε φθείρουν τόσο σωματικά όσο και ψυχικά.

Αξίζει σίγουρα να είσαι αθλητής.

Κατερίνα Παή B31

Τα 7 μυστικά της ευτυχίας

Η ευτυχία αναμφισβήτητη αποτελεί το σημαντικότερο ζητούμενο κάθε ανθρώπου. Δεν είναι θέμα τύχης ή συμπτώσεων, αλλά στόχος ζωής και βασίζεται κυρίως στον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του κάθε ατόμου. Η απάντηση, λοιπόν, στο βασικότερο ερώτημα των ανθρώπων «τι θα με κάνει ευτυχισμένο» έχει δοθεί μετά από πολλές έρευνες. Για να είστε ευτυχισμένοι καλό είναι να εξασκείτε συστηματικά τις εξής συμπεριφορές:

1. Να γελάτε

Είστε υπερβολικά σοβαροφάνεις; Κάντε χιούμορ και αυτοσαρκαστείτε (ελαφρώς). Έτσι οι δύσκολες στιγμές θα κυλάνε ευκολότερα.

2. Να είστε αισιόδοξοι

Βλέπετε το ποτήρι μισογεμάτο ή μισοάδειο; Αν είστε τόσο χαρούμενοι, ώστε δεν παρατηρείτε καν αυτές τις μικρολεπτομέρειες, τότε κάνετε ό,τι πιο σωστό! Όλα γίνονται για κάποιο λόγο και οι αρνητικές εμπειρίες οδηγούν στην ωρίμανση.

3. Να νιώθετε (και να εκφράζετε συχνά) ευγνωμοσύνη

Μόνο όταν χάσουμε κάτι, αντιλαμβανόμαστε την αξία του. Αλήθεια, χρειάζεται να απωλέσουμε κάτι, για να το εκτιμήσουμε; Εξασκηθείτε να λέτε καθημερινά «δόξα σοι ο Θεός». Άλλοι άνθρωποι στον κόσμο θα έδιναν τα πάντα, για να είναι έστω και για μερικά λεπτά στη θέση σας.

4. Να συγχωράτε και να ξεχνάτε

Κρατάτε συνεχώς κακίες; Θυμάστε ό,τι αδικίες έχετε υποστεί από τον καιρό που γεννηθήκατε; Αυτό είναι το εισητήριο για την κόλαση. Συγχωρέστε λοιπόν τους άλλους και πάνω απ' όλα αποδεκτείτε τον εαυτό σας. Γιατί πάντα πρέπει να είστε τέλειοι; Αποδεσμευτείτε από την ανάγκη να έχετε την τέλεια εικόνα στα μάτια των άλλων. Αυτό δεν θα επιτευχθεί ποτέ!

5. Να ασχολείστε με μορφές υγιούς ψυχαγωγίας

Πόσο καιρό έχετε να κάνετε κάτι που σας ικανοποιεί ψυχικά; Μήπως σπαταλάτε τον πολύτιμο χρόνο σας σε ανούσιες υποχρεώσεις; Η γλύκα της ζωής είναι η ουσία της. Αρχίστε να την απολαμβάνετε.

6. Να έχετε αυτοπεποίθηση

Πιο εύκολο να το λέμε παρά να το νιώθουμε. Καθένας είναι ξεχωριστό άτομο και δεν χρειάζεται να γίνετε κάποιος άλλος. Αποφασίστε ποιοι είστε, καθορίστε εφικτούς στόχους και ακούστε και λίγο τη διαίθησή σας. Αυτοί είναι οι παράγοντες που δημιουργούν το αίσθημα της αυτοπεποίθησης.

7. Να επιμένετε (αλλά και να ξέρετε πότε θα τα παρατήσετε)

Οι ευτυχισμένοι άνθρωποι σίγουρα δεν είναι πτοπαθείς. Φυσικά και δεν πρέπει να τα παρατάτε εύκολα, ασφαλώς οφείλετε να κυνηγάτε ο,τιδήποτε αξίζει για σας. Ενδιάμεσα, όμως, πιείτε μια πορτοκαλάδα με τα πόδια ψηλά. Χαλαρώστε ψυχικά. Ό,τι καλό είναι να συμβεί, αυτό έρχεται ξαφνικά και εύκολα. Οραματιστείτε λοιπόν χωρίς τσιγκουνιά, αλλά αφήστε και τη ζωή να κάνει τη δουλειά της. Πού ξέρετε; Μπορεί να σας ξαφνιάσει ευχάριστα!

Νάσια Γεωργιάδου B31

Νεφέλη Χαραλάμπους B34

Ευτυχία. Εφικτή ή άπιαστο όνειρο;

Τι άραγε είναι η ευτυχία;

Μια απάντηση θα ήταν η εξής: ευτυχία είναι η ψυχική ικανοποίηση του ανθρώπου, που πηγάζει από την εκπλήρωση των επιθυμιών και την επιτυχία των εκάστοτε στόχων του. Κατ' επέκταση, δεν υπάρχει μόνιμη ευτυχία αλλά στιγμές ευτυχίας! Στην εποχή που ζούμε η ευτυχία συνδέεται συνήθως με την πληθώρα υλικών αγαθών, πράγμα που αποτελεί ψευδαίσθηση. Για να είναι κάποιος ευτυχισμένος και να αποτελεί καλή παρέα για τους γύρω του, θα πρέπει πρώτα να

αγαπήσει τον εαυτό του. Να μπορεί να αποδεχτεί τόσο τα θετικά όσο και τα αρνητικά στοιχεία του, καθώς αυτά είναι που τον διαφοροποιούν και τον καθιστούν μοναδικό στο σύμπαν!

Το ευτυχισμένο άτομο έχει συνειδητοποιήσει ότι η ζωή δεν αποτελείται μόνο από χαρές και γέλια. Πολλές φορές θα βιώσει αρνητικά συναισθήματα. Θα πέσει, θα αποτύχει, θα πονέσει και θα πληγωθεί. Το ευτυχισμένο άτομο δεν μένει προσκολλημένο στο παρελθόν χάνοντας ουσιαστικές παροντικές

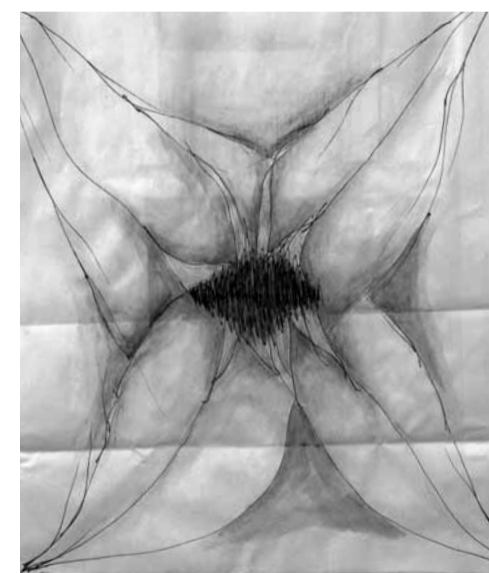
στιγμές. Κάνει μικρές και απλές αλλαγές στην καθημερινότητά του, που βελτιώνουν την ποιότητα των συναισθημάτων του. Ακόμη και σε μια δύσκολη περίοδο φροντίζει μέσα μέσα να γελά και να ξεκουράζεται ψυχικά.

Η ευγνωμοσύνη είναι καθοριστικός παράγοντας στη δημιουργία ευτυχισμένης ζωής. Να είμαστε ευγνώμονες γι' αυτά που έχουμε! «Δεν είναι οι χαρούμενοι άνθρωποι αυτοί που είναι ευγνώμονες, είναι οι ευγνώμονες άνθρωποι αυτοί που είναι χαρούμενοι». Η ζωή είναι πολύ μικρή για μεμψιμοιρούμε μέρα νύχτα και να κλαίμε για ό,τι δεν έχουμε ακόμα.

Να συγχωρούμε! Πολλές φορές αυτό μας φαίνεται αδύνατο, είναι όμως απαραίτητο για την επανάκτηση της ψυχικής μας ηρεμίας.

Να δημιουργούμε υγιείς σχέσεις! Οι χαρούμενοι άνθρωποι δεν είναι εκείνοι με το ψηλότερο εισόδημα, αλλά εκείνοι που συναναστρέφονται με χαρούμενα άτομα, η επαφή με τα οποία τους κάνει ακόμη πιο ευτυχισμένους.

Να μη σταματήσουμε να ονειρευόμαστε! Οι δυσκολίες που θα συναντήσουμε έως την

Πάρις Λοϊζίδης A21

“ Το ευτυχισμένο άτομο έχει συνειδητοποιήσει ότι η ζωή δεν αποτελείται μόνο από χαρές και γέλια. Πολλές φορές θα βιώσει αρνητικά συναισθήματα: θα πέσει, θα αποτύχει, θα πονέσει και θα πληγωθεί. ”

πραγματοποίηση των ονείρων μας ίσως είναι αμέτρητες. Και τι έγινε με αυτό; Η ζωή θα ήταν πολύ βαρετή, αν πάντα αποκτούσαμε αμέσως ό,τι θέλαμε. Να έχουμε υπομονή και επιπιστοσύνη στον εαυτό μας και όλα θα πάνε μια χαρά.

Ιουλία Σολέα B31

8+2 οφέλη της αγκαλιάς!

- Είναι πηγή χαράς και ευτυχίας, καθώς ανεβάζει την ψυχική μας διάθεση.
- Αυξάνει το αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας, έτσι ώστε αναπτύσσεται ισχυρότερο συναισθηματικό δέσιμο.
- Σύμφωνα με έρευνες μεγαλώνει πιο «έξυπνα» παιδιά: με καλύτερη μνήμη και μειωμένα επίπεδα άγχους! Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι τα μωρά μόλις βρεθούν στην αγκαλιά της μάνας τους σταματούν να κλαίνε.
- Δυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα! Το φανταζόταν κανείς αυτό; Όσες περισσότερες αγκαλιές δέχεται κάποιος, τόσες λιγότερες πιθανότητες έχει να αρρωστήσει από ιώσεις.
- Βελτιώνει το Αλτσχάιμερ βοηθώντας στην κοινωνικοποίηση των ασθενών.
- Διώχνει τη μοναξιά.
- Απομακρύνει το άγχος μειώνοντας τα επίπεδα της κορτιζόλης, της ορμόνης του στρες.
- Η αίσθηση της αφής στο δέρμα ενεργοποιεί τα κύτταρα της πίεσης, που μειώνουν την αρτηριακή πίεση.
- Απελευθερώνει ενδορφίνες, τις ορμόνες που ανακουφίζουν τον πόνο.
- Κάνει καλό στην καρδιά! Έρευνα των ΗΠΑ έχει δείξει ότι άνθρωποι που δεν αγκαλιάζονται συχνά έχουν αυξημένο καρδιακό παλμό σε σχέση με αυτούς που αγκαλιάζονται καθημερινά.
- Οι αγκαλιές μάς μαθαίνουν πώς να δίνουμε και να παίρνουμε!
- Όπως είπε και η Virginia Satir: «Χρειάζομαστε 4 αγκαλιές τη μέρα για να επιβιώσουμε, 8 τη μέρα για να διατηρηθούμε και 12 τη μέρα για να μεγαλώσουμε!».

Έλενα Τζούνακα B31

Η Σταχτοπούτα αλλιώς

Αγαπημένοι μου φίλοι,

Υπάρχουν αναληθείς φήμες για εμένα, όπως για παράδειγμα το όνομα μου, η κακή μητριά της Σταχτοπούτας. Καιρός λοιπόν να μπουν τα πράγματα στη θέση τους. Η Σταχτοπούτα δεν είναι αυτή που νομίζετε: το ταπεινό χαμογλάκι, το γλυκό και καπμένο κορίτσι. Στην πραγματικότητα ήταν μια απειθάρχκη κοπέλα, η οποία λάτρευε τα graffiti. Ένωθε πως κανένας δεν την καταλάβαινε και γι' αυτό γέμιζε τους τοίχους και τα πατώματα με αναρχικά συνθήματα. Αυτό βέβαια δεν ήταν επιτρεπτό να γίνεται και ως συνέπεια καθάριζε το σπίτι συνεχώς. Καθημερινά φορούσε ασυνδύαστα ρούχα και μάλιστα μεταποίισε τα ανάλαφρα, κεντητά, σε χρώμα λαδί φορέματα του χορού σε ροκ, γεμάτα τρύπες κομμάτια. Αυτό θα ήταν καταστροφικό για την εικόνα μας ως fashion

Χαρά Αβρααμίδου B33

bloggers, έτσι, όταν ήρθε η μέρα του χορού, την αναγκάσαμε να τα διορθώσει με αποτέλεσμα να αργήσει λιγάκι να πάει. Μάλιστα,

όταν το ρολόι κτύπησε 12 τα μεσάνυχτα, αυτή έφυγε τρέχοντας, για να προλάβει το ραντεβού της με κάποιο μηχανόβιο. Στη βιασύνη της έχασε το πολύτιμο κρυστάλλινο γοβάκι... Δυστυχώς αυτά δεν ήταν καν δικά της, αλλά τα είχε «δανειστεί» από την αδελφή της, που τα είχε στο στούντιο της για ένα photoshoot του Bazaar. Η Glenda Bailey θύμωσε τόσο πολύ που την αντικατέστησε με την Chiara Ferragni.

Για να ανακαλύψει κάποιος την αλήθεια πρέπει να ακούσει και τις δυο πλευρές της ιστορίας. Αυτή ήταν λοιπόν η δική μου πλευρά...

Με εκτίμηση,
Η καλή μητριά

Μαρία Γρηγορίου B21
Ιωσηφίνα Ματθαίου B21

Πώς θα βελτιώσετε τον ύπνο σας: 8 απλές στρατηγικές

1. Επιλέξτε σοφά την ώρα που θα πέσετε για ύπνο

Αυτό θα εξαρτηθεί από την ώρα που θέλετε να ξυπνήσετε. Αν θέλετε να σηκωθείτε στις 7, τότε πέστε για ύπνο στις 11, ώστε να κοιμηθείτε οκτώ ώρες.

2. Μην τρώτε και μην πίνετε αλκοόλ ακριβώς πριν κοιμηθείτε

Το φαγητό συνδέεται με καούρες, που μπορεί να καταστρέψουν τον ύπνο σας. Δώστε χρόνο στον εαυτό σας να χωνέψει. Επίσης, το υπερβολικό αλκοόλ προκαλεί διαταραχές ύπνου.

3. Τακτοποιήστε το υπνοδωμάτιο σας

Ένα καθαρό και τακτοποιημένο δωμάτιο φέρνει σε ισορροπία μυαλό και σώμα και θα σας βοηθήσει να έχετε έναν πιο ήρεμο ύπνο.

4. Κλείστε το smartphone και το laptop σας τουλάχιστον μισή ώρα πριν πέσετε για ύπνο

Το φως του κινητού μιμείται το φως του ήλιου, με αποτέλεσμα ο εγκέφαλός σας να σταματάει να παράγει μια βασική ορμόνη που ρυθμίζει τον καρδιακό σας ρυθμό βοηθώντας έτσι στην απαραίτητη χαλάρωση που θα φέρει ύπνο.

5. Χαλαρώστε για 30 λεπτά πριν πέσετε για ύπνο

Διαβάστε ένα περιοδικό ή ένα βιβλίο, πλύνετε τα δόντια και το πρόσωπό σας.

6. Μην πιέξετε να κοιμηθείτε, αν δεν έχετε ύπνο

Σηκωθείτε από το κρεβάτι, πιείτε ένα τσάι, αλλά

μην ανοίξετε τον υπολογιστή ή την τηλεόραση. Όταν κουραστείτε, επιστρέψτε στο κρεβάτι.

7. Μην γυρνάτε πλευρό, όταν χτυπάει το πρωινό ξυπνητήρι

Αυτά τα δέκα λεπτά που ξανακοιμάστε είναι αρκετά για να δυσκολευτείτε ακόμη περισσότερο να ξυπνήσετε.

8. Καταγράψτε τις σκέψεις και τα συναισθήματα σας

Η τοποθέτηση τους στο χαρτί βοηθά το υποσυνείδητο σας να δουλέψει πάνω στην επίλυση των προβλημάτων ενώ κοιμάστε.

Αδαμάντιος Καλοψιδιώτης A31

Ανθούλα Ιορδάνου A22

Συμβουλές για καλύτερα αποτελέσματα στις εξετάσεις

1. Οργάνωσε τον χρόνο και τον χώρο σου

Αρχικά οριοθετείς τον χρόνο που θα αφιερώσεις για το κάθε μάθημα. Επίσης, είναι απαραίτητο να διαβάσεις σ' ένα περιβάλλον καθαρό, με τον κατάλληλο φωτισμό

2. Υπογράμμισε τα σημαντικότερα

Θα ήταν καλό να επικεντρωθείς στα πολύ σημαντικά στοιχεία της ύλης σου (π.χ. ημερομηνίες, ονόματα και το κυριότερο, λέξεις-κλειδιά).

3. Κράτα σημειώσεις

Με το να κρατάς σημειώσεις σου δίνεται η δυνατότητα να συμπυκνώσεις την ύλη σου, χρησιμοποιώντας πιο απλό λεξιλόγιο, χωρίς περιττολογίες.

4. Κουίζ – Ερωταπαντήσεις

Ένας καλός τρόπος επίσης για να αφομοιώσεις την ύλη, είναι να γράψεις τα σημαντικά κομμάτια της σε μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων.

5. Κάνε μικρές επαναλήψεις

Εάν θέλεις να «συντηρήσεις» τη γνώση σου, κάνε μικρές και γρήγορες, καθημερινές επαναλήψεις.

Αδαμάντιος Καλοψιδιώτης A31

Πόσο καλός καταναλωτής είσαι πραγματικά;

Η νομοθεσία για Αναγραφή της Τιμής και της Μοναδιαίας Τιμής δεν έχει καμία αξία εάν εσύ, ο καταναλωτής, δεν γνωρίζεις τα δικαιώματά σου. Οφείλεις να ξέρεις ότι:

- Έχεις το δικαίωμα ελάχιστης νόμιμης εγγύησης 2 χρόνια

- Η εμπορική εγγύηση δεν αναιρεί τα νόμιμα δικαιώματά σου και ισχύει
- Εάν ο έμπορος θέλει να χρεώσει επιπλέον για τη χρήση συγκεκριμένου μέσου πληρωμής π.χ. πιστωτική κάρτα, το τελικό ποσό πληρωμής δεν μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που πραγματικά κοστίζει στον έμπορο η επεξεργασία πληρωμής
- Για αγορές από το διαδίκτυο έχεις το δικαίωμα να επιστρέψεις το προϊόν εντός 14 ημερών λαμβάνοντας τα χρήματά σου και χωρίς να δώσεις εξηγήσεις
- Εάν το προϊόν είναι ελαττωματικό, έχεις το δικαίωμα να διεκδικήσεις το νόμιμο δικαίωμα εγγύησης από τον πωλητή

Μάθε, λοιπόν:

- Να κάνεις σύγκριση τιμής
- Να μην παρασύρεσαι από διαφημίσεις
- Να βεβαιώνεται για την τιμή που είχε το προϊόν πριν τις εκπτώσεις
- Να διεκδικείς τα δικαιώματά σου ως καταναλωτής
- Τη δωρεάν γραμμή του καταναλωτή, 1429
- Ότι ως καταναλωτής έχεις δικαιώματα και οφείλεις να τα προστατεύεις

Μαρία Γρηγορίου B21

Γέλα, παλιάτσο!

Γιατί πρέπει πάντα να γελάμε; Αυτό είναι ένα ερώτημα που πρέπει να θέτουμε στον εαυτό μας καθημερινά, ειδικά όταν νιώθουμε σωματικά αλλά και ψυχολογικά να «αγγίζουμε» τον πάτο.

Αρχικά, όπως είναι γνωστό, το γέλιο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την υγεία. Είναι το καλύτερο φάρμακο για τον άνθρωπο, καθώς συμβάλλει θετικά τόσο στο ψυχολογικό και σωματικό, όσο και στο κοινωνικό κομμάτι της ζωής μας. Μέσω του γέλιου, το οποίο αποτελεί φυσική και αυθόρμητη αντίδραση του εγκεφάλου, ξεχνάμε τα προβλήματα μας και ενδεχομένως δενόμαστε περισσότερο με τους φίλους μας και τα άτομα του κοινωνικού μας περιγύρου. Κερδίζουμε καλύτερο ύπνο, καθώς το γέλιο ενεργοποιεί μια ορμόνη στον εγκέφαλο, η οποία παίζει καθοριστικό ρόλο στην ποιότητα του ύπνου. Λογικό είναι αυτό, καθώς το γέλιο καταπολεμά το άγχος, το οποίο ως γνωστό διαταράσσει τον ύπνο.

Λήδα Αριστοδήμου B32

Ακόμη, το γέλιο καθίσταται ικανό για τη διατήρηση της νεότητας στα άτομα, ενισχύει την κυκλοφορία του αίματος στο πρόσωπο, κάνοντάς μας να δείχνουμε πιο νέοι.

Επιπλέον, μέσω της σωματικής και ψυχικής ευεξίας που προσφέρει, το γέλιο συμβάλλει στο να μας κάνει να νιώθουμε υγιείς και κατ'επέκταση νεότεροι. Το γέλιο, μπορεί επίσης να δράσει χαλαρωτικά, ρίχνοντας τα επίπεδα τυχόν υψηλής αρτηριακής πίεσης και ελατώνοντας έτσι τις πιθανότητες για καρδιαγγειακά νοσήματα. Κάτι τελευταίο, το οποίο επίσης κερδίζουμε γελώντας, είναι η ενεργοποίηση του μυαλού και του σώματος μας, όπου μέσω των βαθών ανάσεων που παίρνουμε καθώς γελάμε, αυξάνεται η κυκλοφορία του οξυγόνου σε ολόκληρο το σώμα μας η οποία καταλήγει σε αυξημένα επίπεδα ενέργειας στα άτομα.

Συνοψίζοντας, θα ήθελα να παροτρύνω όλους εσάς να εντάξετε το γέλιο στην καθημερινότητά σας και να γελάτε όσο το δυνατόν περισσότερο, διότι κάθε μέρα που περνά χωρίς την παρούσα γέλιου είναι μια χαμένη μέρα.

Βερόνικα Αταμιάν B31

Η γιαγιά ξέρει καλύτερα

Αν και οι γιαγιάδες μας δεν έχουν πάρει PHD στην Ιατρική, πολλά από τα «κόλπα» τους χρησιμοποιώντας υλικά από την αυλή και τα ντουλάπια, λειτουργούν περίφημα για την θεραπεία καθημερινών προβλημάτων υγείας. Ας κλέψουμε κάποια από τα κόλπα τους:

• Ντομάτα για ακμή και ερεθισμένο δέρμα:

Πλένουμε καλά μια ώριμη ντομάτα, την κόβουμε σε λεπτές φέτες και την απλώνουμε για 15 λεπτά σε καθαρό πρόσωπο. Μετά πλένουμε το πρόσωπό μας με ουδέτερου PH σαπουνι και σκουπίζουμε. Η αντισηπτική της δράση θα περιορίσει την παραγωγή σμήγματος και θα προστατεύσει την επιμόλυνση των άλλων ανοικτών πόρων του προσώπου μας. Ακόμη, η δροσιστική υφή της θα απαλύνει το αίσθημα του ερεθισμού.

• Μέλι για τον βήχα:

Το μέλι ίσως να είναι και το πιο γλυκό «φάρμακο» που μπορείς να πάρεις. Τρώγοντας ένα

κουταλάκι του γλυκού σκούρο μέλι βοηθάει στην καταπραΰνση του βήχα. Οι αντιβακτηριακές ιδιότητες του μελιού βοηθούν στην καταπολέμηση των βακτηριδίων που βρίσκονται στον λαιμό και επίσης καταπραΰνουν και τις ερεθισμένες βλεννογόνους μεμβράνες του λαιμού.

• Κρεμμύδι για τις μελανιές:

Αναμειγνύουμε πολτοποιημένο κρεμμύδι με λίγο αλάτι και το τοποθετούμε για 5-10 λεπτά το πολύ πάνω στη μελανιά. Οι αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες της κερσετίνης που περιέχεται σε αφθονία στο κρεμμύδι μειώνουν το οίδημα καθιστώντας το σωτήριο απέναντι στις μελανιές.

• Πατάτα για ελαφρά εγκαύματα:

Κόβουμε μια ωμή πατάτα στη μέση και την τοποθετούμε πάνω στο δέρμα.

Οι ενώσεις της πατάτας δροσίζουν το έγκαυμα και βοηθούν στην μείωση του πρηξίματος.

Μαριλένα Σιώκου B31

<http://www.bioathens.com/ta-matzounia-tis-giagias-mou/>

<http://www.olivemagazine.gr/>

<http://www.vita.gr/mindandbody/gi-atrosfia/article/3980/patata-gia-to-elafry-egkayma/>

Μην πυροβολείτε τον πιανίστα

Η μουσική δρα ευεργετικά στον άνθρωπο, ιδιαίτερα στα παιδιά και εφήβους, καθώς βοηθά στην απελευθέρωση όμορφων αισθημάτων. Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες πέντε από τα οφέλη της μουσικής είναι και τα ακόλουθα:

1. Βελτίωση της μνήμης

Η μουσική βελτιώνει όχι μόνο την ακαδημαϊκή πορεία ενός παιδιού αλλά και τη μνήμη του.

2. Καταπολέμηση κατάθλιψης

Τέσσερις από τις πέντε μελέτες έδειξαν ξεκάθαρα πολύ μεγάλη μείωση των συμπτωμάτων κατάθλιψης σε ασθενείς που έκαναν μουσικοθεραπεία.

3. Αύξηση της χαράς

Καταπολεμά το στρες και γενικά το άγχος, άρα αυξάνει τα θετικά συναισθήματα.

4. Απόκτηση πειθαρχίας

Η εκμάθηση ενός μουσικού οργάνου απαιτεί πειθαρχία και συγκέντρωση, απαραίτητες δεξιότητες τις οποίες αναπτύσσουν τα παιδιά που ασχολούνται με τη μουσική.

5. Βελτίωση του ύπνου

Η ακρόαση κλασικής ή χαλαρωτικής μουσικής βελτιώνει σημαντικά τον ύπνο σε σύγκριση με την ακρόαση ενός ακουστικού βιβλίου ή την απουσία κάποιας άλλης δραστηριότητας.

Ειρηάνα Κουτσαντώνη B31

Ατάκες Καθηγητών

★ Μα εν τζαι να παίζομεν, είμαστε δαμέ για να μάθουμε δκιο πράματα Ακούω ψίθυρο;

★ Ντάξει; Εκαταλάβαμεν το, είμασταν οκέι;

Κλείστε ματάκια (όταν ανάβει το φως του βιντεοπροβολέα)

Παιθικά! Έβαλα σας διαγώνισμα! (μια φορά την εβδομάδα)

★ Καλημέρες αγάπες δασουπολίτικες Κόρες; Γιατί μιλάτε;

★ Εγώ γινίσκουμαι σσίυλλα, εν με ξέρετε καλά

★ Θα φέρω αστυνομία

Έλα, κάτσε μπροστά, σε παρακαλώ. Πκιάστα πράματα σου τζαι έλα δαμέ.

★ Exercise four. Four, four, four!
When I was in Germany, Oh Germany, I drunk so many beers
Oh Italy, it was amazing
You girl sit there
I was going here and there and bam boom

★ Ready? Steady? Go!!!
Oh oui ! Tu est Fracophone!
Ahh ! Olalah, mais ce n'ai pas vrais a

★ Ε, κοπέλια μου; Ε, ελέξετε άμπα τζαι έκαμα κανένα λάθος
Εν καλή άσκηση. Ε, να!

★ Μα δεν είναι πολύ ωραίος ο Οιδίποδας;
Εδώ έχουμε τραγική ειρωνεία!
Παιδικιά, ο άντρας μου λαλεί πως είμαι πρίχτισσα!
Θα έχει επίπτωση στο βαθμό σου...
Μπορεί να σας κάμω απρόοπτο

★ Παρακαλώ πάρα πολύ!

★ Ε κορίτσι μου, εννά μου μιλήσεις λίγο;
Χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή, θα προχωρήσω στην κατακόλα γραφή Απορίες; Ερωτήσεις;

★ Μάλιστα, μάλιστα. Και ου το κάθε εξής
Όι παιθικά, ένενν έτσι
Η κεντρομόλα επιτάχυνση είναι...

★ Κραθκιούμαι πολύ καλά για την ηλικία μου, αγαπητέ

★ Ωσονούπω, θα σας δώσω φυλλάδια να διαβάσετε

★ Ρεεε! Εγώ η δασκάλα σας, σας έχω πει πολλάκις να κάνετε τις ασκήσεις Λήξτε θέματος! Πάμε στην επόμενη προτασούλα

Μιχαηλάγγελος Προκοπίου B31

